

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

88ον Τεύχος

ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2017

Νίκης 11, 105 57 Αθήναι
Ευρώ 0,01

Ημερίδες

Αμυντική Βιομηχανία-Τεχνολογία-Επιμελητεία, ως μοχλός ανάπτυξης της οικονομίας

Άρθρα

Αναζητώντας την πολυπόθητη Ανάπτυξη Του Αντιναύαρχου ε.α. Β. Μαρτζούκου ΠΙΝ
Επικίνδυνη η ανεπάρκεια του Ελληνικού κράτους στο μεταναστευτικό

Του Δρος Ευαγγέλου Βενέτη
Έκκληση προς την ηγεσία ΥΕΘΑ

Του Αντιπτεράρχου (ΜΗ) ε.α.
Θεοδώρου Γιαννιτσοπούλου

Η έγκαιρη προειδοποίηση ως βάση για την αμυντική αντίδραση έναντι απειλών stealth

Του Αντιπτεράρχου (ΜΗ) ε.α.
Θεοδώρου Γιαννιτσοπούλου

Η Τουρκία και οι άλλοι

Του κ. Γεωργίου Δουδούμη

Οι πνευματικές παρακαταθήκες των Ελλήνων και η ελληνική ψυχή των Σουλιωτών

Του Υποστρατήγου ε.α. Γεωργίου Γκορέζη

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

Του κ. Δαμιανού Βασιλειάδη

Το Μέλλον των Σκοπίων

Του κ. Γεωργίου Δουδούμη

Ποιοί είναι οι Τούρκοι που διεκδικούν το μισό Αιγαίο;

Του κ. Κώστα Δούκα

Το Σχέδιο Τουρκίας, Βρετανίας και Αιντα για να ανασταλούν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί στην Κυπριακή ΑΟΖ

Του κ. Μιχάλη Ιγνατίου

Μείωση Συντάξεων και Απεικόνιση του Ασφαλιστικού

Του κ. Δημητρίου Ζακοντίνου

Ενοχλούνται οι Ισλαμιστές τρομοκράτες από το Brexit

Του κ. Βασίλη Κοψαχείλη

Μελέτες

Νότιο Αιγαίο, τα ΝΑ σύνορα της Ευρώπης
Του κ. Ανδρέα Πρασίνου

14ο Συνέδριο Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Ομάδας για το στράτευμα και την κοινωνία
Του Δρος Δημητρίου Σμοκοβίτη

Δοκίμια

Περί διαλύσεως των πολιτικών πιστεύω
Του Υποστρατήγου ε.α.
Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις

Με μια Ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χρήστου Μουστάκη

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι,

Γινόμαστε μάρτυρες ραγδαίων εξελίξεων στο διεθνές περιβάλλον εθνικού ενδιαφέροντος. Στα ταραχώδη Σκόπια, η νέα σλαβο-αλβανόφωνη κυβέρνηση, υπό το κράτος της επιθυμίας ταχείας εντάξεως της χώρας στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς (αποτελεί επιδίωξη και των ΗΠΑ), εκδηλώνει (ειλικρινείς ή καιροσκοπικές) τάσεις αναθεωρήσεως του «Μακεδονισμού» και επαναδιαπραγματεύσεως του θέματος της ονομασίας του κράτους αυτού. Οι επικείμενες εκλογές στην αναθεωρητική Αλβανία και οι εύθραυστες ισορροπίες στο Κόσσοβο και την Βοσνία – Ερζεγοβίνη, στην σκιά του ανταγωνισμού ασκήσεως επιρροής Δύσεως και Ρωσίας, προκαλούν κινητικότητα, αβεβαιότητα, ανασφάλεια και ανησυχία.

Στην Συρία και το Ιράκ το Ισλαμικό Κράτος συρρικνώνεται αλλά δραστηριοποιείται σε άλλες περιοχές (κυρίως της Αφρικής) και προβαίνει σε πολλαπλά τρομοκρατικά κτυπήματα στην Ευρώπη και την Μ. Ανατολή. Η Δύση και κυρίως οι ΗΠΑ, επενδύουν στο Ισραήλ, την Σ. Αραβία, την Αίγυπτο και στους Κούρδους. Αντιτιθέμενο άξονα αποτελούν (συγκυριακά;) η Ρωσία, Τουρκία, Ιράν, και Κατάρ. Μετά το αναγγελθέν κουρδικό δημοψήφισμα του Σεπτεμβρίου 2017, η δημιουργία Κουρδικού κράτους στο Β. Ιράκ ευρίσκεται «προ των πυλών» και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις αποτελεί θέμα χρόνου η επέκταση του κράτους αυτού και στην Β. Συρία, κατά μήκος των τουρκικών συνόρων και έως την Μεσόγειο. Με την εξέλιξη αυτή η Τουρκία απομονώνεται και συγχρόνως αντιμετωπίζει ενδεχόμενο μελλοντικό διαμελισμό εάν τα 15 εκατομμύρια Κούρδων κατοίκων της ΝΑ Τουρκίας αποφασίσουν να ενωθούν με το Κουρδικό κράτος. Στην Α. Μεσόγειο ενεργειακοί κολοσσοί Δυτικών συμφερόντων αναλαμβάνουν την έρευνα και εξόρυξη υδρογονανθράκων στα υποθαλάσσια κοιτάσματα Κύπρου και Ελλάδος ενώ ο αγωγός East-Med (από τα κοιτάσματα του Ισραήλ έως την Ιταλία μέσω Κρήτης και Α. Ελλάδος) έχει ήδη χαρακτηριστεί βιώσιμος τεχνικά και οικονομικά, στηρίζεται από τις χώρες διελεύσεως και αναμένονται τελικές αποφάσεις στο εγγύς μέλλον.

Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν άμεσα την Ελλάδα καθ' όσον προκαλούν ρευστότητα στα βόρεια σύνορα, αυξάνουν την απειλή της απρόβλεπτης πλέον Τουρκίας αλλά και δημιουργούν γεωπολιτικές ευκαιρίες. Η κρισιμότητα των στιγμών βρίσκει την χώρα μας σε θέση αδυναμίας, με όλους σχεδόν τους συντελεστές της εθνικής της ισχύος

σε πτωτική τάση (π.χ. δημογραφία, στρατιωτική αποτροπή, οικονομία, ανάπτυξη, κοινωνία κ.λπ.).

Στο εσωτερικό είναι έκδηλη η απογοήτευση και το χαμηλό φρόνημα των Ελλήνων, ως αποτέλεσμα της οικονομικής ομηρίας και ανέχειας, της αντιεπιχειρηματικής και αντιεπενδυτικής πολιτικής, της αβεβαιότητας του αύριο και της μειωμένης κρατικής ανταποδόσεως θεμελιωδών υπηρεσιών, συνταγματικά κατοχυρωμένων, όπως η ασφάλεια, η υγεία και η παιδεία. Ειδικότερα στον τομέα της ασφάλειας, η φύλαξη της υπαίθρου (ιδιαίτερα της παραμεθορίου) είναι επεικώς προβληματική, ενώ στα αστικά κέντρα παραμένουν η εσωτερική τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, τα «άβυσσα», οι καταστροφές δημόσιας περιουσίας και καταλήψεις κτιρίων και πανεπιστημίων από αναρχικούς, καθώς και περιοχές «γκέτο» μεταναστών που περιορίζουν την ελεύθερη πρόσβαση των Ελλήνων πολιτών. Η τραγική κατάσταση στον τομέα της υγείας δεν χρειάζεται ανάλυση αφού κάθε πολίτης έχει τις δικές του βιωματικές εμπειρίες. Στην πολύπαθη παιδεία που κατακλύζεται από τα αλληλοαναιρούμενα «οράματα» των εκάστοτε υπουργών, σαν να μην έφθαναν οι γνωστές μεγάλες της παθογένειες, επιχειρείται και η «αναθεώρηση» της εκπαιδευτικής ύλης της Ιστορίας, στην κατεύθυνση αποστερήσεως των νέων Ελλήνων από σημαντικά τμήματα της ιστορικής και πολιτισμικής συλλογικής τους μνήμης, καθιστώντας τους έτσι ευνοχιζόμενα έρμαιοι των πάσης μορφής διεθνιστικών και κοσμοπολιτικών διεισδύσεων μεγάλων συμφερόντων, που επιδιώκουν την εξάλειψη των εθνικών αντιστάσεων.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους ζητείται απεγνωσμένα φιλαλήθης και αποτελεσματικός ΗΓΕΤΗΣ, αποδεδειγμένων γνώσεων και ικανοτήτων, με ρεαλιστικό όραμα για το σύνολο του Ελληνισμού και αφοσιωμένος αποκλειστικά στα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΝΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ. Μόνη ελπίδα σωτηρίας αποτελεί η επιλογή πολιτικών ταγών με αυτά αποκλειστικά τα κριτήρια από τους Έλληνες συμπολίτες μας. Κάθε άλλο ιδιοτελές κριτήριο επιλογής, καθιστά το ελληνικό εκλογικό σώμα αυτοκαταστροφικό, συνένοχο στο εθνικό μας τέλμα και άξιο της τύχης του.

Ιούνιος 2017

**Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος Π.Ν.
Επίτιμος Διοικητής Σ.Ν.Δ.
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.**

Επισκεφθείτε μας στο Διαδίκτυο www.elisme.gr

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037
Εκδότης-Διευθυντής: Β. Μαρτζούκος
Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος
Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος
Συντ/κή Ομάδα: Ε. Τέμπος, Α. Μπασαράς, Π. Κατσαρός
DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος
Εκτύπωση: NEMESIS A.E.

Διευθυντής

Γραφεία: Νίκης 11
TK 105 57 Αθήναι
Τηλέφωνο: 210 8211025
Fax: 210 8211056
E-mail: elisme@otenet.gr
Διαδίκτυο: www.elisme.gr

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΘΗΤΗ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ/Προέδρου ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Σε όλη την διάρκεια της επτάχρονης περιόδου των μνημονίων οι Κυβερνήσεις αναφέρονται γενικόλογα στην περίφημη «ανάπτυξη» της χώρας δίχως να επεξηγούν την σχετική στρατηγική (βασικοί αναπτυξιακοί πυλώνες, τρόπος υλοποίησης ανά περιοχή, χωροταξική κατανομή, χρονοδιαγράμματα, νομικό πλαίσιο, κοστολόγηση, χρηματοδότηση, επενδύσεις, θέσεις εργασίας, παραμεθόριες περιοχές κ.λπ.), γεγονός που δημιουργεί σοβαρό προβληματισμό για την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των εκάστοτε εμπλεκόμενων. Σε μια προσπάθεια συμβολής στην εθνική ανάπτυξη, το παρόν άρθρο ισχυρίζεται ότι ο βασικός αναπτυξιακός πυλώνας, περίξ του οποίου θα πρέπει να κτισθεί το όλο αναπτυξιακό εθνικό οικοδόμημα, θα πρέπει να είναι η θαλάσσια ισχύς, βάσει της γεωγραφίας, της Ιστορίας, της παραδόσεως και του πολιτισμού μας.

Η Θαλάσσια Ισχύς είναι η εκδήλωση της εθνικής ισχύος ενός κράτους στο υγρό στοιχείο και περιλαμβάνει το πολεμικό και εμπορικό ναυτικό, τις υπάρχουσες υποδομές θαλάσσιας δραστηριοποίησης καθώς και εκμεταλλεύσεως των θαλασσίων και υποθαλασσίων πλουτοπαραγωγικών πόρων, την δυνατότητα ελέγχου θαλασσίων κομβικών σημείων, καθώς και την ναυτική παράδοση και ενασχόληση του πληθυσμού. Με την θαλάσσια ισχύ το έθνος αντλεί δυνάμεις τόσο από την εσωτερική του συγκρότηση, όσο και από τις συμμαχίες καθώς και από τις περιοχές ασκήσεως ελέγχου ή επιρροής. Ταυτόχρονα η θαλάσσια ισχύς συνδέεται με την οικονομική δύναμη και με τις έννοιες αστική τάξη, κίνηση και διαρκής ροή περιβάλλοντος, εμπόριο, ανθρωποκεντρική και ορθολογική θεώρηση των πραγμάτων, παιδεία, επιστήμες, τέχνες και δημοκρατία.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

«Μέγα το της θαλάσσης κράτος» είναι το συμπέρασμα του Ιστορικού Θουκυδίδου. «Εκείνος που εξουσιάζει την θάλασσα, εξουσιάζει το εμπόριο και εκείνος που είναι άρχων του εμπορίου του κόσμου, είναι άρχων του πλούτου του κόσμου», αποφαινεται ο Sir Walter Raleigh (1552-1618). Ο ναύαρχος Alfred Thayer Mahan (1840-1914), θεωρεί ότι «Κυριαρχία των θαλασσών μέσω ναυτικού εμπορίου και ναυτικής ηγεμονίας μέσω της ναυτικής ισχύος σημαίνει ηγεμονική επιρροή στον κόσμο». Ο Nicholas Rodger θεωρεί ότι «Τα Ναυτικά χρειάζονται συναίνεση επειδή απαιτούν το μέγιστον της εμπλοκής των ναυτιλλομένων, των ιδιοκτητών των σκαφών, των εμπόρων, των πιστωτών και των επενδυτών». Συναφώς, ο Harding εξηγεί ότι «Η θαλάσσια ισχύς της Μ. Βρετανίας δεν οφείλεται απλώς στο ναυτικό ή στον πολεμικό στόλο αλλά στην αποτελεσματική ενσωμάτωση της διοικήσεώς της, του πολιτικού της συστήματος, του στρατού της, των αποικιών της και της εμποροναυτικής οικονομίας της στην κατεύθυνση των σκοπών του κράτους(...). Η φράση του Προέδρου της Γαλλίας F. Mitterrand, ότι «κάθε κράτος κάνει την πολιτική της Γεωγραφίας του», είναι διαχρονικής

σημασίας.

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Η Θαλάσσια στρατηγική αφορά στις κατάλληλες αποφάσεις της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας (πολιτικές, διπλωματικές, οικονομικές, κοινωνικές και στρατιωτικές), οι οποίες επηρεάζουν την κατάσταση, την ανάπτυξη και τον τρόπο χρήσεως του συνόλου των συντελεστών της θαλασσίας ισχύος, προκειμένου να επιτευχθούν οι συναφείς Εθνικοί Σκοποί. Η Θαλάσσια στρατηγική θα πρέπει να προβλέπει την ανάπτυξη, την λειτουργία και τον τρόπο χρήσεως σειράς παραμέτρων θαλασσίας ισχύος όπως οι εξής:

- Άμυνα και αστυνόμευση θαλασσίου περιβάλλοντος (ΠΝ, ΛΣ, υποδομές, μέσα ISR κ.λπ.).
- Εμπορικό ναυτικό, εφοπλισμός, ναυτιλία.
- Λιμενικές υποδομές και εγκαταστάσεις.
- Προστασία και ανάπτυξη ναυπηγοεπισκευαστικών ζωνών.
- Συντήρηση και επαύξηση ναυτικής παραδόσεως και πνεύματος κοινωνίας.
- Κατανομή σχετικών οικονομικών πόρων για θαλάσσια ανάπτυξη.
- Θαλάσσιος τουρισμός, αναψυχή και αθλητισμός.
- Διαχείριση και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού ναυτικών επαγγελματιών
- Θαλάσσια οικολογία.
- Συντονισμός διαχειρίσεως θαλασσίων δραστηριοτήτων
- Προστασία αλιείας και βιομηχανίας αλιευμάτων
- Διαπραγματεύσεις διεθνών εμπορικών συμφωνιών
- Σχεδιασμός και πολιτική αντιμετώπισης μέτρων, μποϋκοτάζ, διεθνών περιορισμών εμπορικής ναυτιλίας
- Υποστήριξη έρευνας σε θαλάσσιους τομείς
- Υποστήριξη υδρογραφικών, χαρτογραφικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ναυτιλιακών βοηθημάτων
- Βελτιστοποίηση ναυτικών και ναυτιλιακών επικοινωνιών
- Εκμετάλλευση θαλασσίων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων και ορυκτών

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η θάλασσα καλύπτει περίπου το 70% της γήινης επιφάνειας και περίπου το 80% του παγκοσμίου πληθυσμού διαμένει σε αποστάσεις έως 100 ν.μ. από τις ακτές (με αυξητικές τάσεις) και περισσότερες από τα ¾ των κρατών μελών του ΟΗΕ έχουν ακτές. Αυτό σημαίνει ότι ένα συντριπτικό ποσοστό της πολιτικής και οικονομικής παγκοσμίου δραστηριότητας λαμβάνει χώρα σε ένα στενό διάδρομο ξηράς και θαλάσσης πλάτους περί τα 300 ν.μ. (200 ν.μ. της ΑΟΖ και 100 η χερσαία παράκτια ζώνη), ο οποίος ονομάζεται παράκτια περιοχή και ορίζεται ως ο χώρος (θαλάσσιος, χερσαίος και εναέριος) ο οποίος υπόκειται κατά κυρίαρχο τρόπο σε εμπλοκή και επιρροή από την θάλασσα.

Η διαρκώς αυξανόμενη ενεργειακή εξάρτηση και η θαλάσσια διακίνηση υδρογονανθράκων σε ποσοστό άνω του 90%, αυξάνει την στρατηγική σημασία των θαλασσίων

οδών επικοινωνίας και ιδιαίτερα των υποχρεωτικών περιοχών διελεύσεως (π.χ. στενά Μάλακκα, Ορμούζ, Ταϊβάν, Σουέζ, Αιγαίο, Βόσπορος, Γιβραλτάρ κ.λπ.) και συγχρόνως ενισχύει την τάση των ναυτικών εξοπλισμών.

Το θαλάσσιο περιβάλλον συνήθως αναλύεται και εξετάζεται σε έξι κύριες διαστάσεις που είναι η φυσική, η οικονομική, η διπλωματική, η πολιτική, η νομική και η στρατιωτική. Αν και στις παράκτιες περιοχές κάθε στρατιωτική επιχείρηση έχει διακλαδικό χαρακτήρα, το Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ) κατέχει δεσπόζουσα θέση στο υγρό στοιχείο αφού διαθέτει μοναδικά χαρακτηριστικά και δυνατότητες όπως την πρόσβαση, την κινητικότητα, την μεταφορική ικανότητα, την παραμονή σε επίμαχες περιοχές, την πολυχρηστικότητα, την αντοχή και ανθεκτικότητα, καθώς και το στρατηγικό και επιχειρησιακό πλεονέκτημα. Η χρήση των ΠΝ δυνατόν να είναι στρατιωτικής, αστυνομικής και διπλωματικής φύσεως, ενώ οι εκάστοτε αποστολές ενός ΠΝ είναι δυνατόν να ενταχθούν σε τρεις βασικούς ρόλους: Πολεμικές επιχειρήσεις – θαλάσσια ασφάλεια – διεθνής εμπλοκή.

ΕΘΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Προκειμένου να μην μετατραπεί η οικονομική σε γεωπολιτική κρίση, η χώρα θα πρέπει να παραμείνει στην ΕΕ (η χώρα μας ενοείται από την πολιτική εμβάθυνση και αυτονόμηση της Ε.Ε., με την Τουρκία εκτός αυτής) και στο ΝΑΤΟ, να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από τα γεωστρατηγικά της πλεονεκτήματα και ταυτόχρονα να εξετάσει την πολυεπίπεδη αμοιβαία αύξηση της συνεργασίας της, με επιλεγμένες χώρες όπως π.χ. η Ρωσία, η Κίνα, το Ισραήλ και η Αίγυπτος. Η ΕΕ θα πρέπει να πεισθεί ότι η αξιοποίηση της δεσπόζουσας γεωστρατηγικής θέσεως του Ελληνισμού στην περιοχή αυτή, ωφελεί στρατηγικά και ενεργειακά την Ένωση.

Έναντι της αδιαμφισβήτητης τουρκικής απειλής, η οποία πρόκειται να διογκωθεί κατά τα επόμενα λίγα έτη, η χώρα μας θα πρέπει να επιλέξει είτε να υπηρετήσει υπαρκτά και ζωτικά της Εθνικά Συμφέροντα, με όρους ουσιαστικής αποτροπής, είτε να αφεθεί στην φθίνουσα πορεία της εθνικής της ισχύος και να αποδεχθεί έναν ενδεχόμενο ρόλο δορυφόρου της Τουρκίας με ότι αυτό συνεπάγεται.

Στο πλαίσιο αυτό η χώρα μας θα πρέπει να επισπεύσει τις απαιτούμενες ενέργειες για την αξιοποίηση των ενεργειακών μας πόρων και να επενδύσει στην αυτοβοήθεια (ΕΔ, ΣΑ, αμυντική βιομηχανία, υψηλή τεχνολογία) καθ' όσον είναι αυτή που συμβάλλει καθοριστικά στην αποτροπή. Παράλληλα η Ελλάδα χρειάζεται ανόρθωση του αξιακού της συστήματος και των ορθών προτύπων με συστηματική και υγιή αναμόρφωση της παιδείας καθώς και με επένδυση στον πολιτισμό (π.χ. μετατροπή της σε διεθνές κέντρο ανθρωπιστικών σπουδών). Ταυτόχρονα θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα και με δραστικές ενέργειες τα θέματα της υπογεννητικότητας, της μεταναστεύσεως και του Ισλάμ στην χώρα μας.

Η χώρα μας κατέχει προνομιακή θέση στο κέντρο της Α. Μεσογείου η οποία αποτελεί ζωτική γεωστρατηγική και γεωοικονομική περιοχή και αποτελεί την πλησιέστερη πύλη εισόδου προς την Δύση, για εμπορεύματα από την Άπω Ανατολή. Ο συνδυασμός της μεγάλης μας ακτογραμ-

μής (10η παγκοσμίως), της άμεσης προσβάσεως σε θαλάσσιες γραμμές επικοινωνιών παγκοσμίου σημασίας, των χιλιάδων νήσων, των φυσικών λιμένων, της ναυτοσύνης σημαντικού μέρους του πληθυσμού, των υποθαλασσίων ενεργειακών κοιτασμάτων, των φημισμένων τουριστικά ακτών και θαλασσών και της ιστορίας με τον πολιτισμικό μνημειακό θησαυρό της, καθιστούν την Ελλάδα μοναδική για σχεδίαση, ανάπτυξη και εφαρμογή θαλασσίας αναπτυξιακής στρατηγικής, με βάσιμες προσδοκίες μεγάλης οικονομικής αναπτύξεως.

Κύριες αιτίες της μη αξιοποίησεως, μέχρι στιγμής, των εν λόγω πλεονεκτημάτων στον απαιτούμενο βαθμό είναι το μη σταθερό φορολογικό σύστημα, η υψηλή φορολογία, η εχθρική σχετική νομοθεσία, ο κρατισμός, η γραφειοκρατία, η έλλειψη υποδομών (π.χ. λιμενικές εγκαταστάσεις, μαρίνες, μεταφορικές υποδομές από λιμένες κ.λπ.), οι ιδεοληψίες ανεπαρκών πολιτικών, η αντιπαραγωγική αντίληψη λειτουργίας του συνδικαλιστικού συστήματος και η έλλειψη διακομματικής Εθνικής Στρατηγικής, που χρεώνεται στο σύνολο του πολιτικού μας συστήματος. Η θεραπεία όλων αυτών των στρεβλώσεων θα ήταν δυνατόν να προσφέρει τα ακόλουθα ζωτικά πλεονεκτήματα (πολλά εξ αυτών περιγράφονται σε σχετική έκθεση του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδος):

- Μετεξέλιξη Ελλάδος σε οικονομικό κέντρο της Α. Μεσογείου, με προσφορά ολοκληρωμένων οικονομικών και εμπορικών υπηρεσιών που θα προσελκύσουν μεγάλες ξένες εταιρείες και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, με ότι αυτό συνεπάγεται για την οικονομία.

- Προτιμώμενο προορισμό αναψυχής και θαλασσίου τουρισμού κυρίως της ΕΕ, με προσέλκυση ανθρώπων και σκαφών αναψυχής από όλο τον κόσμο. Η εξέλιξη αυτή θα προκαλέσει σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας (π.χ. η προσέλκυση 1000 σκαφών άνω των 25 μέτρων δημιουργεί 20000 θέσεις).

- Κύρια αφετηρία (homeporting hub) κρουαζιερόπλοιων της Α. Μεσογείου.

- Διεθνές κέντρο ποιοτικού τουρισμού και τους 12 μήνες του έτους.

- Διαμετακομιστικό κέντρο Κεντρικής/Ανατολικής Ευρώπης και Α. Μεσογείου.

- Βελτίωση και ενίσχυση των παραμέτρων που σχετίζονται με την ποντοπόρο ναυτιλία και την ακτοπλοΐα, με σκοπό η σημερινή δημιουργία 300.000 άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας, καθώς και οι εισροές € 13 – 19 δις ετησίως, να αυξηθούν εκθετικά.

- Ομαλή λειτουργία ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης με στρατηγικά, οικονομικά και κοινωνικά θετικά αποτελέσματα.

- Στρατηγική ανάπτυξη αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας.

- Εκμετάλλευση υποθαλασσίων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.

Το ανωτέρω θαλάσσιο αναπτυξιακό μοντέλο πέραν των προφανών οικονομικών, και κοινωνικών θετικών επιπτώσεων, πρόκειται να ενισχύσει τους ακόλουθους τομείς στρατηγικού επιπέδου:

- Συγκράτηση και αύξηση του πληθυσμού των ελληνικών νήσων, με προοπτικές σημαντικής οικονομικής αναπτύ-

ξεως αυτών.

-De facto αντιμετώπιση τουρκικών διεκδικήσεων λόγω διαρκούς παρουσίας του διεθνούς παράγοντα και συμπεριόντων του στις ελληνικές θάλασσες.

-Αύξηση ποσοστού πληθυσμού εμπλεκόμενου σε άμεσα ή έμμεσα με θαλάσσια επαγγέλματα, με ανάλογη απόκτηση εμπειρίας και τεχνογνωσίας.

-Συγκράτηση νέων Ελλήνων υψηλού μορφωτικού επιπέδου στην χώρα.

Στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής η χώρα μας χρειάζεται ενίσχυση της διακλαδικότητας των ΕΔ και ισχυρές αποτρεπτικές αεροναυτικές δυνάμεις, με διαρκή παρουσία σε ολόκληρη την θαλάσσια περιοχή εθνικού ενδιαφέροντος (Αιγαίο, Ιόνιο, Κρητικό, ΝΑ Μεσόγειος). Αποδεικνύεται ότι η έλλειψη αξιόπιστης στρατιωτικής παρουσίας σε περιοχές εθνικού ενδιαφέροντος, εκπέμπει εσφαλμένα πολιτικά μηνύματα και προκαλεί την πλήρωση του κενού αυτού από στρατιωτικές δυνάμεις άλλων ενδιαφερομένων χωρών, με αποτέλεσμα την σταδιακή ανατροπή του κρατούντος status quo και δημιουργία de facto νέων πολιτικών δεδομένων. Ο όρος «Ελλάδα» παραπέμπει συνειρμικά σε θάλασσα και χιλιάδες νησιά. Μία χώρα σε μοναδική κομβική θέση, με σπάνιες ομορφιές, ορυκτό πλούτο και μία υπεραξία παγκοσμίως γνωστή που την καθιστά πόλο έλξης και οφείλεται στον πολιτισμό των αρχαίων της προγόνων. Οι αναπτυξιακές προϋποθέσεις υπάρχουν αλλά αποτελεί ζητούμενο η πολιτική ωριμότητα και κρίση των Ελλήνων συμπολιτών ώστε να εκλέγουν κατάλληλες και εμπνευσμένες ηγεσίες με αποκλειστικό κριτήριο την ικανότητα και αποτελεσματικότητα εκπληρώσεως των Εθνικών Συμφερόντων.

Μαΐος 2017

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γρίβας Κ. «Ελληνική Αμυντική Στρατηγική για τον 21ο Αιώνα», σελ. 81 – 95
 2. Δεμέστιχας Γ. (Αντιναύαρχος ε.α.) «Ελληνική Εθνική Στρατηγική», σελ. 189 – 203
 3. Ministry of Defence «Joint Doctrine Publication 0-10 British Maritime Doctrine», JDP 0-10, August 2011
 4. Vego M. N. «Naval Strategy and Operations in Narrow Seas», US Naval War College, Newport, Rhode Island, FRANK CASS, London – Portland, OR, 2003
- #### ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ
1. Ηλιόπουλος Η. «Η Γεωγραφική Σημασία της Ναυτικής Γεωγραφίας για την Ναυτική Ισχύ και Στρατηγική», Πέμπτη, 17 Μαρτίου 2011
 2. Azhar Ahmad «Maritime Power and Strategy» NDU Journal 2014
 3. Barrett T. Vice Admiral, RAN «Maritime Power in the 21st Century, Speech to the Royal College of Defence Studies», London, 02 July 2015
 4. Holmes J. & Yoshihara T., «The Meaning of Sea Power», December 10, 2011
 5. Kelly T. «Maritime Security, Sea Power and Trade», US Naval War College, Newport, Rhode Island, March 25, 2014
 6. Weitz R. Maritime Power and Grand Strategy, Conference on American Grand Strategy and Maritime Power, 08 – 16 - 2011

UNMANNED VEHICLES AND THEIR IMPLICATIONS

By Vice Admiral (rtrd) V. Martzoukos HN
Honorable Commanding Officer of the Hellenic
Naval Academy
President of Hellenic Institute for Strategic
Studies

What if someone was told just a few years ago that an aircraft or helicopter pilot, will one day control a small fleet of nearby drones from the cockpit while in flight, for missions varying from ISR to weapons delivery in dangerous areas. That almost independent, unmanned systems will gather, organize and integrate a vast array of different information and sensor data, before providing it to human commanders.

How this man would react to a story about, having a “ghost fleet” with multiple surface, air and undersea drones operating for a long time, in a synchronized fashion and conduct a wide-range of combat missions without placing humans at risk. The over-the-horizon UUVs and USVs would deploy their own smaller drone counterparts to transport sensors or weapons the last dozens of miles to a target. When it comes to offensive surface operations, unmanned boats could form a swarm of small attack craft designed to overwhelm and destroy enemy ships with gunfire, explosives or even small missiles.

The physical reaction to these information, would be that is all a scientific fiction story. The reality is that for the mentioned capabilities, other have already been implemented and other are part of the next few years planning. CAPABILITIES OF UV’S (UAV, USV, UUV, UGV)

Today UV’s are directly connected with some national power indicators like economy and economic growth, technology, research and development and at the same time they are already deeply involved in civil and military activities. For example some of the civil missions undertaken by UV, are the following:

1. Research
2. Civil law enforcement
3. Journalism
4. Report on Traffic patterns
5. Patrol of borders, customs, pipelines and energy installations.
6. Search and rescue missions,
7. Survey of wildlife or oil spills
8. Industrial inspections
9. Real estate/Aerial photography
10. Agriculture crop surveying and analysis
11. Insurance risk assessment, damage determination
12. Fire departments
13. Regulate Fisheries
14. Disaster relief
15. Hydrography and Oceanography
16. Environmental, Climate and Weather scientific and

ecological activities

17. Recreational activities

18. Delivery services

If those missions consist a critical evolution in the civil sector, perhaps we are facing a revolution in the military domain.

UV's can be relatively cheap and their operations are not limited by human performance or needs. They expand Commander's tactical choices while they can perform in denied areas without exposing a crew to those risks. UAVs can offer double or triple the range and endurance of manned aircraft.

Let's mention some of the UV'S (air, surface, underwater, ground) military missions which are already undertaken or are imminent:

1. Provide ground and sea surveillance and targeting
2. Provide ISR at borders and other extensive critical areas like energy installations at sea.
3. Military deception, information operations, electronic warfare, and cyberwarfare
4. Cross-domain integration, and communication relay.
5. Nearshore fire support and looking over the hill
6. Support of Ship-to-Objective Maneuver
7. Harbor and coastal protection
8. Naval force protection
9. Deep strike
10. Suppression of enemy air defenses
11. Combat search and rescue operations
12. Countering mines in the sea and on land
13. Early warning of coming missiles and small boats
14. Countering diesel submarines, surface craft and antiship missiles
15. Transporting and delivering combat supplies
16. Refuelling platforms
17. Battle damage assessment
18. Urban warfare
19. Countering piracy and interdiction ops
20. Assymetric threats and terrorism
21. Detecting chemical, biological, radiological attack

Are there any weaknesses? Yes there are. For the moment UV's have relatively low maneuverability and low speed. They are vulnerable to attack from air defense systems and to cyber and communications link attack. Vast quantity of data collected requires sophisticated data analysis to enable the data be analyzed and distributed.

Are there challenges for UV's? Yes there are. Provision is needed for legislation concerning safety, privacy, civil rights and liberties, as well as air traffic regulations. A lot of technical challenges have to be faced like interoperability and standardization, energy storage, navigation, sensing, and control, satellite integrated telemetry, data access, training, flexibility for man – machine interface, autonomy and automation capabilities, hypersonic flight, swarm UV's, cyber defense, detect, intercept, and neutralize offensive drones e.tc..

According to the technology trends, UV's, in near future are going to have longer endurance batteries, better fuel ef-

iciencies, better stealth technologies and better sense and avoid systems. Future UV's are going to be multi-mission oriented, cheaper, smaller, lighter, more efficient, with capable sensors and more onboard computing power. Their survivability will be greatly improved (stealthy, stand-off, longer-range weapons, longer-range communications e.tc.) and they are going to have access to a tactical network system capable of satisfying Service, Joint, Interagency, and Coalition tactical information exchanges.

Lets now refer to some facts:

In 2014 \$13 million worth of UAVs were sold on Ebay alone. Some 30,000 unmanned watercraft are expected to be built over the next decade at a cost of over US\$15 billion. Over 600,000 UAS have been already deployed for commercial use. In addition, 1.9 million UAS are expected to be in recreational use. The number of UAS is set to triple by 2020. According to the US Department of Defense China alone is looking to produce 42,000 unmanned air and maritime systems between 2014 and 2023.

The European Defense Agency is sponsoring pan-European research and development for both military and civilian drones. The European Space Agency is funding and undertaking research into the satellites and communications infrastructure used to fly drones. FRONTEx is keen to deploy surveillance drones along the EU's borders for migrants and refugees. Within 20 years, the European drone sector is expected to directly employ more than 100,000 people and will have an economic impact exceeding EUR 10 billion per year, mainly in services.

Since the technology is "interoperable" – meaning civil and military drones will share much of the infrastructure that they need to fly – support for companies developing civilian drones inevitably benefits the manufacturers of the military drones.

If in any country's armed forces there is not a dynamic transformation procedure, exploiting innovation and new technologies, then there is a great probability that these armed forces will fight their future war with the conditions of the last and that is a formula for failure. All the above capabilities and missions of UV's, seems that create a new era in strategic, operational and tactical level. That leads to an immediate obligation, for our own armed forces to reevaluate the potential adversaries capabilities and possible actions, to exploit to the maximum possible level these new technologies and accordingly to review the armed forces Force Structure, Command Structure, operational and tactical planning, the acquisition programs and the training procedures. UV's technology creates also new opportunities for domestic defense industry. Of course to grasp any opportunities requires a strategic vision and quick and coordinated decisions, because opportunities do not wait for ever.

An indication of HEL.I.S.S's interest, is its participation in this conference with four lecturers and is always available to contribute to any possible initiative to this direction.

I wish that this meeting will be beneficial for every service, company or physical person engaged to the subject of UV's. (17 – May - 2017)

Επικίνδυνη η ανεπάρκεια του ελληνικού κράτους στο μεταναστευτικό

Του Δρος Ευαγγέλου Βενέτη

Με δεδομένη την παρούσα κρίσιμη γεωπολιτική συγκυρία τόσο στην Αν. Μεσόγειο και την Μ. Ανατολή όσο και την αστάθεια εντός της ΕΕ, το μεταναστευτικό μαζί με την οικονομική ύφεση παραμένουν και θα συνεχίσουν να αποτελούν την μεγαλύτερη δοκιμασία για την κοινωνική συνοχή των χωρών της ΕΕ κατά τα επόμενα χρόνια. Βασικό στοιχείο του μεταναστευτικού είναι ο ασύμμετρος χαρακτήρας του ως φαινόμενου που δοκιμάζει τα αντανάκλαστικά τόσο του κράτους όσο και της κοινωνίας σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα. Στην περίπτωση δε των χωρών στα σύνορα της ΕΕ με τον λοιπό κόσμο η πρόκληση είναι ακόμη μεγαλύτερη, καθώς επί της ουσίας η κάθε χώρα, δηλ. η Ελλάδα και η Ιταλία κυρίως, καλούνται να διαχειρισθούν μόνες τους την εκάστοτε ανθρωπιστική κρίση της μετανάστευσης. Η εν λόγω απομόνωση της Ελλάδας και της Ιταλίας στο μεταναστευτικό αποτελεί και την μεγαλύτερη αποτυχία των λοιπών χωρών της ΕΕ να επιδείξουν την πολυαναμενόμενη αλλά εν τέλει απύσχα ευρωπαϊκή αλληλεγγύη. Στην περίπτωση της Ελλάδας η κατάσταση είναι τραγική λόγω της απεμπόλησης ζωτικών κρατικών λειτουργιών στο μεταναστευτικό την τελευταία διετία από το ελληνικό κράτος.

Την στιγμή που μία χώρα ευρισκόμενη σε οικονομικό τέλμα, όπως η Ελλάδα, καλείται να αντιμετωπίσει το ασύμμετρο φαινόμενο της μετανάστευσης στο πλαίσιο της γεωπολιτικής ανταγωνιστικής σχέσης με την Τουρκία, θα πρέπει η Αθήνα να έχει αναπτύξει τις κρατικές εκείνες λειτουργίες στο μεταναστευτικό στο μέγιστο βαθμό ώστε να έχει την τεχνογνωσία, επάρκεια και ετοιμότητα να αντιμετωπίσει εκ νέου ακραία φαινόμενα μεταναστευτικών ροών, όπως εκείνο του χειμώνα του 2016. Και αν τότε υπήρχε η δικαιολογία ότι το φαινόμενο ήταν καινοφανές, η εν λόγω δικαιολογία δεν υπάρχει πλέον. Είναι λοιπόν έτοιμη η Ελλάδα να αντιμετωπίσει νέες μεταναστευτικές ροές; Σε καμία περίπτωση.

Για την ακρίβεια η Ελλάδα ένα χρόνο και πλέον μετά προσπαθεί ανεπαρκώς να ανταποκριθεί σε ζωτικές ανάγκες φιλοξενίας (στέγαση, διατροφή, υγιεινή κλπ.) των 60.000 και πλέον μεταναστών που παγιδεύθηκαν στην ελληνική επικράτεια. Η ανεπάρκεια της Ελλάδας έγκειται στο ότι δεν έχει κατορθώσει να πάρει το μεταναστευτικό στα χέρια της την τελευταία διετία. Όποιες κρατικές λειτουργίες είχαν δομηθεί κατά τις κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ και συγκυβέρνησης

ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, αποδομήθηκαν ραγδαία από την νυν συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και ανατέθηκαν σε διεθνείς οργανισμούς και διεθνείς και εγχώριες ΜΚΟ που πλέον έχουν την μερίδα του λέοντος στην διαχείριση του μεταναστευτικού στην Ελλάδα. Το κράτος είναι απλώς κομπάρσος ακόμη και στην διαχείριση κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τα οποία προκλητικά εισρέουν στην ελληνική επικράτεια σε διεθνείς ΜΚΟ και οργανισμούς χωρίς να ελέγχονται από την ελληνική πολιτεία. Αυτή η κατάσταση ονομάζεται απώλεια μέρους της εθνικής κυριαρχίας. Πρέπει να αλλάξει αμέσως.

Το γεγονός ότι η ελληνική πολιτεία δεν διέθετε πριν από ένα χρόνο την απαραίτητη τεχνογνωσία και το προσωπικό για να αντιμετωπίσει την μεταναστευτική κρίση δεν είναι δικαιολογία για την απεμπόληση των κρατικών της λειτουργιών και την συνέχιση αυτής της κατάστασης μέχρι σήμερα. Αντίθετα μια πολιτεία με αυτοσεβασμό οφείλει να ανταποκριθεί στα απαιτήσεις των καιρών και στηριζόμενη στην καθόλα σημαντική συνεισφορά των διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ να λάβει από αυτές την απαραίτητη τεχνογνωσία και να την δομήσει σε κρατικό επίπεδο με υπηρεσίες οι οποίες θα λειτουργούν υπό κρατική διοίκηση. Το ελληνικό κράτος πρέπει να έχει την μερίδα του λέοντος σε επίπεδο λειτουργιών στην διαχείριση του μεταναστευτικού και οι διεθνείς οργανισμοί και ΜΚΟ να συνεπικουρούν ποιοτικά και ποσοτικά. Τότε το πρόβλημα της μετανάστευσης θα αντιμετωπιστεί επιτυχώς και θα μετατραπεί σε μέρος της λύσης ακόμη και την οικονομικής κρίσης και ανεργίας, καθώς οι εν λόγω υπηρεσίες θα στελεχωθούν με χιλιάδες νέους Έλληνες εργαζόμενους, οι οποίοι διαφορετικά θα αναγκαστούν να ξενιτευθούν.

Με εξαίρεση το στοχευμένο πρόγραμμα του νεοπαγούς κόμματος της Δημοκρατικής Ευθύνης αλλά και λεκτικές τοποθετήσεις στελεχών της Νέας Δημοκρατίας στο θέμα της ανάκτησης των κρατικών λειτουργιών, ο ελληνικός παλαιο-πολιτικός κόσμος σιωπά επί του θέματος, επιδεικνύοντας ανεπάρκεια και ξεπερασμένη αντίληψη για τα κοινά. Ένα είναι βέβαιο: εάν αύριο φθάσουν στα ελληνικά νησιά ανεξέλεγκτες αριθμητικά ομάδες μεταναστών, το ελληνικό κράτος θα είναι επικίνδυνα ανίκανο να τις διαχειρισθεί, διότι δεν είναι άυταρκες στις λειτουργίες του και είναι ανίκανο να φροντίσει τα του οίκου του.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΗΓΕΣΙΑ ΥΕΘΑ - ΠΑ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ F – 16
ΠΡΟΣΟΧΗ – ΟΧΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ
ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ

Του Αντιπτεράρχου (ΜΗ) ε.α. Θεοδώρου Γιαννιτσοπούλου
Επιτίμου Διευθυντού Γ' Κλάδου του ΓΕΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην επικείμενο Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού των Αεροσκαφών F – 16, τα θέματα της εξασφάλισης των απαιτήσεων εφοδιασμού και πληροφοριών (security of supply and Information), θα πρέπει να διασφαλισθούν ταυτόχρονα και να συμπεριληφθούν από τώρα στη σύμβαση υλοποίησης του προγράμματος, με εμπλοκή όχι μόνο της EAB A.E. αλλά και του συνόλου της ιδιωτικής Αμυντικής Βιομηχανίας της Χώρας μας.

Για το θέμα έχω τοποθετηθεί κατ' επανάληψη με σχολιά μου και με Άρθρα μου στο διαδίκτυο (www.militaire.gr – www.ikaros.net.gr – www.elisme.gr), όπου παραπέμπουν οι ακόλουθοι σύνδεσμοι:

<http://www.militaire.gr/%ce%bf-h>

<http://elisme.gr/gr/2013-01-07> -

<http://www.ikaros.net.gr/images/keimena-melon/gianitsopoulos-emploki-amyntikis-viomixanias-122016.pdf>

ΚΑΚΕΣ - ΜΙΣΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Είμαι υποχρεωμένος να ανασκαλίσω μνήμες του παρελθόντος με λάθη και παθήματά μας και να επισημάνω υποδομές και Τεχνογνωσία, που απέκτησε μέσα από προγράμματα ΑΩ η εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία, κρατική και ιδιωτική, μεταξύ των οποίων η EAB A.E., η Siemens Ελλάς (Θεσσαλονίκη) με το εργοστάσιο ΤΗ Μέσων της ΠΑ (ΕΤΗΜ) από την εμπλοκή τους σε ανάλογα προγράμματα αναβάθμισης αεροσκαφών και απόκτησης του Πυραυλικού συστήματος PATRIOT, που παραμένουν αναξιοποίητες οι υποδομές τους στις εγκαταστάσεις τους, χωρίς να συνεισφέρουν ούτε και στην Εν Συνεχεία Υποστήριξη των αεροσκαφών μας και των Πυραυλικών μας συστημάτων PATRIOT. Ενδεικτικά αναφέρομαι στα ακόλουθα :

α. Πρόγραμμα Αναβάθμισης Αεροσκαφών F – 4 PI 2000

Η σύμβαση υλοποίησης του προγράμματος προέβλεπε την εκπαίδευση σημαντικού αριθμού Μηχανικών και Τεχνικών της EAB A.E. στην ανάδοχο εταιρεία, την εμπλοκή του στο πρόγραμμα ανάπτυξης του πρωτοτύπου και την εκπαίδευσή του στο σύστημα Ολοκληρωμένης διασύνδεσης των συστημάτων AVIONICS του αεροσκάφους (SIL Test Bench), που παραδόθηκε στην EAB A.E. ως μέρος προγράμματος Α.Ω., με στόχο την απόκτηση Τεχνογνωσίας για την υλοποίηση του προγράμματος, με τροποποίηση όλων των αεροσκαφών στις εγκαταστάσεις της EAB A.E., που το έπραξε ομολογουμένως, με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Δυστυχώς όμως ΔΕΝ φροντίσαμε να συμπεριλάβουμε στην σύμβαση και την υποχρέωση του αναδόχου τόσο για εμπλοκή της Αμυντικής Βιομηχανίας της χώρας και στην κατασκευή – παραγωγή όλων των συστημάτων (LRU's – SRU's) AVIONICS, με προτεραιότητα στα πλέον κρίσιμα από αυτά, που αποτελούσαν το Kit τροποποίησης, όσο και για παροχή όλης την τεχνογνωσίας και των πληροφοριών εργοστασιακού επιπέδου, έτσι ώστε να είχαμε ταυτόχρονα εξασφαλίσει την υποστήριξη των αεροσκαφών μας και την επίτευξη της επιχειρησιακής τους διαθεσιμότητας στα προβλεπόμενα από τα επιχειρησιακά μας σχέδια επίπεδα.

β. Πρόγραμμα Αναβάθμισης Αεροσκαφών C – 130

Η σύμβαση υλοποίησης του προγράμματος προέβλεπε την εκπαίδευση αριθμού Μηχανικών και Τεχνικών της EAB A.E. στην ανάδοχο εταιρεία, την εμπλοκή του στο πρόγραμμα ανάπτυξης του πρωτοτύπου, με στόχο την απόκτηση Τεχνογνωσίας για την υλοποίηση του προγράμματος με τροποποίηση των αεροσκαφών στις εγκαταστάσεις της EAB A.E.

Δυστυχώς όμως ΔΕΝ φροντίσαμε να συμπεριλάβουμε και στη σύμβαση αυτή την υποχρέωση του αναδόχου τόσο για εμπλοκή της Αμυντικής Βιομηχανίας της χώρας και στην κατασκευή – παραγωγή όλων των συστημάτων (LRU's – SRU's) AVIONICS, με προτεραιότητα στα πλέον κρίσιμα από αυτά, που αποτελούσαν το Kit τροποποίησης, όσο και για παροχή όλης την τεχνογνωσίας και των πληροφοριών εργοστασιακού επιπέδου, έτσι ώστε να είχαμε ταυτόχρονα εξασφαλίσει την υποστήριξη των αεροσκαφών μας και την επίτευξη της επιχειρησιακής τους διαθεσιμότητας στα προβλεπόμενα από τα επιχειρησιακά μας σχέδια επίπεδα, από την Αμυντική Βιομηχανία της Χώρας μας.

γ. Πρόγραμμα PATRIOT

Η σύμβαση υλοποίησης του προγράμματος προέβλεπε την εκπαίδευση αριθμού Μηχανικών και Τεχνικών της ιδιωτικής εταιρείας Siemens Ελλάς (Θεσσαλονίκη) και την παροχή της συσκευής GETS ως ΑΩ στην εταιρεία, με στόχο την παραγωγή και λειτουργικό έλεγχο συγκεκριμένων Ηλεκτρονικών καρτών των PATRIOT στη Χώρα, που ολοκληρώθηκε με επιτυχία.

Δυστυχώς όμως με το κλείσιμο της εταιρείας Siemens Ελλάς, απωλέσθηκε η όποια Τεχνογνωσία αποκτήθηκε, ενώ η συσκευή GETS μεταφέρθηκε στο Εργοστάσιο ΤΗ Μέσων της ΠΑ, το ΕΤΗΜ, με εντολή της ΓΔΑΕΕ, όπου παραμένει απηρχαιωμένη και αναξιοποίητη μέχρι σήμερα, χωρίς να έχει ακολουθήσει τις μέχρι σήμερα αναβαθμίσεις του PATRIOT και χωρίς έτσι να μπορεί προσφέρει το ελάχιστο στην εξασφάλιση της υποστήριξης των συστημάτων PATRIOT της Χώρας μας.

Από τα προαναφερόμενα είναι εμφανές ότι ΔΕΝ μπορούν να αποδοθούν ευθύνες στις εμπλεκόμενες εταιρείες της Αμυντικής Βιομηχανίας για την αδυναμία τους στο να εξασφαλίσουν και την Εν Συνεχεία Υποστήριξη των συστημάτων στη Χώρα, αλλά στις ελλείψεις προβλέψεων των συμβάσεων υλοποίησης των αντίστοιχων προγραμμάτων.

ΤΟ ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΛΑΘΟΣ ΜΑΣ

Είναι εμφανές λοιπόν ότι τελικά διαπράξαμε το ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΛΑΘΟΣ και στις συμβάσεις υλοποίησης των αντίστοιχων προγραμμάτων αρκεστήκαμε στο να δεσμεύσουμε τους αναδόχους κατασκευαστές, να υλοποιήσουμε απλά την τροποποίηση των αεροσκαφών στη χώρα ή να συμμετάσχουμε στην παραγωγή κάποιων καρτών των συστημάτων PATRIOT, χωρίς δυστυχώς να μεριμνήσουμε να διασφαλίσουμε μία ολοκληρωμένη και βιώσιμη λύση απ' αρχής, μέσα από τις συμβάσεις υλοποίησης των προγραμμάτων. Δυστυχώς

χους - κατασκευαστές, να παρέξουν όλη την τεχνογνωσία και τις πληροφορίες εργοστασιακού επιπέδου, στην Αμυντική Βιομηχανία της Χώρας, εμπλέκοντάς την και στην κατασκευή του συνόλου των επισκευασίμων υλικών (LRU's – SRU's) του Kit αναβάθμισης και ιδιαίτερα των πλέον κρίσιμων από αυτά, τόσο από Τεχνικής όσο και από επιχειρησιακής πλευράς, έτσι ώστε να διασφαλίζαμε απ' αρχής την Τεχνικο - εφοδιαστική Εν Συνεχεία Υποστήριξη των συστημάτων και την επιχειρησιακή τους διαθεσιμότητα, στα προβλεπόμενα από τα επιχειρησιακά μας σχέδια, επίπεδα, για όλο το όριο ζωής τους.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Σοβαρότατο παράδειγμα επιτυχημένης τακτικής, αποτελεί δυστυχώς για άλλη μία φορά η Τουρκία, που εντάσσοντας στις συμβάσεις προμήθειας οπλικών συστημάτων υποχρέωσε τους αναδόχους - κατασκευαστές να παρέξουν όλα όσα προανέφερα, κατάφερε από το 1998 μέχρι σήμερα να καλύψει όλα τα F – 16 (περί τα 315 επισκευάσιμα των F – 16 (με ανάπτυξη αντίστοιχων Test Program Sets – TPS's και Interphase Test Adapters – ITA's) και όλους τους τύπους κοινών με αυτά συστημάτων άλλων αεροσκαφών. Πέτυχαν ανάπτυξη υποδομής για το σύνολο των επισκευασμένων με καθαρά κριτήρια κόστους - αποτελεσματικότητας, με εμπλοκή της εταιρείας τους HAVELSAN και στρατιωτικών τους εργοστασίων ως υβριδικός συνδυασμός, εξασφαλίζοντας όλα τα προαναφερόμενα πλεονεκτήματα.

Η υποδομή αυτή διαφημίζεται από μέρους της ακόμη και σε διεθνή φόρα (NSPA – NAMSΑ), παρουσιάζοντας τον εαυτό της ως τον πλέον αξιόπιστο και πιστοποιημένο εργοστασιακό φορέα των Αεροσκαφών F – 16 της ευρύτερης περιοχής, με καθαρό της στόχο να απορροφήσει φόρτο χρηστών της Ευρώπης και Μέσης Ανατολής. Στο πλαίσιο αυτό επανειλημμένα πιέζει την NSPA – NAMSΑ για ίδρυση προγράμματος υποστήριξης F -16, για ευνόητους λόγους μονοπωλιακής υποστήριξης όλων των αεροσκαφών F – 16 των χωρών μελών του NATO στην Ευρώπη. Ακολουθώντας με συνέπεια την τακτική αυτή, ακόμη και σήμερα με τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα ανάπτυξης και απόκτησης του F -35, πέτυχε να αναπτύξει στην Αμυντική της Βιομηχανία, πολύ μεγάλη υποδομή σχετικά με την πλήρη υποστήριξη - συντήρηση του A/K του F-35, τον Pratt & Whitney F135.

Αντιλαμβάνομαι ότι σας στεναχώρησα και πάλι με αυτά που σας ανέφερα, δυστυχώς όμως ΔΕΜ μπορώ να κωφεύω, προκειμένου να ΜΗ ξεκινήσουμε και πάλι να επαναλαμβάνουμε τα λάθη του παρελθόντος και με το υπόψη πρόγραμμα. Είναι καιρός να αξιοποιήσουμε τα παθήματά μας (Lessons Learned) και να πράξουμε ό,τι απαιτείται έγκαιρα, σύμφωνα με συγκεκριμένη στρατηγική και όχι τυχαία και κατά βούληση της εκάστοτε πολιτικής Ηγεσίας, τώρα που έχουνε το πάνω χέρι και έχουμε την δύναμη του αγοραστή στα χέρια μας (Buying Power) και επιπλέον έχουμε Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική (ΕΑΒΣ), ως θεσμικό κείμενο, διαθέσιμο επιτέλους στη Χώρα, εγκεκριμένη πρόσφατα από το ΚΥΣΕΑ.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΠΛΕΥΣΗΣ

Μπορούμε να πιέσουμε λοιπόν και να πείσουμε τόσο την Αμερικάνικη Κυβέρνηση όσο και την ανάδοχο εταιρεία, έτσι ώστε να δεσμευθούν συμβατικά, μέσα από την επερχόμενη συμφωνία και να εμπλέξουν όχι μόνο την ΕΑΒ Α.Ε. αλλά και τις υπόλοιπες Αμυντικές Βιομηχανίες της Χώρας μας, όχι μόνο για την υλοποίηση του προγράμματος αναβάθμισης των αεροσκαφών F 16, αλλά και στην εξασφάλιση όλων

των απαιτήσεων Εν Συνεχεία Υποστήριξης (Follow On Support), με συμμετοχή τους και στην παραγωγή των συστημάτων, διασφαλίζοντας όλες τις απαιτήσεις εφοδιαστικής υποστήριξης αλλά και της απαιτούμενης Βιβλιογραφίας και πληροφορίες (security of supply and Information), για όλα τα κρίσιμα συστήματα του αεροσκάφους, τόσο από λειτουργικής όσο και από επιχειρησιακής σκοπιάς (π.χ. AESA Radar, Mission Computer, Center Pedestal Display, and Navigation and Electronic equipment upgrades, κ.λ.π), όπως αυτά πρέπει πρώτα και έγκαιρα να προσδιορισθούν από την Πολεμική Αεροπορία και τη Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης – ΔΑΥ , ως καθ' ύλη αρμόδιος φορέας της ΠΑ.

Για να γίνω ποιο σαφής, θα πρέπει να διασφαλισθούν, απ' αρχής προ υπογραφής της σύμβασης τροποποίησης με τις Αμερικανικές αρχές και την εταιρεία Lockheed και να συμπεριληφθούν στην σύμβαση ως συμβατικό αντικείμενο, κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα :

α. Η πλήρης διαμόρφωση (Family Tree) όλων των συστημάτων (LRU's – SRU's) τροποποίησης μέχρι του χαμηλότερου επισκευασίμου (Down to the lowest repairable unit), με όλα τα στοιχεία Reliability, Availability, Maintainability, Testability καθώς και στατιστικών στοιχείων MTBF με το concept υποστήριξής τους, για το καθένα από αυτά.

β. Εκπόνηση Τεχνικο-οικονομικής μελέτης, συνεκτιμώντας τα ανωτέρω στοιχεία, σε συνεργασία ΠΑ – ΓΔΑΕΕ – Αμυντική Βιομηχανία της Χώρας, κατασκευάστριας εταιρείας και Αμερικανικών Κυβερνητικών Αρχών, καθορισμού όλων των επισκευασίμων όλων των επιπέδων (LRU's – SRU's) των συστημάτων αναβάθμισης, για τα οποία θα κριθεί ότι είναι οικονομικά συμφέρουσα και επιχειρησιακά επιβεβλημένη, η απόκτηση - ανάπτυξη επισκευαστικής δυνατότητας στην Χώρα, για υποστήριξη των συστημάτων για όλο το όριο ζωής τους.

γ. Η απόκτηση του πλήρους σχεδιαστικού-κατασκευαστικού φακέλου, που θα μας δώσει πλήρη δυνατότητα υποστήριξης καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των συστημάτων αναβάθμισης, για όσα συστήματα κριθεί ότι είναι οικονομικά συμφέρουσα και επιχειρησιακά επιβεβλημένη, η απόκτηση - ανάπτυξη επισκευαστικής δυνατότητας στην Χώρα, αφού επιτρέπει την κάθε είδους παρέμβαση - τροποποίηση ώστε να αντιμετωπιστούν θέματα obsolescence, επιχειρησιακών βελτιώσεων κλπ., εξασφαλίζοντας ωστόσο την μέγιστη οικονομία & ασφάλεια εν συνεχεία υποστήριξης.

δ. Η απαιτούμενη Τεχνική Βιβλιογραφία (Documentation) και πληροφορίες, για όσα από τα συστήματα τροποποίησης δεν επιτευχθεί η απόκτηση του κατασκευαστικού φακέλου ως ανωτέρω, για ανάπτυξη του απαιτούμενου λογισμικού ελέγχου (TPS's – ITA's) για όσα από τα LRU's – SRU's αποφασισθεί η απόκτηση - ανάπτυξη δυνατότητας εργοστασιακού στη Χώρα μέχρις επιπέδου Common Parts , που να περιλαμβάνει :

- 1/PRIME ITEM DEVELOPING SPECIFICATION (PIDS)
- 2/ORIGINAL EQUIPMENT MANUFACTOR (OEM) - Specification Building the LRU – SRU
- 3/INTERFACE CONTROL DOCUMENTATION (ICD) – Defines the Interface (connectors, etc.) to the External World.
- 4/TEST REQUIREMENT DOCUMENTATION (TRD) – Test Requirements During Production.
- 5/ACCEPTANCE TEST PROCEDURES (ATP) – Procedures for the Acceptance of LRU – SRU.
- 6/ELECTRONIC SCHEMATICS OF THE LRU – SRU.
- 7/ASSEMBLY DRAWINGS AND MECHANICAL DRAWINGS PART LIST.

8/COMMANT WORD SET – Communication Commands of the LRU – SRU.

9/ALL BUSSES DEFINITION – Communication BUS Specification.

10/OPERATION FLIGHT PROGRAM OF EACH LRU (OFP) AND FIRMWARE

Τονίζεται το επίπεδο του Common Part ώστε να εξασφαλίζονται οι περιπτώσεις "black boxes", οι οποίες οδηγούν σε εξάρτηση από τον OEM (sole source), επηρεάζοντας την ασφάλεια εφοδιασμού. Στην ίδια περίπτωση εμπίπτει και το ενσωματωμένο λογισμικό (firmware). Εφόσον δεν διατίθεται ανοιχτό (source code), θα πρέπει τουλάχιστον να εξασφαλίζεται η δυνατότητα φόρτωσης του κώδικα στο υλισμικό (hardware, συνήθως FPGAs). Η συγκεκριμένη λύση δεν δίνει πλήρη δυνατότητα τροποποιήσεων, όμως εξασφαλίζει φτηνή υποστήριξη σε βάθος χρόνου και ασφάλεια εφοδιασμού σε ικανοποιητικό βαθμό.

ε.Ο ακριβής καθορισμός των Εταιρειών της Αμυντικής Βιομηχανίας της Χώρας και των συστημάτων που θα ανατεθεί σε κάθε μια από αυτές, με συμβατική δέσμευση των Αμερικανικών Αρχών και της κατασκευάστριας εταιρείας, που θα εμπλακούν τόσο στην παραγωγή των συστημάτων όσο και στην απόκτηση και ανάπτυξη της υποδομής για την Εν Συνεχεία Υποστήριξή τους στη χώρα για όλο το όριο ζωής τους, σύμφωνα με συγκεκριμένες προβλέψεις της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής, που θα καθορισθεί σε συνεργασία (Πολεμικής Αεροπορίας-ΓΔΑΕΕ -Φορέων/Εταιρειών της Αμυντικής Βιομηχανίας της Χώρας) σ τ . Δέσμευση εκ μέρους της Αμερικανικής Κυβέρνησης και της κατασκευάστριας εταιρείας των αεροσκαφών F – 16 Lockheed ότι ΔΕΝ θα υπάρξει καμία δέσμευση από μέρους τους, όλων των κατασκευαστών (OEM's) όλων των συστημάτων της αναβάθμισης, για παροχή οποιασδήποτε σχετικής πληροφορίας και υλικών (common parts), ιδιαίτερα των κρίσιμων από αυτά, απαιτηθούν από την ΠΑ – ΓΔΑΕΕ – Αμυντική Βιομηχανία της Χώρας, για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη των συστημάτων, για όλο το όριο ζωής τους.

Για να ΜΗ θεωρηθεί ότι για την απόκτηση όλων των ανωτέρω γεννάται κάποιο απαγορευτικό κόστος για τη Χώρα, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι με βάση της προβλέψεις και τις αρχές λειτουργίας FMS, αν σε κάποιο χρήστη – Χώρα FMS έχει ήδη χορηγηθεί η αντίστοιχη Βιβλιογραφία, τότε οποιοσδήποτε άλλος χρήστης μπορεί να την αποκτήσει, με ΜΟΝΟ ΚΟΣΤΟΣ το κόστος ανατύπωσής τους. Στην προκειμένη περίπτωση γνωρίζουμε ότι προηγήθηκε τουλάχιστο η Τουρκία σε ανάλογη αναβάθμιση των αεροσκαφών της F – 16, επιπέδου CCIP, ανάλογης με αυτής που εκτιμάται ότι θα προταθούν για αναβάθμιση και τα F – 16 της Πολεμικής μας Αεροπορίας, με επιπλέον σημαντικό σύστημα το RADAR AESA. Επομένως το κόστος απόκτησης της ως άνω Βιβλιογραφίας εκτιμάται σχετικά μικρό και εναπόκειται μόνο στη βούληση του ΥΠΕΘΑ να την απαιτήσει για να την αποκτήσει.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ κκ ΥΕΘΑ - ΑΓΕΑ

Επιτρέψτε μου κ.κ ΥΕΘΑ - ΑΓΕΑ να απευθύνω σε εσάς προσωπικά ΕΚΚΛΗΣΗ, ως στέλεχος της Πολεμικής Αεροπορίας και ως Έλληνας Πολίτης, έτσι ώστε :

α.Να λάβετε όλα τα απαραίτητα μέτρα και να διασφαλίσετε συμβατικά στην επικείμενη συμφωνία όλα όσα προανέφερα και να μεγιστοποιήσετε την αξιοποίηση των προβλέψεων σχετικού όρου της LOR, περί Εγχώριας Βιομηχανικής Συμμετοχής, που μεταξύ άλλων προβλέπει :

«.....In order to maximize the Greek added value to the Program, the Prime Contractor must ensure the utilization of

Greek defense industry in both structural life extension and upgrade tasks, for the purposes of establishing capabilities necessary to meet future follow on support requirements and other activities associated with Hellenic Air Force's upgraded F-16 aircraft fleet sustainment throughout the life-cycle of the system, which are more important for national sovereignty and safeguard the essential security interests.....»

Δεν υπάρχει χρόνος διαθέσιμος για καθυστερήσεις, μια και όπως φαίνεται από τα ανωτέρω, η προαπαιτούμενη εργασία με εμπλοκή πολλών φορέων, είναι μεγάλη και απαιτεί χρόνο και κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Τα αίτια της χώρας τρέχει ήδη και εμείς θα πρέπει να είμαστε καθ' όλα έτοιμοι, με έγκαιρη συμμετοχή του συνόλου της Αμυντικής Βιομηχανίας της Χώρας με μέριμνα της ΓΔΑΕΕ, έτσι ώστε να συμπεριλάβουμε όλα όσο προανέφερα στην επικείμενη συμφωνία, για να αποφύγουμε έτσι λάθη του παρελθόντος, στο πλαίσιο της ισχύουσας Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής και όχι τυχαία, ενσωματώνοντας τα διδάγματα από αυτά (Lessons Learned), στις τελικές αποφάσεις και συμβάσεις του επικείμενου προγράμματος αναβάθμισης των F 16.

β.Να ζητήστε τη συμβολή και συμμετοχή και του Εν Αποστρατεία προσωπικού, απευθυνόμενοι στους θεσμικούς φορείς των Εν Αποστρατεία στελεχών της ΠΑ (ΕΑΑΑ, Σύνδεσμο Αποφοίτων Σχολής Ικάρων / ΣΑΣΙ, Επιστημονικό Σύλλογο Μηχανικών Αεροπορίας / ΕΣΜΑ, ΣΑΣ, κ.λ.π) και να είστε βέβαιοι ότι θα πετύχουμε το μέγιστο, όλοι μαζί τούτη τη φορά, για τη Χώρα μας, την Πολεμική μας Αεροπορία, τον Ελληνικό Λαό, τις Οικογένειές μας, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας. ΜΗ σκοντάφτετε στα δήθεν Νομικά εμπόδια, που ενδεχομένως κάποιοι Νομικοί σύμβουλοι θα επικαλεσθούν, ως ΜΗ προβλεπόμενη διαδικασία. Δεν περισσεύει κανείς μας. Ακόμη και αν πρέπει τυπικά να είστε απόλυτα σύμφωνοι με το ισχύον Νομικό πλαίσιο, τότε θεσπίστε το ΑΜΕΣΑ.

Η Χώρα και η Πολεμική Αεροπορία έχει αξιολογημένο Επιστημονικό και Τεχνικό προσωπικό με Τεχνογνωσία και Εμπειρία κκ ΥΕΘΑ - ΑΓΕΑ, έτοιμο να καταθέσει τις γνώσεις του, εφ' όσον του ζητηθεί, έτσι ώστε έγκαιρα και με πληρότητα να καλυφθούν όλα τα προαναφερόμενα στην επικείμενη συμφωνία. Επισημαίνω δε ότι αναφέρομαι όχι μόνο στο Εν Ενεργεία Προσωπικό αλλά και στο Εν Αποστρατεία, που όλοι μαζί με πλήρη ανιδιοτέλεια και πάθος για προσφορά, να είστε βέβαιοι ότι είναι έτοιμο να συνδράμει στο σημαντικό αυτό έργο.

Στο πλαίσιο αυτό θέτω τον εαυτό μου στη διάθεση της Πολεμικής Αεροπορίας και του ΥΠΕΘΑ, μέσα από τον Σύνδεσμο Αποφοίτων της Σχολής Ικάρων (ΣΑΣΙ) και του Επιστημονικού Συλλόγου Μηχανικών Αεροπορίας (ΕΣΜΑ), που αποτελώ μέλος τους, για να συμβάλω από την πλευρά μου, με τις γνώσεις και εμπειρίες που απεκόμισα καθ' όλη την 35 ετή μου υπηρεσία στην Πολεμική Αεροπορία, μαζί με τους υπόλοιπους συναδέλφους μου, που θα θέσουν εαυτούς διαθέσιμους, στη υλοποίηση του σκοπού αυτού.

Επιτρέψτε μας κ. ΥΕΘΑ να βάλουμε ένα λιθαράκι σε τούτο το έργο, ως έκφραση ευγνωμοσύνης από μέρους μας προς την Πολεμική μας Αεροπορία, στους κόλπους της οποίας γαλουχηθήκαμε ως προσωπικότητες και ως Αξιωματικοί, πιστοί στον όρκο μας, με αρχές, αξίες και ιδανικά, που από την πρώτη μέρα βήμα βήμα μας διδάξανε οι δάσκαλοί μας στο λίκνο της Πολεμικής μας Αεροπορίας, τη Σχολή Ικάρων.

Μετά τιμής

Αντιπτεράρχος (ΜΗ) ε.α. Θεόδωρος Γιαννιτσόπουλος

Η ΕΓΚΑΙΡΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΩΣ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΕΝΑΝΤΙ ΑΠΕΙΛΩΝ STEALTH

Του Αντιπτεράρχου Θεόδωρου Γιαννιτσόπουλου
Επιτίμου Διευθυντού Γ' Κλάδου ΓΕΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πολλές και σημαντικές αποφάσεις από την Ηγεσία του ΥΠΕΘΑ έχουν εξαγγελθεί τελευταία, όπως η αναβάθμιση των αεροσκαφών Ναυτικής Συνεργασίας P 3, που ξεκίνησε ήδη στην ΕΑΒ Α.Ε., η αναβάθμιση των αεροσκαφών F -16, για τα οποία έχει ήδη αποσταλεί σχετική επιστολή αίτημα (LOR) προς την Αμερικανική Κυβέρνηση καθώς επίσης δηλώσεις για αναβάθμιση των αεροσκαφών M 2000, αγορά αεροσκαφών 5ης γενιάς, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε την επερχόμενη απειλή των αεροσκαφών F – 35 αλλά και το σύνολο της απειλής, όπως ραγδαία μετεξελίσσεται βελτιούμενη.

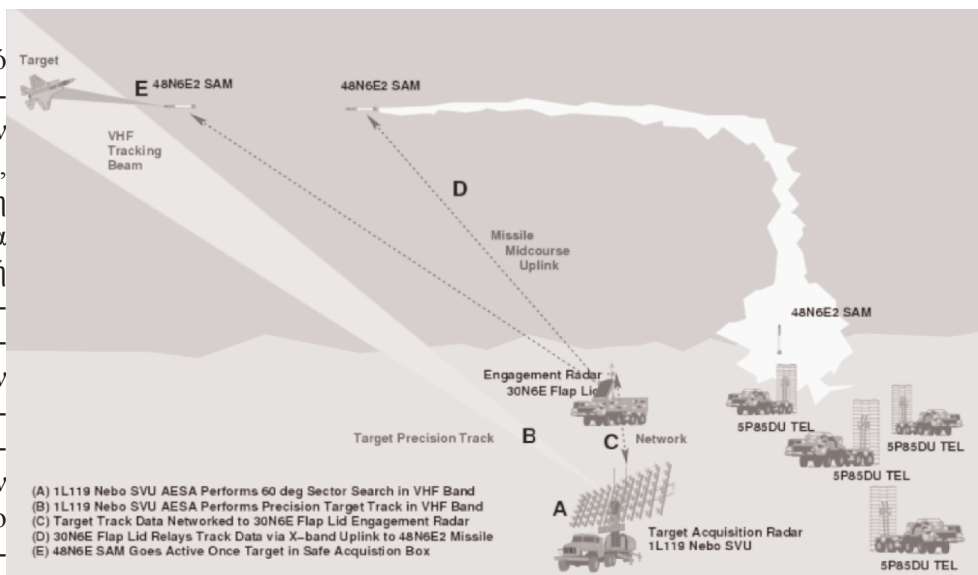
Αρκούν άραγε αυτά από μόνα τους για την επιτυχή αντιμετώπιση της απειλής, χωρίς την βοήθεια ενός Συστήματος Αεροπορικού Ελέγχου (ΣΑΕ) και συστήματος Αεράμυνας, ικανού να αποκαλύψει έγκαιρα την απειλή και να ενεργοποιήσει σύμφωνα με την επικρατούσα αμυντική αντίληψη όλα τα βήματα της « αλύσου κατάρριψης » ενός στόχου εισβολέα (X-Ray) ?

Η ανάλυση που ακολουθεί δείχνει ότι ΔΕΝ αρκούν από μόνα τους . Σε κάθε περίπτωση, για την επιτυχή αντιμετώπιση των νέων απειλών απαιτείται μία νέα, ολιστική προσέγγιση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη όλα τα στάδια της αλύσου κατάρριψής τους. Διαφορετικά, κινδυνεύουμε να κάνουμε για άλλη μία φορά σημαντικές επενδύσεις από το υστέρημα και τις θυσίες του Ελληνικού Λαού, οι οποίες όμως δεν θα αποδώσουν, αν δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή για την έγκαιρη προειδοποίηση, την αποκάλυψη και στοχοποίηση της απειλής.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ

Σύμφωνα με την επικρατούσα επιχειρησιακή τακτική, η “άλυσος κατάρριψης” (εκ του “kill chain”) ενός στόχου – εισβολέα, περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

- αποκάλυψη (detection)
- αναγνώριση (identification)
- παρακολούθηση (tracking)
- επιλογή όπλου/τρόπου αντίδρασης (weapon/asset selection)
- εμπλοκή (engagement)
- αποτίμηση (assessment)

Εικόνα 1: Απεικόνιση της αλύσου κατάρριψης (“kill chain”) για ένα ρωσικό αντιαεροπορικό σύστημα που βασίζεται σε ραντάρ επιτήρησης VHF, το οποίο αποκαλύπτει και παρακολουθεί τον στόχο. Στη συνέχεια, υποδεικνύει τη θέση του στόχου σε ένα ραντάρ X-Band, το οποίο αναλαμβάνει την καθοδήγηση πυραύλου εναντίον του ([http:// www.ousairpower.net/APA-2009-01.html](http://www.ousairpower.net/APA-2009-01.html)).

Τα πρώτα στάδια επιτυγχάνονται συνήθως από ένα ραντάρ επιτήρησης, ενώ στη συνέχεια χρησιμοποιείται ραντάρ ελέγχου πυρός (μαχητικού αεροσκάφους ή αντιαεροπορικού συστήματος) σε υψηλότερη συχνότητα για μεγαλύτερη ακρίβεια, με τη βοήθεια του οποίου εξαπολύεται κάποιο όπλο (πύραυλος αέρος-αέρος ή εδάφους-αέρος, αντίστοιχα). Στην καθημερινότητα της ΠΑ (η οποία βέβαια δεν φτάνει μέχρι το “kill”), τα τρία τελευταία στάδια μεταφράζονται σε απογείωση/καθοδήγηση Α/Φ ετοιμότητας, αναχαίτιση και εκδίωξη του εισβολέα από τον εθνικό εναέριο χώρο και το FIR. Σε κάθε περίπτωση, το πρώτο στάδιο για την όποια αμυντική αντίδραση είναι η αποκάλυψη του στόχου – εισβολέα, δηλαδή η έγκαιρη προειδοποίηση.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΑΕ)

Το υφιστάμενο Σύστημα Αεροπορικού Ελέγχου (ΣΑΕ) αποτελείται από ένα αρκετά πυκνό δίκτυο σταθερών και κινητών ραντάρ επιτήρησης, που καλύπτει ικανοποιητικά τον χώρο ενδιαφέροντος. Τα ραντάρ του ΣΑΕ λειτουργούν στις μπάντες συχνοτήτων L και S, οι οποίες αποτελούν έναν καλό συμβιβασμό μεταξύ των απαιτήσεων ακρίβειας, εμβέλειας (για συνήθεις στόχους), μεγέθους κε-

ραίας και κόστους. Έτσι, στην παρούσα φάση, κάθε Α/Φ που εισέρχεται στον χώρο ενδιαφέροντος ανιχνεύεται, εντοπίζεται και αναγνωρίζεται.

Εικόνα 2: Το ραντάρ επιτήρησης UHF του (υπό ανάπτυξη) αντιαεροπορικού – αντιβαλλιστικού συστήματος MEADS, το οποίο καλύπτει 360° αποκαλύπτοντας στόχους σε μεγάλες αποστάσεις, τους οποίους αναθέτει στο ραντάρ ελέγχου πυρός που λειτουργεί στην X-Band, για καθοδήγηση πυραύλου εναντίον τους (www.meads-amd.com).

Όμως, η φίλη και σύμμαχος Τουρκία πρόκειται λίαν συντόμως να αποκτήσει Α/Φ stealth, με μικρό ίχνος ραντάρ ή RCS (Radar Cross Section). Πιο συγκεκριμένα, έχει ήδη τοποθετήσει παραγγελίες για 30 F-35A της Lockheed Martin, ενώ έχει εξαγγείλει ότι προτίθεται να προμηθευτεί συνολικά 100 – 120 Α/Φ του τύπου, απολαμβάνοντας ανάλογες βιομηχανικές επιστροφές, οι οποίες αναμένεται να ανέλθουν σε ύψος 12 δις. USD. Τα εν λόγω Α/Φ εμφανίζουν πολύ μικρότερο RCS από τα συνήθη Α/Φ (0,0015 m² σύμφωνα με διαρροές της USAF, έναντι RCS της τάξης των 2,5 m² για ένα τυπικό οπλισμένο μαχητικό), με αποτέλεσμα να αποκαλύπτονται σε πολύ μικρότερες αποστάσεις σε σχέση με τα συμβατικά Α/Φ.

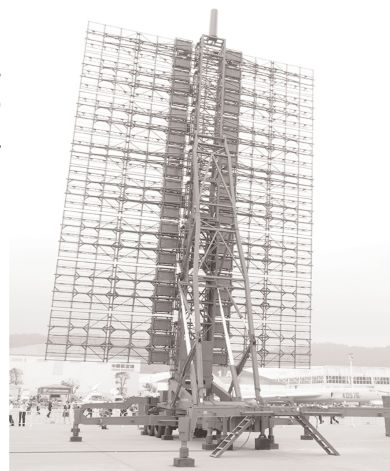
Σύμφωνα με εμπεριστατωμένες εκτιμήσεις, ενώ π.χ. ένα F-16 εμφανίζεται σε αποστάσεις άνω των 200 ναυτικών μιλίων σε ένα τυπικό ραντάρ επιτήρησης, το F-35 αποκαλύπτεται σε λιγότερο από το 1/3 της απόστασης αυτής, τουλάχιστον όσον αφορά στα ραντάρ που λειτουργούν στην S-Band. Ακόμα περισσότερο, δεδομένης της “συρρίκνωσης” των περιοχών αποκάλυψης των υφιστάμενων ραντάρ, είναι δυνατή η σχεδίαση διαδρομής ανάμεσά τους, η οποία παρέχει πολύ μικρές πιθανότητες αποκάλυψης για το εν λόγω Α/Φ, ακόμα και σε μεσαία – μεγάλα ύψη. Με τον τρόπο αυτόν, καθίσταται δυνατή μία απροειδοποίητη, αιφνιδιαστική επίθεση, χωρίς δυνατότητα έγκαιρης αντίδρασης. Κάτι τέτοιο θα επέτρεπε π.χ. τον βομβαρδισμό του διαδρόμου Π/Τ της 111PM, αχρηστεύοντας έτσι το αεροδρόμιο με τα περισσότερα μαχητικά Α/Φ της ΠΑ, τα οποία θα παραμείνουν καθηλωμένα στο έδαφος. Ή την καταστροφή αντιαεροπορικών συστημάτων Patriot – Hawk – Tor M1, πριν αυτά προλάβουν να ενεργοποιηθούν, καθώς τα ραντάρ τους είναι συνήθως σε αναμονή και τίθενται σε λειτουργία κατόπιν υπόδειξης του

ΣΑΕ. Ή την επίτευξη πλήγματος σε πλοία του ΠΝ (όταν πιστοποιηθούν όπλα αέρος – επιφανείας στο F-35), καθώς και το ΠΝ βασίζεται στην ΠΑ για την έγκαιρη προειδοποίηση. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι την ευθύνη για την αεράμυνα της χώρας την φέρει η ΠΑ, η οποία θα βρεθεί εκτεθειμένη έναντι των άλλων Κλάδων των ΕΔ εάν δεν μπορέσει να τους παράσχει αεροπορική εικόνα, προειδοποιώντας τους αναλόγως.

Εικόνα 3: Το ραντάρ έγκαιρης προειδοποίησης ELM-2090U UHF ULTRA της ισραηλινής IAI-ELTA, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει στόχους χαμηλού RCS και βαλλιστικούς πυραύλους σε αποστάσεις άνω των 500 km. Ανάλογα με την απαιτούμενη λειτουργία και επιδόσεις, μπορεί να αποτελείται από 1 ή 6 ή 22 στοιχεία (cluster). Στην εικόνα φαίνεται το σύστημα C6, με 6 στοιχεία (www.iai.co.il).

Ακόμα χειρότερα, η Τουρκία διαθέτει ένα σημαντικό οπλοστάσιο βαλλιστικών πυραύλων (TR-300B Kasirga, J-600T Yildirim, Bora) και πυραύλων πλεύσης ή cruise (Popeye, SLAM-ER και κυρίως SOM – Stand Off Missile). Και οι δύο ανωτέρω κατηγορίες πυραύλων (βαλλιστικοί – cruise) είναι πολύ δύσκολα ανιχνεύσιμες από ένα δίκτυο συμβατικών ραντάρ. Επίσης, η Τουρκία διαθέτει έναν διαρκώς αυξανόμενο στόλο UAV (Anka-S, Heron, Gnat, Karayel, Bayraktar TB2 & B κλπ, συμπεριλαμβανομένων των UCAV Harpy που πλήττουν ραντάρ), τα οποία είναι δύσκολα ανιχνεύσιμα από ραντάρ λόγω μικρού ίχνους και χαμηλού ύψους πτήσης, ενώ παράλληλα αναπτύσσει συστήματα Ηλεκτρονικού Πολέμου (π.χ. Koral), τα οποία δυσχεραίνουν έτι περαιτέρω την επίγνωση της επιχειρησιακής κατάστασης.

Εικόνα 4: Το ραντάρ CETC JY-27A Skywatch-V, το πρώτο κινεζικό ραντάρ VHF AESA, στην έκθεση αεροναυτικού υλικού Zhuhai στην Κίνα, το Νοέμβριο 2014 (<http://aviationweek.com/technology/new-radars-irst-strengthen>

stealth-detection-claims).

Διαπιστώνεται λοιπόν ότι υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες στο υφιστάμενο ΣΑΕ. Αν και είναι επαρκές για τις παραβάσεις – παραβιάσεις συμβατικών μαχητικών Α/Φ, είναι πολύ λιγότερο αποτελεσματικό έναντι άλλων απειλών. Και χωρίς το πρώτο βήμα, δηλαδή την αποκάλυψη – ανίχνευση του εισβολέα, δεν είναι δυνατόν να ξεκινήσει η αλυσος κατάρριψής του.

ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΑΕ

Κατόπιν τούτων, κρίνεται απαραίτητη η αναβάθμιση – εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου δικτύου ραντάρ, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις νέες απειλές, σε ένα ρεαλιστικό πλαίσιο, δεδομένης της τρέχουσας δημοσιονομικής συγκυρίας. Κατ' αρχάς, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με την υπάρχουσα τεχνολογία δεν είναι δυνατή η αντιμετώπιση όλων των ανωτέρω απειλών από έναν και μόνο τύπο ραντάρ αλλά απαιτείται συνδυασμός διαφορετικών αισθητήρων. Έτσι, ξεκινώντας από την κύρια μελλοντική απειλή, η οποία είναι τα Α/Φ *stealth*, και λαμβάνοντας υπόψη δημοσιεύματα στον διεθνή τύπο αλλά και ανάλογες εμφανίσεις νέων ραντάρ (ιδίως “ανατολικής” προελεύσεως), διαπιστώνεται ότι η σημαντικότερη “*anti-stealth*” προσέγγιση είναι η χρήση ραντάρ χαμηλών συχνοτήτων.

Αυτό συμβαίνει διότι σε χαμηλότερες συχνότητες, το μήκος κύματος της ακτινοβολίας γίνεται συγκρίσιμο με βασικά δομικά στοιχεία του Α/Φ – στόχου, όπως οι πτέρυγες, το/α κάθετο/α σταθερό/ά, τα πηδάλια ύψους-βάθους κλπ. Έτσι, η κύρια τεχνική μείωσης του RCS, που είναι η βελτιστοποίηση του σχήματος με σκοπό την ανάκλαση της προσπίπτουσας ακτινοβολίας σε άσχετες κατευθύνσεις (διαφορετικές από το εκπέμπον ραντάρ) δεν αποδίδει πλέον, καθώς η ακτινοβολία βρίσκεται σε περιοχή συντονισμού και σκεδάζεται προς όλες τις κατευθύνσεις. Επιπρόσθετα, τα υλικά απορρόφησης ακτινοβολίας (Radar Absorbent Material – RAM) που χρησιμοποιούνται ως επικάλυψη αποδίδουν λιγότερο σε χαμηλότερες συχνότητες.

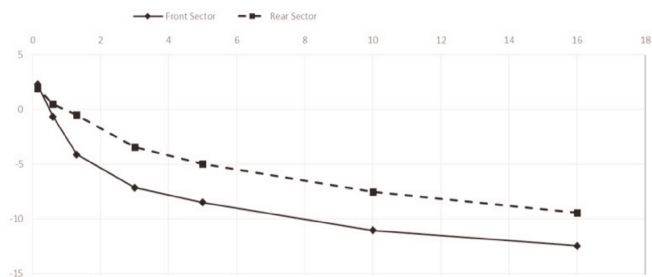

Εικόνα 5: Το ρωσικό σύστημα NEBO-M το οποίο περιλαμβάνει 3 διασυνδεδεμένα ραντάρ, στις μπάντες VHF, L και S/X, καθώς και έναν σταθμό σύντηξης δεδομένων. Ο

συνδυασμός 3 ραντάρ σε διαφορετικές συχνότητες επιτρέπει αυξημένες δυνατότητες αναγνώρισης στόχου, προφανώς χωρίς IFF (<https://www.rt.com/news/233959-russia-deploys-nebo-radars/>)

Σε ανάλογα συμπεράσματα οδηγεί πρόσφατη δημοσίευση των Αξιωματικών Μηχανικών της ΠΑ Τουζόπουλου, Μποβιάτση και Ζηκίδη, η οποία αποτελεί μάλιστα συνέχεια διπλωματικής εργασίας της Σχολής Ικάρων, προσεγγίζοντας το θέμα μέσω προσομοίωσης σε Η/Υ. Πιο συγκεκριμένα, προτάθηκε μία διαδικασία δημιουργίας τρισδιάστατου μοντέλου του στόχου, με βάση διαθέσιμες πληροφορίες και εικόνες. Στη συνέχεια, το μοντέλο αυτό εισάγεται στον κώδικα POFACTS, μιας εφαρμογής που τρέχει σε περιβάλλον MATLAB και προβλέπει το RCS του αντικειμένου, με τη μέθοδο της Φυσικής Οπτικής (Physical Optics). Η προσέγγιση αυτή εφαρμόστηκε στα Α/Φ F-16 και F-35, καθώς και στον κινεζικό βαλλιστικό πύραυλο Dong-Feng 15, με αποτελέσματα τα οποία βρίσκονται πολύ κοντά σε αντίστοιχες τιμές που έχουν δημοσιευθεί σε ανοικτές πηγές. Τα ευρήματα της υπόψη εργασίας επιβεβαιώνουν τα ακόλουθα:

1. Το F-35 έχει όντως πολύ μικρό RCS, της τάξης του $0,01 \text{ m}^2$ στην X-Band (γύρω στα 10 GHz). Με άλλα λόγια, αν και το RCS του δεν είναι τόσο μικρό όσο υπονόησε η USAF, είναι τουλάχιστον 100 φορές μικρότερο από το RCS ενός F-16C.
2. Το RCS του F-35 αυξάνεται με το μήκος κύματος της ακτινοβολίας, δηλαδή καθώς μειώνεται η συχνότητα. Ειδικά στα VHF, δεν μπορεί καν να θεωρηθεί *stealth*.

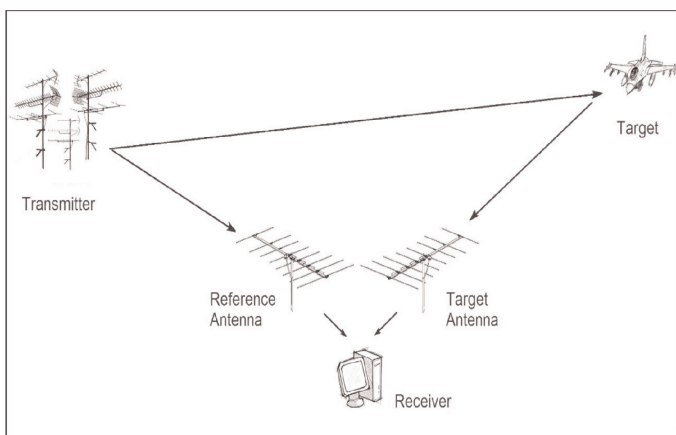
Εικόνα 6: Το μέσο RCS (σε dBsm ή deciBel ως προς 1 m^2) του F-35 στον εμπρόσθιο και τον οπίσθιο τομέα συναρτήσει της συχνότητας (σε GHz), χωρίς χρήση υλικών που απορροφούν την ακτινοβολία (RAM – Radar Absorbent Material). Είναι προφανές ότι στις χαμηλές συχνότητες, π.χ. στα 150 Mhz (VHF), στα 600 MHz (UHF) και στα 1,2 GHz (L-Band), το RCS του F-35 εμφανίζεται αυξημένο σε σχέση με τις υψηλότερες συχνότητες. Παρά τις όποιες ατέλειες του μοντέλου και τους περιορισμούς του αλγορίθμου εκτίμησης του RCS, η τάση είναι σαφής. Αυτό αποτελεί το σημαντικότερο συμπέρασμα της εργασίας των Τουζόπουλου-Μποβιάτση-Ζηκίδη (<http://www.scienpress.com/download.asp?ID=184991>).

Κατόπιν τούτων, ως πρώτο βήμα για την αναβάθμιση του ΣΑΕ προτείνεται η εγκατάσταση αριθμού σύγχρονων ραντάρ AESA pulse-Doppler που θα εκπέμπουν

κατά προτίμηση στην μπάντα VHF (γύρω στα 150 MHz) ή διαφορετικά στα UHF (γύρω στα 600 Mhz), με ανώτερη επιτρεπόμενη συχνότητα λειτουργίας στην μπάντα L (1,2 – 1,4 GHz). Τα ραντάρ αυτά θα πρέπει να διαθέτουν και δυνατότητα αποκάλυψης βαλλιστικών πυραύλων με εκτίμηση της θέσης εκτόξευσης και του σημείου κρούσης. Επίσης, θα πρέπει να είναι κινητά, ώστε να μπορούν να μετακινηθούν σε νέες θέσεις (άγνωστες στον αντίπαλο), εάν απαιτηθεί.

Επιπρόσθετο πλεονέκτημα ενός ραντάρ V/UHF είναι ότι δεν ανιχνεύεται ούτε παρεμβάλλεται από τα συνηθισμένα συστήματα αυτοπροστασίας μαχητικών Α/Φ, ενώ δεν μπορεί να στοχοποιηθεί από πυραύλους αντι-ραντάρ όπως ο AGM-88 HARM, ούτε από το UCAV Harpy. Τέλος, δεδομένου ότι δεν υπολείπονται σε επιδόσεις, τα προτεινόμενα ραντάρ μπορούν να αντικαταστήσουν ισάριθμα υφιστάμενα ραντάρ που λειτουργούν στην S-Band, ώστε να μην επιβαρύνεται η ΠΑ με την λειτουργία επιπρόσθετων συστημάτων.

Ένα δίκτυο ραντάρ χαμηλών συχνοτήτων εκτιμάται ότι καλύπτει την βασική απαίτηση κάλυψης του χώρου ενδιαφέροντος, όσον αφορά απειλές Α/Φ stealth και βαλλιστικών πυραύλων, τουλάχιστον σε μεσαία και μεγάλα ύψη. Για την κάλυψη των χαμηλών υψών, καθώς και έναντι απειλών τύπου cruise, προτείνεται η ανάπτυξη ενός δικτύου παθητικών ραντάρ (Passive Radar ή ακριβέστερα Passive Coherent Location Radar – PCL Radar). Τα παθητικά ραντάρ βασίζονται σε υφιστάμενες εκπομπές (π.χ., FM, TV, DVB-T, GSM, 3G κλπ) και ανιχνεύουν τυχόν σήματα, τα οποία ανακλώνται σε στόχο, αποτελώντας “αντίγραφο” των εκπομπών από τους ανάλογους σταθμούς, μετατοπισμένα τόσο στο πεδίο του χρόνου (λόγω μεγαλύτερης διανυστικής απόστασης), όσο και στο πεδίο της συχνότητας (λόγω φαινομένου Doppler).

Εικόνα 7: Τα παθητικά ραντάρ (PCL) βασίζονται στην σύγκριση του σήματος που λαμβάνεται από έναν υφιστάμενο σταθμό FM, TV, GSM κλπ, και ανάλογου σήματος μέσω ανάκλασης από τον στόχο. Το δεύτερο σήμα αποτελεί “αντίγραφο” του πρώτου, σε πολύ χαμηλότερη στάθμη, με μία χρονική καθυστέρηση και με μία μετατόπιση στο φάσμα της συχνότητας (https://www.researchgate.net/publication/306372794_Parousiase_-_Exetase_Ylopoieses_Pathetikou_Rantar_PASSIVE_RADAR).

Τα κύρια πλεονεκτήματα που παρέχουν είναι κεκαλυμμένη λειτουργία, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος ο εντοπισμός τους από δέκτες RWR/ESM και η στοχοποίησή τους από όπλα τύπου HARM και Harpy, ενώ εκτιμάται ότι έχουν ικανοποιητικές επιδόσεις έναντι απειλών stealth αλλά και πυραύλων τύπου cruise, καθώς οι συχνότητες των εκπομπών που αναφέρθηκαν είναι αρκετά χαμηλές. Βεβαίως, δεν μπορούν να καλύψουν από μόνα τους τον εναέριο χώρο, καθόσον δεν μπορούν να αποκαλύψουν στόχους σε μεγάλα ύψη, αφού εκεί δεν υπάρχει επαρκής ακτινοβολία. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το κόστος προμήθειας και ιδίως το κόστος υποστήριξης εκτιμώνται ότι είναι χαμηλότερα σε σχέση με ένα ενεργητικό ραντάρ, καθώς δεν περιλαμβάνουν εξειδικευμένες και ακριβές διατάξεις εκπομπής και λήψης υψίσυχνης ακτινοβολίας.

Διαπιστώνεται ότι πολλές χώρες αναπτύσσουν συστήματα παθητικού ραντάρ, πολύ συχνά εν κρυπτώ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το σύστημα Silent Sentry 2 της Lockheed Martin, το οποίο αν και παρουσιάστηκε επισήμως το 1999, πλέον δεν εμφανίζεται καθόλου. Ανάλογη τύχη είχε και το σύστημα CELLDAR που παρουσιάστηκε στο Ην. Βασίλειο. Στην παρούσα φάση, το μόνο σύστημα παθητικού ραντάρ που διατίθεται στην “δυτική” αγορά είναι το Homeland Alerter 100 της γαλλικής Thales, ενώ πιο πρόσφατα παρουσίασαν ανάλογα συστήματα η Γερμανία (εταιρεία EADS) και η Ιταλία (AULOS της Selex Sistemi Integrati). Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί και μία ελληνική προσπάθεια, το Hellenic Multitarget Passive System – HEMPAS, παλαιότερα γνωστό και ως CCIAS, το οποίο αποτέλεσε πρόταση της “Ομάδας Θεσσαλονίκης”. Το σύστημα αυτό συνδυάζει στοιχεία παθητικού ραντάρ, ενεργητικού πολυστατικού ραντάρ (όπου οι κεραιές εκπομπής και λήψης βρίσκονται σε διαφορετικές θέσεις) και συστήματος ηλεκτρονικών μέτρων υποστήριξης (ESM – Electronic Support Measures), τα οποία μπορούν να ανιχνεύσουν έναν στόχο χρησιμοποιώντας τις εκπομπές του ίδιου του στόχου.

Εικόνα 8: Το παθητικό ραντάρ Homeland Alerter 100 της Thales (<https://www.thalesgroup.com/en/world-wide/homeland-alerter-100>)

Η διάδοση της ραδιοτεχνολογίας ελεγχόμενης από λογισμικό (Software Defined Radio – SDR) έχει επιτρέψει την ανάπτυξη συστημάτων παθητικού ραντάρ με χαμηλό κόστος, ακόμα και από μη κυβερνητικούς φορείς, όπως πανεπιστήμια και μικρότερες εταιρείες. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι η ανάπτυξη ενός τέτοιου συστήματος είναι εντός των δυνατοτήτων της εγχώριας βιομηχα-

νίας, σε συνεργασία με φορείς της ΠΑ και ενδεχομένως με ακαδημαϊκούς φορείς. Η εγχώρια ανάπτυξη θα επιτρέψει τη δημιουργία συστήματος που θα καλύπτει ακριβώς τις απαιτήσεις της ΠΑ και των ΕΔ εν γένει, ενώ εκτιμάται ότι το χαμηλό κόστος του συστήματος θα επιτρέψει την κάλυψη του ευρύτερου χώρου ενδιαφέροντος.

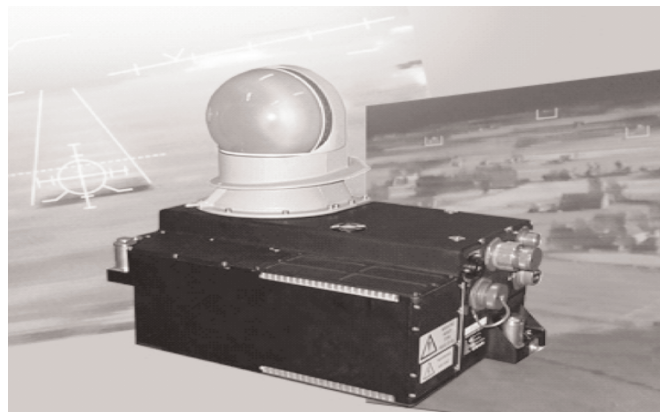
Ο συνδυασμός δικτύου ενεργητικών ραντάρ χαμηλών συχνοτήτων και παθητικών – πολυστατικών ραντάρ εκτιμάται ότι καλύπτει ικανοποιητικά τον χώρο ενδιαφέροντος, αποστερώντας στον αντίπαλο την ικανότητα απροειδοποίητου πλήγματος, παρέχοντας αεροπορική εικόνα σε όλους τους Κλάδους. Επιπρόσθετα, επιτρέπει στα αντιαεροπορικά συστήματα να εμπλέξουν στόχους ακόμα και χωρίς να τους έχει εντοπίσει το ραντάρ τους. Παράλληλα, το κόστος προμήθειας – ανάπτυξης υπολογίζεται ότι είναι σαφώς μικρότερο από το κόστος προμήθειας ενός και μόνο Α/Φ F-35, ενώ επίσης το κόστος υποστήριξης είναι πολύ μικρό, εν συγκρίσει με το κόστος της επιχειρησιακής εκμετάλλευσης ενός στόλου Α/Φ.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ

Όμως, η φιλοσοφία σχεδίασης του F-35 έχει ως σκοπό την διάσπαση της αλυσού καταρρίψης του (“breaking of the kill chain”). Δηλαδή, ακόμα κι αν αποκαλυφθεί από ραντάρ επιτήρησης, δεν ανιχνεύεται σε ικανή απόσταση από ραντάρ ελέγχου πυρός. Ή ακόμα κι αν το δει το ραντάρ ελέγχου πυρός, ίσως δεν θα το βρει το ραντάρ του πυραύλου. Επομένως, απαιτούνται και άλλα μέτρα πέραν της αναβάθμισης του ΣΑΕ, όπως η χρήση τακτικών δικτύων δεδομένων (Tactical Data Link) για μεταφορά εικόνας από το ΣΑΕ στα Α/Φ αναχαίτισης (τόσο στα F-16, όσο και στα M2000), τα οποία θα έχουν εξαιρετικά μειωμένη αποκάλυψη έναντι του F-35 (λίγο περισσότερο από 10 ναυτικά μίλια), καθώς αυτό παρουσιάζει το ελάχιστο RCS στην περιοχή λειτουργίας των ραντάρ Α/Φ. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η δυνατότητα εξαπόλυσης όπλου αέρος-αέρος σε στόχο (track) που παρέχεται από το ΣΑΕ, ακόμα κι αν αυτός δεν “επιβεβαιωθεί” από το ραντάρ του Α/Φ.

Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και ο θερμικός ίχνος του F-35. Αν και έχουν καταβληθεί φιλότιμες προσπάθειες για τη μείωσή του (όπως ψύξη υποσυστημάτων του μέσω του συστήματος καυσίμου), αυτό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μηδενιστεί. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το Α/Φ δεν είναι βελτιστοποιημένο ως προς την αεροδυναμική αλλά αποτελεί έναν συμβιβασμό μεταξύ αεροδυναμικής, δυνατότητας κάθετης απο/προσγείωσης (για το F-35B) και μείωσης του RCS, αυτό οδηγεί στην απαίτηση για τον ισχυρότερο αεροκινητήρα μαχητικού Α/Φ στον κόσμο (με την υψηλότερη θερμοκρασία θαλάμου καύσεως), ώστε να έχει αξιοπρεπείς επιδόσεις. Επομένως, το θερμικό του ίχνος δεν μπορεί να θεωρηθεί αμελητέο. Επομένως, θα πρέπει να εξεταστεί η ενσωμάτωση συστήματος InfraRed Search & Track (IRST) στα F-16, σύστημα το οποίο εκτιμάται ότι θα επιτρέψει μεγαλύτερες αποστάσεις αποκάλυψης του F-35, σύμφωνα και με την πρακτική που

πλέον ακολουθείται σε όλα τα σύγχρονα Α/Φ.

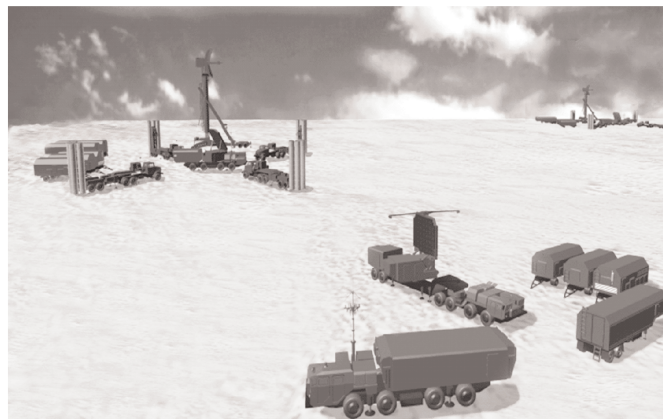
Εικόνα 9: Το σύστημα Skyward G-IRST (Infra-Red Search & Track) του Α/Φ Gripen NG, ένα από τα πιο εξελιγμένα συστήματα σήμερα, της Finmeccanica – Selex ES (<http://www.leonardocompany.com/en/-/skyward-g-irst>)

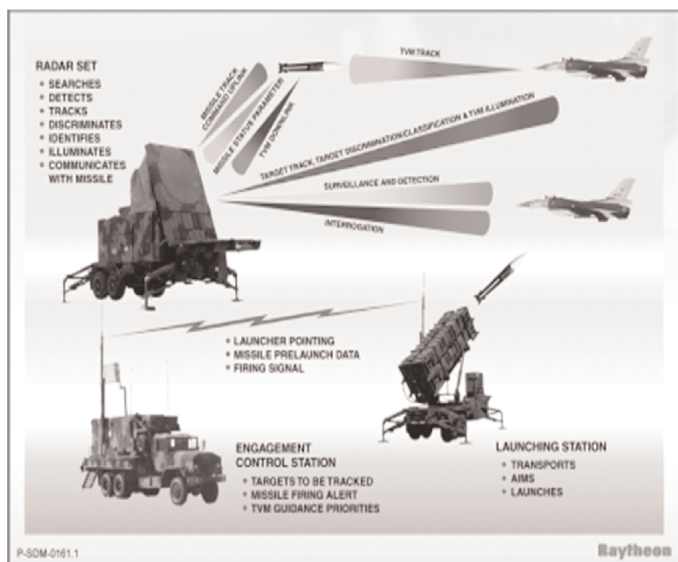
Εικόνα 10: Α/Φ F-16 εκτελεί πτήση δοκιμής με το σύστημα IRST Legion Pod της Lockheed Martin, ενώ πρόσφατα και η Northrop Grumman πρότεινε το ανάλογο σύστημα OpenPod (<http://www.lockheedmartin.com/us/news/press-releases/2015/june/mfc-063015-lockheed-martin-legion-pod.html>)

ΠΥΡΑΥΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΕΡΑΜΥΝΑΣ ΒΛΗΜΑΤΩΝ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΣ (SAM)

Το πυραυλικό σύστημα αεράμυνας της χώρας μας είναι δομημένο ως ένα πολύ -επίπεδο σύστημα που περιλαμβάνει συστήματα βλημάτων εδάφους – αέρος (SAM) όπως S-300 and PATRIOT (Long Range), HAWK (Middle Range), SKYGARD III “VELOS”, CROTALE NG, TOR-M1, OSA / GECKO (SHORAD), και ASRAD, STINGER (VSHORAD).

Εικόνα 11 : ΣΥΣΤΗΜΑ S 300

Εικόνα 12 : ΣΥΣΤΗΜΑ PATRIOT

Μέχρι σήμερα έχουν εγκατασταθεί περισσότερες από 200 μοίρες συστημάτων PATRIOT σε 12 χώρες σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ και 5 μελών του NATO. Μεταξύ των χωρών περιλαμβάνονται η Ολλανδία, η Γερμανία, η Ιαπωνία, το Ισραήλ, η Σαουδική Αραβία, το Κουβέιτ, η Ταϊβάν, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κορέα και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ).

Η ΠΑ προμηθεύτηκε το σύστημα το 2000 στην έκδοσή του PDB-5 Config3 / PAC-2, με πλήρη ένταξη στην αντιαεροπορική άμυνα σε διάστημα 2 ετών.

Από εγκατάστασης, επιχειρησιακής ανάπτυξης και ένταξης του PATRIOT από την ΠΑ στο ΣΑΕ, το σύστημα έχει υποστεί σημαντικές αναβαθμίσεις, με στόχο τόσο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εξελισσόμενων απειλών όσο και την σημαντική βελτίωση της αξιοπιστίας των υποσυστημάτων του και κατ' επέκταση του μέσου χρόνου μεταξύ βλαβών (MTBF).

Πολλές χώρες χρήστες έχουν ήδη προχωρήσει στην αναβάθμιση των συστημάτων τους στην έκδοση του συστήματος των ΗΑΕ, με εφαρμογή και εγκατάσταση των αντίστοιχων συλλογών αναβάθμισης (Upgrade Kits), ενώ αρκετές έχουν ήδη αποφασίσει να προχωρήσουν και υπέγραψαν ήδη σχετικές συμβάσεις.

Η Πολωνία εκδήλωσε το ενδιαφέρον για συστήματα νέας παραγωγής, με πιθανή την ανάπτυξη νέου συστήματος (Next Generation) PATRIOT, που θα βασίζεται σε νέες τεχνολογίες (State of the Art) και θα ενσωματώνει σύγχρονες επιχειρησιακές απαιτήσεις και αποφάσισε πρόσφατα την απόκτησή του, με στόχο την αξιοποίησή του και πέραν του 2040. Η Γερμανία έχει εκδηλώσει το ενδιαφέρον για εκσυγχρονισμό των συστημάτων της σε αυτήν τη νέα έκδοση. Βασικές καινοτομίες του νέου συστήματος προβλέπεται να είναι η τεχνολογία του RADAR(360° AESA) καθώς και η κάλυψη των αναγκών διαμόρφωσης απομεμακρυσμένης πυροδότησης και εμπλοκής, μόνο με την χρήση AMG και LS νέας σχεδίασης και χωρίς το σταθμό ελέγχου εκτοξευτήρα (ECS ή CRG).

Η πρόσφατη επιλογή του νέου συστήματος (Next

Generation) PATRIOT από την Πολωνία (21/4/2015) δίδει τη δυνατότητα στην ΠΑ να θέσει έγκαιρα τόσο τις απαιτήσεις της διαμόρφωσης των συστημάτων για κάλυψη συγκεκριμένων επιχειρησιακών της απαιτήσεων όσο και την έγκαιρη διασφάλιση μέγιστης δυνατής συμμετοχής της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας, ικανοποιώντας έτσι σε πολύ μεγάλο βαθμό τις απαιτήσεις Εν Συνεχεία Υποστήριξης (Security of Supply) των συστημάτων.

Κρίνεται αναγκαίο να ενημερωθεί επίσημα η ΠΑ από την κατασκευάστρια εταιρεία RAYTHEON του συστήματος PATRIOT, επί όλων των ανωτέρω αναβαθμίσεων, προκειμένου να αξιολογηθούν επιχειρησιακά και να ληφθούν σοβαρά υπόψη τόσο στο πλαίσιο αντικατάστασης των HAWK, όσο και στον έγκαιρο προγραμματισμό εξασφάλισης όλων των απαιτήσεων υποστήριξης καθώς και στην αξιολόγηση των δυνατοτήτων των εξελιγμένων συστημάτων και της συμβατότητάς τους με αυτά της ΠΑ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ SAM

Ο σημερινός όμως τρόπος, που τα πυραυλικά συστήματα αεράμυνας των ΕΔ αξιοποιούνται επιχειρησιακά και η αδυναμία πλήρους δικτυοκεντρικής διαχείρισής τους, δεν επιτρέπει τη μεγιστοποίηση της επιχειρησιακής τους αποτελεσματικότητας σε πραγματικό χρόνο.

Σήμερα το σύστημα αεράμυνας της χώρας δεν διαθέτει σύστημα SAMOC (Surface to Air Missile Operational Center), ως σύστημα συνολικής (ολιστικής) διαχείρισης πυραυλικών συστημάτων αεράμυνας σε πραγματικό χρόνο ικανό να διαχειρίζεται, να διοικεί, να αξιοποιεί και να ελέγχει σε πραγματικό χρόνο και με μέγιστη αποτελεσματικότητα όλα τα πυραυλικά συστήματα που διαθέτουν οι ΕΔ, έτσι ώστε :

- Να δίνει λύσεις και να προτείνει σενάρια, βάσει κριτηρίων, που εκ των προτέρων να τίθενται από τον χρήστη, ανάλογα με τις επιχειρησιακές του ανάγκες.
- Να αξιοποιεί πλήρως την υφιστάμενη υποδομή και τα υπάρχοντα μέσα, αντιμετωπίζοντας συγκεκριμένες απειλές .
- Να δίνει μέγιστη αποτελεσματικότητα στα εντασσόμενα σε αυτό συστήματα, που διαθέτουν οι ΕΔ.
- Να αξιοποιεί τα παρόντα και μελλοντικά συστήματα και υποδομές με σύγχρονο και μεταφερόμενο Κέντρο Ελέγχου, αντιμετωπίζοντας την απειλή και καταφέροντας το μέγιστο πλήγμα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συνοψίζοντας, οι προτάσεις για την αντιμετώπιση των νέων απειλών, συμπεριλαμβανομένου (και κυρίως) του Α/Φ F-35, έχουν ως ακολούθως:

- Εγκατάσταση κατάλληλου δικτύου ραντάρ χαμηλών συχνοτήτων, τα οποία θα λειτουργούν στις μπάντες VHF/UHF/L (κατά προτίμηση σε V/UHF), με τη μέγιστη δυνατή εγχώρια συμμετοχή στην προμήθεια και εν συνεχεία υποστήριξη, τα οποία μπορούν να αντικαταστήσουν αντίστοιχα υφιστάμενα ραντάρ της ΠΑ.
- Ανάπτυξη και εγκατάσταση δικτύου παθητικών –

πολυστατικών ραντάρ για κάλυψη χαμηλών και μεσαίων υψών, πράγμα το οποίο εκτιμάται ότι βρίσκεται εντός των δυνατοτήτων της εγχώριας βιομηχανίας, σε συνεργασία βέβαια με την ΠΑ και το ΥΠΕΘΑ.

- Διασύνδεση στο ΣΑΕ όλων των αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων και εγκατάσταση συστήματος SAMOC - GBADOC (Ground Base Air Defense Operating Center), με σκοπό την αξιοποίηση των Α/Α συστημάτων με αυτόματο και αλληλοκαλυπτόμενο τρόπο, για τη μέγιστη επιχειρησιακή απόδοσή τους.

- Να αξιολογηθούν επιχειρησιακά όλες οι προαναφερόμενες αναβαθμίσεις του συστήματος PATRIOT, προκειμένου να ληφθούν σοβαρά υπόψη τόσο στο πλαίσιο αντικατάστασης των HAWK, όσο και στον έγκαιρο προγραμματισμό εξασφάλισης όλων των απαιτήσεων υποστήριξης καθώς και στην αξιολόγηση των δυνατοτήτων των εξελιγμένων συστημάτων και της συμβατότητάς τους με αυτά της ΠΑ.

- Διασύνδεση όλων των Α/Φ (συμπεριλαμβανομένων των M2000) μέσω Tactical Data Link, με σκοπό την παροχή εικόνας και την εμπλοκή στόχων που θα παρέχεται από το ΣΑΕ, ακόμα και χωρίς “επιβεβαίωση” από το ραντάρ του Α/Φ.

- Έμφαση στη θερμική ακτινοβολία: ένταξη στο επικείμενο πακέτο αναβάθμισης των F 16, πλέον των συστημάτων αναβάθμισης CCIP και συστημάτωνIRST και χρήση πυραύλων IR, όπου είναι δυνατόν.

- Ανάπτυξη κατάλληλων τεχνικών για αντιμετώπιση του αντιπάλου, με σκοπό την βέλτιστη εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων των φίλιων Α/Φ (μεγαλύτερος αριθμός πυραύλων, σφαιρική εικόνα μέσω του Data Link κλπ) και ελαχιστοποίηση των δυνατοτήτων του αντιπάλου.

Σε κάθε περίπτωση, για την επιτυχή αντιμετώπιση των νέων απειλών απαιτείται μία νέα, ολιστική προσέγγιση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη όλα τα στάδια της αλύσου κατάρριψής τους. Διαφορετικά, κινδυνεύουμε να κάνουμε μία σημαντική επένδυση για την αναβάθμιση των Α/Φ F-16 (ενδεχομένως και των M2000) με τους κόπους του ελληνικού λαού, η οποία όμως δεν θα αποδώσει, αν δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή κατ' αρχάς για την αποκάλυψη και στοχοποίηση της απειλής. Χωρίς έγκαιρη προειδοποίηση, τα αναβαθμισμένα F-16 θα παραμείνουν στο έδαφος αναξιοποίητα και εκτεθειμένα, κινδυνεύοντας να επιβεβαιώσουν τη ρήση (παραφράζοντας τον τίτλο μίας παλαιότερης πολεμικής ταινίας) “τα όμορφα αεροπλάνα, όμορφα καίγονται”...

ΠΗΓΕΣ

1. K. Zikidis, A. Skondras and C. Tokas, “Low Observable Principles, Stealth Aircraft and Anti-Stealth Technologies”, Journal of Comp. & Modelling, Scienpress Ltd, vol.4, no.1, 2014, 129-165, <http://www.scienpress.com/>

<download.asp?ID=1040>

2. Mark Ayton Ed., “F-35 Special 2014”, Air International, Key Publishing Ltd

3. Bill Sweetman, “New Radars,IRST Strengthen Stealth-Detection Claims”, Aviation Week & Space Technology, 16-03-15, <http://www.aviationweek.com/technology/new-radars-irst-strengthen-stealth-detection-claims>

4. belisarius21.wordpress.com, “Πολεμική Αεροπορία: Επικίνδυνη Αυταρέσκεια”, 18-09-16, <https://belisarius21.wordpress.com/2016/09/18/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%B1%CE%B5%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%B%CF%81%CE%AF%CE%B1-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AF%CE%BD%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%B7-%CE%B1%CF%85%CF%84%CE%B1%CF%81/>

5. Απτχος ε.α. (Μ) Θεόδωρος Γιαννιτσόπουλος, “Αντιμετώπιση των “αόρατων” (stealth) απειλών στο Αιγαίο”, 17-02-17, <http://www.militaire.gr/%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%84%CF%8E%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BD-stealth-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%B9%CE%BB%CF%8E%CE%BD-%CF%83/>

6. e-amyna.com, “Συνοπτικός οδηγός των τουρκικών Μη Επανδρωμένων Αεροσκαφών”, 17-01-17, <http://e-amyna.com/%cf%83%cf%85%ce%bd%ce%bf%cf%80%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c%cf%82-%ce%bf%ce%b4%ce%b7%ce%b3%cf%8c%cf%82-%cf%84%cf%89%ce%bd-%cf%84%ce%bf%cf%85%cf%81%ce%ba%ce%b9%ce%ba%cf%8e%ce%bd-%ce%bc%ce%b7-%ce%b5%cf%80/>

7. e-amyna.com, “Επεκτείνεται το βαλλιστικό πρόγραμμα της Τουρκίας”, 22-02-17, <http://e-amyna.com/%ce%b5%cf%80%ce%b5%ce%ba%cf%84%ce%b5%ce%af%ce%bd%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9-%cf%84%ce%bf-%ce%b2%ce%b1%ce%bb%ce%bb%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%cf%80%cf%81%cf%8c%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc/>

8. P. Touzopoulos, D. Boviatsis and K. C. Zikidis, “Constructing a 3D model of a complex object from 2D images, for the purpose of estimating its Radar Cross Section (RCS)”, Journal of Comp. & Modelling, Scienpress Ltd, vol.7, no.1, 2017, 15-228, <http://www.scienpress.com/download.asp?ID=184991>

9. Κωνσταντίνος Γρίβας, “Η «λατρεία» του F-35 και η επικίνδυνη πίστη στην τουρκική παντοδυναμία”, περιοδικό “Επίκαιρα”, 31-03-17, <http://www.armynow.net/ybrikikos-polemos-latreia-f-35/>

Το Ινστιτούτο μας θα το βρείτε και στο Facebook στην διεύθυνση
<https://www.facebook.com/elisme.gr?ref=ts&fref=ts>

ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ ΤΑ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (Περίληψη της ομότιτλης Μελέτης)

Πράσιнос Ανδρέας *

Πρόλογος

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (Π.Ν.Α) τα τελευταία χρόνια λόγω και των ευρύτερων γεωστρατηγικών ανακατατάξεων στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου (Συριακός εμφύλιος πόλεμος - Πραξικοπηματική αναταραχή στην Τουρκία κ.λπ.) καθίσταται μια πολύ κρίσιμη περιφέρεια, λόγω της θέσης της, αφού τυγχάνει να ορίζει το νότιο-ανατολικότερο σύνορο της Ελλάδας και της Ευρώπης ταυτόχρονα.

Η διοικητική δομή του Καλλικράτη και η πιθανή «στρατιωτική αναταραχή» σε μικρά νησιά της περιοχής, υποχρεώνει την Τοπική Αυτοδιοίκηση να τα ισχυροποιήσει άμεσα. Με ποιο τρόπο; Μπορεί κάποια πόλη των νησιών της Π.Ν.Α. να γίνει Μητροπολιτικός δήμος ή να λειτουργήσει σαν Πόλος ανάπτυξης ώστε να δημιουργήσει ένα αίσθημα ασφάλειας και ανάπτυξης στον πολίτη και επισκέπτη; Αν όχι ποιες παρεμβάσεις μπορούν να γίνουν ώστε να διαδραματίσει τον σημαντικό της ρόλο η Π.Ν.Α; Αυτά είναι τα βασικά ερωτήματα που θα προσπαθήσουμε να απαντηθούν.

Υφιστάμενη Κατάσταση- Βασικά στοιχεία.

Η Π.Ν.Α. προήλθε από την συνένωσή των δυο πρώην νησιωτικών Νομαρχιών Δωδεκανήσου και Κυκλάδων, με συνολικό πληθυσμό σήμερα στις 308.885 κατοίκους (Δωδεκάνησα 186.272 κατ. - Κυκλάδες 122.613 κατ.).

Δημοσιονομικά ο Πρωτογενής Τομέας συμμετέχει μόνο κατά 4,52% στο Α.Ε.Π. του Νοτίου Αιγαίου, με ιδιαίτερες όμως δυνατότητες ανάπτυξης τόσο στην Αλιεία όσο και στις Ιχθυοκαλλιέργειες. Αντίθετα, πανελλαδικά δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις διευρυμένες εκτάσεις γεωργίας, ενώ η κτηνοτροφία αντιμετωπίζει προβλήματα λόγω έλλειψης οργανωμένων βοσκοτόπων, υγιεινής από την λειτουργία πρόχειρων σφαγείων, άλλα και λόγω πλημμελούς αξιοποίησης των κτηνοτροφικών προϊόντων. Η δημιουργία συνεταιριστικών υγείων μονάδων σε συνεργασία με την επιστήμη της γης, μπορεί να αποδώσει ιδιαίτερα ποιητικά ανταγωνιστικά Προστατευμένης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π) προϊόντα.

Ο Δευτερογενής Τομέας συμμετέχει μόνο κατά 17% στο Α.Ε.Π. του Νοτίου Αιγαίου και περιλαμβάνει κυρίως, δραστηριότητες χειροτεχνίας (οικοτεχνίες), βιοτεχνίας, επεξεργασίας και μεταποίησης τοπικών προϊόντων και παραγωγικές μονάδες παστεριωμένου γάλακτος.

Ο Τριτογενής Τομέας είναι ο σημαντικότερος της οικονομίας της Π.Ν.Α., αφού καλύπτει το 78,48% της συ-

νολικής περιφερειακής απασχόλησης, με το Τουρισμό να λειτουργεί ως κύρια προωθητική δραστηριότητα της συνολικής οικονομίας. Ο Τουρισμός όμως υφίσταται τις επιπτώσεις της Νησιωτικότητας, με βασικότερα προβλήματα την έλλειψη κατάλληλων λιμενικών εγκαταστάσεων, αλλά και των παρεχόμενων υπηρεσιών που είναι προαπαιτούμενα για την ανάπτυξη του τουρισμού κρουαζιέρας. Στον τομέα της έρευνας και τεχνολογίας οι νησιωτικές περιφέρειες παρουσιάζουν εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά στον αριθμό απασχολουμένων όσο και στα διαθέσιμα ποσά με το πανεπιστήμιο Αιγαίου να αποτελεί τον βασικό πόλο έρευνας.

Σταχυολογώντας, μπορούμε να αναφέρουμε ότι η οικονομική δραστηριότητα κυριαρχείται απόλυτα από τον τουρισμό και το εμπόριο σε ποσοστό 51,4% της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής. Άλλοι σημαντικοί κλάδοι δραστηριότητας είναι η δημόσια διοίκηση συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της υγείας (15,7%) και η διαχείριση ακινήτων (11,4%).

Ανάδειξη των νέων προοπτικών

Η ανατρεψιμότητα σήμερα των χαρακτηριστικών που θεωρούνται «μειονεξίες» όπως το μικρό μέγεθος, η περιφερειακότητα, η απομόνωση, το ιδιόμορφο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, μπορούν με την βοήθεια της τεχνολογίας και των νέων επιστημονικών δεδομένων, να αποτελέσουν κάτω από τις κατάλληλες προϋποθέσεις συγκριτικά πλεονεκτήματα με κατάλληλη αναπτυξιακή στρατηγική με βάση την παραδοχή ότι «το νησί είναι πάντα νησί».

Χρειάζεται λοιπόν: α) Επανεκτίμηση των βασικών αρχών όπως οι οικονομίες κλίμακας και οι οικονομίες συγκεντρώσης, β) Διευρυμένη εφαρμογή τεχνολογιών και επικοινωνιών, σε θέματα παραγωγής αγαθών, υγείας, και παιδείας, γ) Εστίαση στον τομέα των μεταφορών, δ) Οικολογική στροφή μεγάλης μερίδας καταναλωτών, με ποιοτικούς στόχους, ε) Μετακίνηση ερευνητών, ανωτέρων στελεχών, ατόμων με οικονομική επιφάνεια σε υψηλής ποιότητας φυσικό περιβάλλον και τέλος στ) Ενίσχυση του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου ως «κατάλληλου επιπέδου λήψης αποφάσεων», σαν αντίβαρο στο ρόλο του κεντρικού κράτους.

Η Π.Ν.Α. επιτυχώς σχεδίασε με δράσεις από τη βάση προς την κορυφή λαμβάνοντας υπόψη τους κύριους παραγωγικούς τομείς της, επικυρώνοντας τη RIS_0315

(Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης), καταλήγοντας ότι ο τουρισμός εμπειρίας, η αγροδιατροφή και η αλιεία-υδατοκαλλιέργεια αποτελούν διακριτούς τομείς παρέμβασης, ενώ η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και των καθαρών τεχνολογιών διατρέχει οριζόντια τους τομείς προτεραιότητας και τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες στην Περιφέρεια.

Οι μεταφορές, η υγεία, η πρόνοια και η προστασία του περιβάλλοντος κατατάχθηκαν στις πρώτες θέσεις ιεράρχησης και αξιολόγησης προτεραιοτήτων στρατηγικής ανάπτυξης από τους τοπικούς φορείς.

Ιδιαίτερα οι Μεταφορές, αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα της νησιωτικότητας στην Ελλάδα που εμφανίζεται ιδιαίτερα στην Π.Ν.Α, εξαιτίας του μικρού μεγέθους των νησιών, της δυσκολίας ενδονησιωτικής επικοινωνίας και της απόστασης όχι μόνο από την ηπειρωτική χώρα, αλλά και από τα μεγαλύτερα νησιά της περιφέρειας, καθιστώντας επιτακτική ανάγκη την άμεση τροποποίηση της πολιτικής σχεδιασμού και εφαρμογής των ακτοπολικών και αεροπορικών ενδονησιωτικών μεταφορών.

Πιθανή λύση είναι η ευρύτερη εναλλαγή της γραμμικής σύνδεσης προς τα νησιά, σε ένα σύστημα του «κορμού και των ανταποκρίσεων», δηλαδή σε ένα σύστημα ακτινωτό (hub and spoke) με περισσότερες άμεσες συνδέσεις, λύση που μέχρι τώρα παραμένει μερικώς αξιοποιήσιμη. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Μεταφορών, θα πρέπει να διερευνηθεί συστηματικά η προοπτική της ενίσχυσης κύριων λιμένων του Αιγαίου χώρου, όπως το λιμάνι της Ρόδου, σαν κομβικό σημείο στην Ανατολική Μεσόγειο και το λιμάνι της Σύρου με το μεγάλο ναυπηγείο της σαν Κέντρο διαμετακόμισης και εξυπηρέτησης πλοίων και διερχόμενων εμπορευματικών και επιβατικών ροών, ώστε να αναβαθμιστούν τα δυο αυτά μεγάλα λιμάνια ώστε να αποτελέσουν πόλους έλξης τουρισμού και ναυτιλίας διεθνούς εμβέλειας.

Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη εμφανίζεται σαν ένα από τα βασικότερα προβλήματα των νησιών με άμεση επίδραση στο επίπεδο ζωής αφενός των μόνιμων κάτοικων αλλά και των επισκεπτών έχοντας άμεση επίδραση στην τουριστική ανάπτυξη. Προτείνεται ένα νησιωτικό ΕΣΥ, με πλήρη στελέχωση των δυο νοσοκομείων της Ρόδου και της Σύρου, τη στελέχωση των μικρών νοσοκομείων με ανάπτυξη των κλινικών που θα καλύπτουν τις βασικές ειδικότητες (λαμβάνοντας υπόψη κυρίως στα τουριστικά νησιά τον υπερπλάσιο του πληθυσμού το καλοκαίρι), όπου τα μικρά νοσοκομεία θα λειτουργούν ως μονάδες υποδοχής περιστατικών, καθώς και πλήρη ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας περίθαλψης διαμέσου των κέντρων υγείας και της τηλεϊατρικής. Η σύνδεση των μικρών νησιών θα γίνεται με κέντρο αναφοράς τα μικρά νοσοκομεία (όπου υπάρχει τέτοια αξιολόγηση) και των δυο νοσοκομείων Ρόδου και Σύρου με βασικό κέντρο αναφοράς το 401 στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών.

Επιπρόσθετα προτεινόμενα μέτρα είναι η αντικατάσταση των αγροτικών ιατρών με ιατρούς ειδικότητας στα πολυδύναμα ιατρεία των μικρών νησιών, η επιστημονική

στήριξη των δομών υγείας στο Νότιο Αιγαίο από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Αττικό και το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Κρήτης, ταυτόχρονα με τη δημιουργία δύο πλωτών κέντρων υγείας Δωδεκανήσων & Κυκλάδων για παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υγείας στα μικρά νησιά.

Στον τομέα της δημόσιας Εκπαίδευσης λειτουργούν 417 εκπαιδευτήρια Α΄ βάθμιας εκπαίδευσης, 169 Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης και τέσσερα (4) συνολικά τμήματα Γ΄ βάθμιας εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε δύο νησιά (Ρόδος και Σύρος) μαζί με τις σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών και Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) αντίστοιχα.

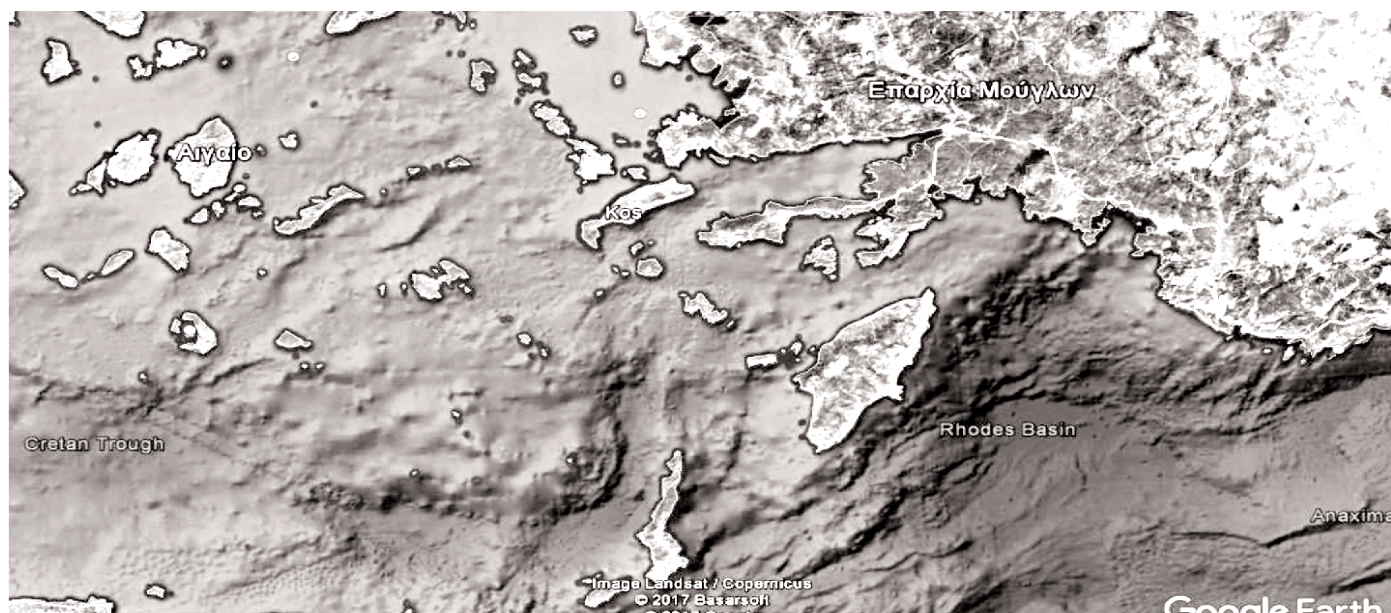
Οι θεματικοί στόχοι που πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα είναι η ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, - κατά προτεραιότητα στους επιλεγμένους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης RIS_0315-, η βελτίωση της πρόσβασης σε Τ.Π.Ε, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Μ.Μ.Ε. Τέλος η επένδυση στην εκπαίδευση, για την απόκτηση δεξιοτήτων διάμεσου της δια βίου Μάθησης με δημιουργία Σχολής Ξεναγών κ.λπ.

Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε) θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους παραπάνω τομείς και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής, εξαιτίας της νησιωτικότητας, των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων άλλων βασικών τεχνολογιών όπως π.χ. η βιοτεχνολογία μπορεί να ανοίξει νέες προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, σε συνδυασμό με τη δημιουργία νέων Προγραμμάτων Προπτυχιακών σπουδών και λειτουργία θερινών σχολείων.

Ευρύτερα στην Ελληνική Αυτοδιοίκηση, η ιεράρχηση των Αστικών Συγκεντρώσεων περιλαμβάνει τα Μητροπολιτικά κέντρα που έχουν κυρίαρχο συνδυαστικό αναπτυξιακό ρόλο (π.χ. Αθήνα - Θεσσαλονίκη) και τις πόλεις με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατ. με τις αναγκαίες υποδομές προωθητικών δραστηριοτήτων αναπτυξιακού κλίματος, που μπορούν να χαρακτηριστούν σαν Πόλοι Ανάπτυξης και Πύλες εισόδου και εξόδου στη χώρας (π.χ. Πάτρα, Βόλος, Ρόδος κ.λπ.)

Τέλος, τα Κέντρα Ανάπτυξης Παραμεθόριων ή Νησιωτικών Περιοχών μπορούν να λειτουργούν ως τόποι συγκέντρωσης παροχής υπηρεσιών, παραγωγικών δραστηριοτήτων με εξειδικευμένο αναπτυξιακό ρόλο όπως π.χ. η Σύρος και η Ρόδος, βοηθώντας σημαντικά στην αποτροπή της απομόνωσης των νησιών και την ανάπτυξη μικρών νησιών της άγονης γραμμής με σκοπό την άμεση ισχυροποίηση της παραμεθορίου οικιστικής ζωής.

Ενδεικτικές προτάσεις για την νήσο Ρόδο και την νήσο Σύρο, πρέπει να περιλαμβάνουν, αρχικά την βελτίωση των σημερινών αστικών υποδομών (Δημόσια κτήρια - νοσοκομεία - αθλητικά κέντρα), τον αναλυτικό σχεδιασμό και ανάπτυξη ειδικού τουρισμού (όπως τουρισμός πόλης, πολιτιστικός και θρησκευτικός τουρισμός, αγροτουρισμός

κ.λπ.) είτε αυτόνομα, είτε σε δίκτυα συνεργαζόμενων Δήμων, την αναβάθμιση των ιστοτόπων για την πόλη με ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο, την επέκταση της ψηφιακής τεχνολογίας, την ίδρυση καινοτομικών και διαδραστικών μουσείων. Για τους επίδοξους επενδυτές χρειάζεται η Έκδοση «Οδηγού Επενδύσεων και Επιχειρηματικής Δραστηριότητας» και η «Γνωστοποίηση δράσεων του Δήμου» που βελτιώνουν την καθημερινότητα του πολίτη και τις προοπτικές οικονομικής αναβάθμισής του.

Για διευρυμένα αποτελέσματα απαιτείται η Διεύρυνση του Δήμου με διεθνή μέσα ενημέρωσης, η καθιέρωση συνεργασίας με όλα τα ομογενειακά μέσα του εξωτερικού και με τους συλλόγους απόδημου Ελληνισμού, η ταυτόχρονη διοργάνωση μεγάλων πολιτιστικών γεγονότων (mega events) με δυναμικές συνεργασίες επιχειρήσεων και κοινωφελών ιδρυμάτων για τη διοργάνωση «ειδικών δράσεων προβολής» (καμπάνιες).

Τέτοιες Δράσεις είναι οι βελτιώσεις λιμανιών - αεροδρομίων, η ενίσχυση μητροπολιτικών υποδομών, οι δράσεις ειδίκευσης στον αθλητισμό και στην αναψυχή, οι αναπλάσεις αστικών περιοχών και η διαμόρφωση θαλάσσιου αναπτυξιακού μετώπου. Στην συνέχεια, προτείνονται δράσεις ειδίκευσης στη νέα τεχνολογία και στην οικονομία, όπως τα επιστημονικά - τεχνολογικά πάρκα και η ενίσχυση υποδομών και δραστηριοτήτων τεχνολογιών πληροφορικής, αρχιτεκτονικής, design, τεχνών και παράδοσης, μέσων, υγείας, παραγωγικών δραστηριοτήτων, δημιουργία επιχειρηματικών υποδομών: επιχειρηματικά πάρκα, εμπορευματικό κέντρο, πάρκο logistics. Τέλος, είναι οι δράσεις προβολής: Μάρκετινγκ - Ανάδειξη Ταυτότητας για το Brand Name της Πόλης.

Ο ρόλος των Νησιών Ρόδου και Καστελόριζου

Η Ρόδος ευρίσκεται σε μια γεωστρατηγική θέση, 18 χλμ. νοτιοδυτικά της Τουρκίας και περίπου 350 χλμ. νοτιοανατολικά της Αθήνας και είναι το ανατολικότερο σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σηματοδοτώντας μια πιθανή Ευρωπαϊκή Μητρόπολη για τον ευρωπαϊκό κόσμο, μια ελληνική μητρόπολη ανάμεσα στα Δωδεκάνησα και

στο Καστελόριζο.

Το Καστελόριζο (κόκκινο φρούριο) τυγχάνει να είναι το νοτιοανατολικότερο νησί της Δωδεκανήσου, βρίσκεται 72 ναυτικά μίλια από τη Ρόδο σε μικρή απόσταση από την Τουρκία (μόλις 2,8 χλμ. από το βόρειο σημείο του νησιού) και είναι καθ' ολοκληρία το νότιο ανατολικότερο σύνορο της Ευρωπαϊκής ένωσης.

Σήμερα εμφανίζεται σαν το ασθενέστερο σημείο της Ελλάδος, αφού το Καστελόριζο, έχει το χαρακτηριστικό ότι δια της παρουσίας του εξασφαλίζει τη σύνδεση της ελληνικής με την κυπριακή ΑΟΖ. Συνεπώς η Τουρκία θα προτιμήσει τις περιοχές αυτές όπου δεν υπάρχει μεγάλη πληθυσμιακή μάζα, ούτως ώστε να δημιουργήσει μεγάλες εντάσεις και δεύτερον να αποκομίσει τα μεγαλύτερα δυνατά και καθοριστικά οφέλη.

Για το λόγο αυτό, προτείνεται η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του αναξιοποίητου Καστελόριζου να ξεκινήσει άμεσα, με την επιχορήγηση του νησιού από την κυβέρνηση για την τουριστική και αγροτική ανάπτυξή του, την απρόσκοπτη σύνδεση του νησιού με την Ρόδο, την προβολή του νησιού ιδιαίτερα στην Αυστραλία για να οδηγήσει πιθανών στην επανεγκατάσταση πολλών συνταξιούχων στα πάτρια εδάφη αναπτύσσοντάς και τον τουρισμό ευρύτερα.

Τέλος, η ίδρυση μίας σχολής Λιμενοφυλάκων ή Αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού θα έφερνε στο νησί νέους ανθρώπους, δίνοντάς του ζωή και κατά τους χειμερινούς μήνες.

Συμπερασματικά, το Καστελόριζο, η νήσος Ρω και η Στρογγυλή είναι νησιά μακριά από την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά «συγκροτούν» την ελληνική ΑΟΖ η οποία συναντάται με την κυπριακή ΑΟΖ και για τον λόγο αυτό, επιβάλλεται να ενισχυθούν με δράσεις αναβάθμισης της πρωτογενούς και τριτογενούς παραγωγής, με διανομή γαιών, δημιουργία σχολών, δημιουργία θρησκευτικού και συνεδριακού κέντρου, χαμηλό ΦΠΑ, φοροαπαλλαγές, καθώς και απρόσκοπτη σύνδεση με την νήσο Ρόδο αφού απέχει λίγα μόνο λεπτά από τα παράλια της γειτονικής Τουρκίας.

Τελικές Προτάσεις για Π.Ν.Α.

Μετά τα παραπάνω, η διαμορφούμενη με βάση τα σημερινά δεδομένα άποψη του γράφοντος εστιάζεται στα κάτωθι:

1. Άμεσα να δημιουργηθεί στις νήσους Ρόδο και Σύρο «Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου» (Ε.Ζ.Ε, όχι μόνο για την διευκόλυνση των εγχώριων εξαγωγών, αλλά και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων στο κλάδο των logistics και Ειδική Ζώνη Κινήτρων (Ε.Ζ.Κ) για τα Νησιά, ιδιαίτερα για τα νησιά κάτω από 3.000 κάτοικους και της παραμεθορίου περιοχής του Νότιου Αιγαίου.

2. Στο επόμενο στάδιο με ισχυρή τοπική διαβούλευση, ιδιαίτερα με τους κατοίκους της Π. Ν. Αιγαίου, να προταθούν πιθανόν οι παρακάτω λύσεις:

2.1. Στον διαχωρισμό των δυο νήσων σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) που η μια θα είναι η Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με έδρα την Ρόδο και η άλλη με τίτλο Περιφέρεια Κεντρικού Αιγαίου με βασικό κορμό την Π.Ε. Κυκλάδων με έδρα την Σύρο.

2.2. Σε περίπτωση που δεν βρει πρόσφορο έδαφος η παραπάνω πρόταση, τότε η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου να συνενωθεί με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, για να ενισχυθούν ταυτόχρονα και οι δυο Περιφέρειες, καθώς τα περισσότερα προβλήματα είναι κοινά.

3. Η Ρόδος να χαρακτηριστεί «Πύλη εισόδου», λόγω της κομβικής της θέσης επί των διευρωπαϊκών δικτύων), ώστε να εξειδικευτεί σε έναν διεθνή αναπτυξιακό ρόλο, ως «Κέντρο ανάπτυξης Παραμεθόριων Περιοχών» λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης και τέλος ως «Μητροπολιτικός δήμος» σαν «εξειδικευμένη Μητρόπολη» για να θωρακίσει περαιτέρω και τα γύρω μικρά νησιά με κυρίαρχο αναπτυξιακό, οικονομικό, συγκοινωνιακό και πολιτιστικό ρόλο.

Αντίστοιχα η πρωτεύουσα Ερμούπολη να λειτουργεί και σαν «Κέντρο Ανάπτυξης Νησιώτικων Περιοχών», ώστε να μπορεί να λειτουργεί ως τόπος συγκέντρωσης παροχής υπηρεσιών, παραγωγικών δραστηριοτήτων με εξειδικευμένο αναπτυξιακό ρόλο, βοηθώντας σημαντικά στην αποτροπή της απομόνωσης των δεκάδων κατοικημένων μικρών διάσπαρτων νησιών των Κυκλάδων.

Με τις παραπάνω δράσεις θα ενισχυθεί αφενός ο αναπτυξιακός ρόλος των δυο αυτών νησιών και αφετέρου θα θωρακιστεί η παραμεθόριος, ιδιαίτερα διάμεσου της ισχυροποίησης της νήσου Ρόδου, εξοικονομώντας σημαντικές κρισιμότητες αμυντικές δαπάνες, σύμφωνα και με τις απόψεις μελών του Δ.Σ του Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.).

Συμπεράσματα

Η γεωστρατηγική θέση και σπουδαιότητα της Π.Ν.Α. θα έπρεπε να ήταν ένας σημαντικός παράγοντας ευρύτερης στήριξης από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα σαν το Νοτιοανατολικό σύνορο της Ε.Ε. και φυσικά από όλες τις Ελληνικές Κυβερνήσεις διαχρονικά πέρα από τους καθαρά αναπτυξιακούς λόγους.

Αντιθέτως διαπιστώθηκε ότι δεν στηρίχθηκε καθό-

λου «η νησιωτικότητα» και οι συγκεκριμένες «ιδιαιτερότητες» απαντώντας στο ερώτημα ότι τελικά, δεν ελήφθησαν καθόλου υπόψη τα σημαντικά ιστορικά γεγονότα από αβλεψίες του παρελθόντος.

Ευρύτερα είναι επιτακτική η ανάγκη Ένταξη της Νησιωτικότητας, της Διπλής Νησιωτικότητας και της Πολυνησιωτικότητας (που αφορά μικρά διάσπαρτα νησιά) στην Πολιτική Συνοχής με διερεύνηση ένταξης των Πολυνησιωτικών Περιφερειών στις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες της Ελλάδας.

Στην διαμόρφωση της σημερινής γεωπολιτικής κατάστασης, η κοινωνικοοικονομική παρουσία της Π.Ν.Α. όχι μόνο είναι χωρίς ξεκάθαρα αναπτυξιακά κίνητρα, αλλά καταργείται και κάθε υπάρχουσα ευνοϊκή ρύθμιση ανάπτυξης της (π.χ. μειωμένος Φ.Π.Α- όχι ζώνες ανάπτυξης κ.λπ.) ενώ ο Τουρισμός εμφανίζεται η μόνη και αποκλειστική αναπτυξιακή διέξοδος.

Το εγκεκριμένο αναπτυξιακό όραμα της Π.Ν.Α. προβλέπει επανειλημμένα τα συγκεκριμένα σημεία, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει πιστή εφαρμογή από την Π.Ν.Α., αφού οι περισσότερες προτάσεις, δεν έχουν καν ξεκινήσει να γίνονται πράξεις (Μητροπολιτικοί Δήμοι, Πόλοι Ανάπτυξης, ζώνες ανάπτυξης κ.λπ.) έτσι ώστε τα «οποία περιστασιακά σπαράγματα δουλειάς» να μην έχουν απτά αποτελέσματα στο αίσθημα ασφάλειας και ανάπτυξης των πολιτών της Π.Ν.Α.

Συνοψίζοντας, στην παρούσα εργασία εμφανίστηκαν κάποιες βελτιωτικές προτάσεις όσο το δυνατόν μετριοπαθείς αλλά και άμεσα εφαρμόσιμες ιδιαίτερα για τις πρωτεύουσες των νησιών Ρόδου και Σύρου, λαμβάνοντας υπόψη την δύσκολη γεωπολιτική και οικονομική περίοδο που διανύει η χώρα μας.

Όσον αφορά την λειτουργική δομή της Π.Ν.Α., οι προτάσεις είναι πιο μακροπρόθεσμες, αλλά όμως επισημαίνεται ως επιτακτική ανάγκη η αναβάθμιση της Π.Ν.Α. ώστε να σηματοδοτηθεί ως μια κρίσιμη Ευρωπαϊκή Περιφέρεια και διάμεσου αυτής η Ερμούπολη να ξανασυναντηθεί με κάποια από τα ιστορικά της επιτεύγματα (Ναυπηγική - Πολιτισμός - Βιοτεχνία κ.λπ.) και η Ρόδος να αναδειχθεί ως ένας νέος ευρωπαϊκός Μητροπολιτικός δήμος «ιστορικός φωτοβόλος της περιοχής» όχι μόνο για την Π.Ν.Α. - αλλά και λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης - για τον Ευρωπαϊκό κόσμο ευρύτερα.-

Πράσιнос Ανδρέας

είναι Δντης Πολιτισμού και Αθλητισμού Περιφέρειας Αττικής. Δντης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Αττικής Μεταπτυχιακός φοιτητής του Μ.Π.Σ.

Α) Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση σύμπραξη των Πανεπιστημίων Πελοποννήσου (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων), Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών), Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών) και Πανεπιστημίου Πειραιώς (Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων)

Β) ΕΚΠΑ «Postgraduate student in Disaster management and crisis strategies» for the sustainable development of local government, Πτυχιούχος Κοινωνικών επιστημών και Ανθρωπιστικών σπουδών ΑΠΚΥ, Ιστορία – Αρχαιολογία – Τέχνη.

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Του κ. Γεωργίου Δουδούμη
Οικονομολόγου-Συγγραφέα

Από τη δεκαετία του 1960, όταν κτύπησε για πρώτη φορά την πόρτα της συνασπισμένης Ευρώπης, η διαδρομή του πονηρού Ανατολίτη μπορεί να τον χαρακτηρίσει με δυο λέξεις: «λάθρα βιώσας». Μετά την εισβολή στην Κύπρο, προκειμένου να μην έχει ουσιαστικές αντιρρήσεις από την ευκολόπιστη Δύση, η Τουρκία πρόσφερε, ως πληθωρική χανούμισσα, τα προσόντα της: αφενός μεγάλη καταναλωτική αγορά με ταχείς αυξητικούς ρυθμούς, ως δέλεαρ για την επεκτατική ευρωπαϊκή βιομηχανία, αφετέρου «βεντούζα» στο μαλακό υπογάστρο της Ρωσίας, κρατώντας και τα κλειδιά των Στενών. Συγχρόνως, εμφανιζόταν ως πιστό δυτικό λυκόσκυλο να προστατεύει το Ισραήλ από την αραβική απειλή.

Το 2003 ανέλαβε την εξουσία ο ιμάμης Ταγίπ Ερντογάν, έχοντας ανατρέψει το διεφθαρμένο παραδοσιακό πολιτικό σκηνικό, το οποίο όμως, αποχωρώντας του άφησε ως σημαντικό «περιουσιακό στοιχείο» την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είχε κρίνει, το 1999, την Τουρκία «επιλέξιμη για να γίνει πλήρες μέλος της». Παρά τις προσπάθειες κάποιων ηγετικών προσωπικοτήτων της Ευρώπης, με εξέχοντες τον πρώην πρόεδρο της Γαλλίας, Βαλερύ Ζισκάρ ντ' Εστέν και τον τέως καγκελάριο της Δυτ. Γερμανίας Χέλμουτ Σμιντ, να πείσουν για την ακαταλληλότητα της Τουρκίας ως «μη διαθέτουσα την αυτονόητη ευρωπαϊκή ταυτότητα», η άμυαλη Ευρώπη εξελίχθηκε σε ένα πρωτόγνωρο είδος εντολοδόχου του Ερντογάν, του οποίου ουσιαστικά έκανε όλα τα χατίρια και ο οποίος επί πλέον είχε τη σταθερή υποστήριξη των ΗΠΑ.

Παρά το γεγονός, ότι σε ανύποπτο χρόνο ο Ερντογάν είχε αποκαλύψει, ότι είχε κατά νου κρυφά σχέδια ισλαμικής κοπής, παρομοιάζοντας την πορεία προς τη δημοκρατία με ένα τραμ από το οποίο μπορείς να κατέβεις όταν έχεις φθάσει εκεί που ήθελες, η ευρωπαϊκή απερισκεψία υπέκυπτε στα κοινά συμφέροντα ιδιοτελών Ευρωπαίων και Αμερικανών, που εξυπηρετούσαν τα σχέδιά του.

Τα πρώτα εντυπωσιακά βήματα της «Αραβικής άνοιξης» ξεγέλασαν τον Ερντογάν, ο οποίος, μετά την πρόσκαιρη επιτυχία του φανατικού ισλαμιστή Μόρσι στην Αίγυπτο, άνοιξε τα χαρτιά του αποκαλύπτοντας τον τουρκικό πόθο ηγεμόνευσης, με την ισλαμική τουρκική ταυτότητα, εκ νέου της ευρύτερης Εγγύς Ανατολής με τον ίδιο να προβάλλει πλέον σχεδόν πειστικά την αξίωσή του, να θεωρείται ενός σύγχρονος «σουλτάνος» μιας χώρας, που είχε εξελιχθεί δυναμικά σε ιδιαίτερα υπολογίσιμη περιφερειακή δύναμη.

Με την γρήγορη ανατροπή των δεδομένων στην

Αίγυπτο, την σπασμωδική εμπλοκή της Τουρκίας στις πρόσφατες εξελίξεις στο Ιράκ και τη συμμετοχή της στη διαμόρφωση του βούρκου της Συρίας, η Τουρκία του Ερντογάν κατάφερε να δημιουργήσει άκρα δυσaráσκεια στους μέχρι πρόσφατα υποστηρικτές του στην Ευρώπη και απώλεσε κάθε ίχνος αξιοπιστίας που διέθετε στους Αμερικάνους, ιδιαίτερα μετά τις κατά κύματα ερωτοτροπίες του με τους Ρώσους. Οι ίδιοι οι Ρώσοι, αξιολογώντας την κάθε άλλο παρά ευθεία πορεία της Τουρκίας, μη έχοντας να χάσουν κάτι, το οποίο ούτως ή άλλως δεν ήταν δικό τους, αρέσκονται να χρησιμοποιούν την ουσιαστικά θνήσκουσα Τουρκία ακούμενοι στα όποια θετικά γι' αυτούς μπορούν να προκύψουν, είτε είναι ενεργειακές συμφωνίες που θα φέρουν έσοδα από πωλήσεις φυσικού αερίου, είτε είναι η προσοδοφόρος κατασκευή, στο Ακούγιου, πυρηνικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, είτε είναι μαχητικά Mig και πύραυλοι S-400, είτε απλά ξεχαρβάλωμα τμήματος της πάλαι ποτέ κραταιάς νοτιοανατολικής πτέρυγας του NATO. Οι Ρώσοι συνομιλούν ουσιαστικά με έναν επικηρυγμένο και κυνηγημένο από κυνηγούς κεφαλών, ο οποίος προσπαθεί να κερδίσει χρόνο με πολιτικούς ελιγμούς, που τη μια μέρα διώχνουν τους Αμερικάνους από το Ιντσιρλίκ και την άλλη τους προσκαλούν να καταλάβουν μαζί τη Ράκα. Ο Ερντογάν, τη μια προσφέρει εκ νέου την τουρκική αγορά στους άπληστους «σταυροφόρους», τους οποίους έπαιζε στα δάκτυλα επί δεκατέσσερα χρόνια, την άλλη δείχνει να συμφωνεί ακόμη και για ένταξη της Τουρκίας στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση, με εταίρο μεταξύ άλλων και την πολύπαθη από τούρκικο μαχαίρι Αρμενία, προκειμένου να μπορεί να διαθέσει και πάλι την τουρκική παραγωγή τομάτας (και όχι μόνο) στη ρωσική αγορά εκβιάζοντας παράλληλα με αποκλεισμό των ρωσικών σιτηρών από την τουρκική αγορά.

Το τέλος του Ερντογάν ως πολιτικού φαίνεται να έχει αποφασισθεί. Το πραξικόπημα του Ιουλίου 2016 δεν είναι γνωστό πως προέκυψε, ποίοι το προκάλεσαν και ποίοι το οδήγησαν στην αποτυχία. Είναι σαφές, ότι ο Ερντογάν παραμένει στο στόχαστρο πρώην στυλοβατών του. Αυτοί που τον σημαδεύουν είναι βέβαιο, ότι θέλουν να πετύχουν τον στόχο τους πριν χάσουν ό,τι έχουν κτίσει επί δεκαετίες. Το τέλος του Ερντογάν μπορεί να είναι και το τέλος της σημερινής Τουρκίας. Παραφράζοντας τον T.S. Eliot, φαίνεται ότι αυτό το τέλος θα έρθει με μια θεαματική έκρηξη και όχι απλά με ένα λυγμό δικαιώνοντας και τον Σαίξπηρ, ότι αυτές οι βίαιες ηδονές έχουν βίαιο τέλος.

Αθήνα, 6.5.2017

Οι πνευματικές παρακαταθήκες των Ελλήνων και η ελληνική ψυχή των Σουλιωτών

Του Υποστρατήγου ε.α. Γεωργίου Γκορέζη

αρθρογράφου, συγγραφέως. τ. προέδρου Διεθνούς Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας.

Αυτοί που εξόντωσαν τον Τούρκο κατακτητή στον αγώνα της ανεξαρτησίας δεν ελέγοντο Κοραΐς και Τρικούπης, αλλά Κανάρης και Μιαούλης, Καραϊσκάκης και Τζαβέλας. Δεν ήταν σοφοί και λόγιοι, αλλά πολεμιστές αγράμματοι. Και η υψηλή ιδέα που δόνησε την καρδιά των απλοϊκών εκείνων ανθρώπων ήταν η αιώνια Ελληνική ψυχή. Η Ελληνική ψυχή, που από του Ομήρου μέχρι των αγνώστων ποιητών των κλέφτικων τραγουδιών, από τον Πλάτωνα και τον Αισχύλο μέχρι τον Κοραή και τον Φεραίο, υπήρξε μία και αναλλοίωτος. Δεν έσβησε ποτέ. Τα γράμματα των σχολείων του γένους, τα τυπογραφεία της Βενετίας και της Μοσχόπολεως, τα κλέφτικα τραγούδια και οι θούριοι του Ρήγα και του Κοραή, την διατήρησαν θερμή πάντοτε, ώστε να μη τη παγώσει το ψύχος της δουλείας.

Αν η ελληνική πολιτεία με την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως κατελύθη, η ελληνική ψυχή, βαρέως πληγείσα, ουδέποτε απέθανε. Η ψυχή του γένους ήταν πάντα ζωντανή και ακμαία. Ανέβαζε τους κλέφτες στα φαράγγια της Γκιώνας και της Λιάκουρας, κατέβαζε τους αρματολούς στη πολεμική ακαδημία του Αλή πασά, άναβε τη θρυαλίδα της εξέγερσης που άρχισε από τα πρώτα χρόνια της σκλαβιάς και συνεχίστηκε, τότε στη Μάνη, τότε στο Σούλι, τότε στον Πόντο, τότε στην Ήπειρο, από τον Κροκνόδιλο Κλαδά μέχρι το Διονύσιο Τρίκης, από τον Μπούα Γρίβα μέχρι το Λάμπρο Κατσώνη. Το έθνος, με τις αιωνόβιες παραδόσεις του, με τον υψηλό πολιτισμό του, προσπαθεί και αγωνίζεται με καταπληκτικό σθένος και με αξιοθαύμαστη επιμονή, εν μέσω αφάνταστων δυσχερειών και μεγίστων κινδύνων, προσπαθεί και αγωνίζεται να απαλλαγεί της καταθλιπτικής τυραννίας. Η Ελλάδα, μεταμορφώνοντας σε σπαθί το μέταλλο των αλυσίδων της, πεθαίνει πολεμώντας για να αναστηθεί στη δόξα της.

Την εποχή εκείνη κάθε ξεσηκωμένος ραγιάς, ήταν ενσάρκωση της πιο μεγάλης ιδέας του ανθρώπινου πολιτισμού, της ιδέας της ελευθερίας. Και η ιδέα αυτή δεν ήταν μόνο πνεύμα, ήταν και πράξη, δεν ήταν μόνο λόγος ήταν και ξίφος. Ήταν απόφαση θανάτου. Χωρίς απόφαση θανάτου δεν υπάρχει το ενδοξότερο της ζωής στεφάνωμα, η αθανασία.

Σκότος και ζόφος στυγνής δουλείας κάλυπτε τη χώρα μας. Τύραννος πανίσχυρος και απηνής σαν βαρύς εφιάλτης επεκάθητο επ' αυτής. Και έξωθεν η απροκάλυπτος απειλή της Ιεράς Συμμαχίας, η οποία, εν ονόματι της θεωρίας της «νομιμότητας», καταδίκαιζε κάθε πολιτική μεταρρύθμιση γινόμενη δια των όπλων.

Αλλ' όμως η ελληνική ψυχή, αδούλωτος και απτόητος, δεν υπελόγιζε όλα αυτά. Και όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, το ασθενές σε μέσα, αλλά πανίσχυρο στην ψυχή έθνος, δημιουργεί μέσω των απλοϊκών ηρώων του 21 μεγάλα, του Κανάρη και του Παπαφλέσσα, του Καραϊσκάκη και του Τζαβέλα, ένδοξα, αθάνατα κατορθώματα, που προκαλούν τον τρόμο και τη λύσσα του τυράννου, τον θαυμασμό κάθε φιλελεύθερης καρδιάς πανταχού του πολιτισμένου κόσμου. Η ελευθερία και η δόξα περιτρέχουν την οικεία ελληνική γη.

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς προσπάθησε να διαδοθεί στο γένος η παιδεία. Η παιδεία όχι μόνο της κεφαλής, αλλά και της καρδιάς, του στήθους, όπως έλεγε. Αυτή η παιδεία τόνωσε τη συνείδηση των ιερών υποχρεώσεων, και χάλκευσε τα πνευματικά όπλα με τα οποία εθραύστησαν τα δεσμά της δουλείας. Εις αυτήν οφείλεται η διάσωση του πατριωτισμού, της θρησκείας και της γλώσσας, η προσήλωση στις πατρώες παραδόσεις. Σ' αυτήν οφείλεται το ιερό εκείνο συναίσθημα που δημιουργήσε το Σούλι, το Δραγατσάνι, τα Ψαρά, και γέννησε τους ήρωες του 21, οι οποίοι, αν και εστερούντο μορφώσεως, ασυνείδητα ανέπνεαν τον πνευματικό αέρα, και καθοδηγούντο από τις παραδόσεις του έθνους.

Άπειρα παραδείγματα μας αποδεικνύουν ότι στην απλοϊκή ψυχή του Κ. Τζαβέλα, του Μάρκου Μπότσαρη και των άλλων αγωνιστών του 21 υπήρχε μεγάλη και υψηλή η ιδέα του Ελληνικού πνεύματος. Ήταν αυτή που ενέπνεε στον αγώνα το αίσθημα της υπεροχής έναντι του κατακτητή. Αόριστος και ασαφής, αλλά πάντοτε μεγάλη ήταν σ' αυτούς εμφυτευμένη η ιδέα του Ελληνικού φρονήματος. «Σταθείτε Πέρσες να πολεμήσουμε», φώναζαν οι οπλαρχηγοί στους Τούρκους, όταν οι τελευταίοι πανικόβλητοι ετρέποντο σε φυγή. Η καταφρόνηση του θανάτου υπαγόρευε στον Καραϊσκάκη, λίγο πριν σφραγίσει ο θάνατος τα μάτια του, κατά τη μαρτυρία του ιστορικού, τα λόγια: «Η τιμή και το καύχημα των ελλήνων παλικαριών είναι να τους κρίζουνε σφαγάδια και όχι ψοφίμια».

Για τους αγωνιστές κατά των τούρκων ο Όμηρος, ο Δημοσθένης, ο Θεμιστοκλής, των οποίων γνώριζαν τα ονόματα και αμυδρώς τη δράση από τις διηγήσεις των γραμματισμένων, ήταν οι ημίθεοι της χώρας, και αυτοί ο φυσικός κληρονόμος. Ο Παρθενώνας εκπροσωπούσε την εύκλεια των αρχαίων χρόνων, που ήθελαν να αναστήσουν, και όταν οι Τούρκοι εντός της Ακροπόλεως ήθελαν να αποσπάσουν το μολύβδο που συνέδεε τους λίθους, τότε από τους πολιορκητές εστάλη μολύβδος, για να περισωθούν τα αρχαία μνημεία. Προτιμούσαν να πέσουν από το βόλι του Τούρκου οι ίδιοι, παρά τα μνημεία. Αγράμματοι οι ίδιοι, έκαναν πράξη τη ρήση του Σωκράτη «ταίς μεν πόλεσι τα τείχη, ταις δε ψυχάς ο εκ παιδείας νους κόσμον και ασφάλεια παρέχει».

Τα χρόνια εκείνα, διέλαμψε, όσο και στην εποχή του Μαραθώνα, όσο και την εποχή του Διγενή Ακρίτα, η εθνική μας αρετή. Έντονα προβλήθηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά της. Ακαταγώνιστη αποδείχθηκε η δύναμη της. Και το μέγα θαύμα είναι ότι η προαιώνια και αστείρευτη αυτή αρετή δεν εξόπλισε ψυχικά μόνο τους λίγους και τους διαλεχτούς. Αλλά και τους πολλούς, τους ταπεινούς και τους πιο αφανείς. Εξόπλισε τη γενεά όλη. Το γένος ολόκληρο. Επειδή ο αγώνας ήταν πανελλήνιος, δεν ήταν ποτέ αγώνας ταξικός.

Ο Κίτσος Τζαβέλας και ο Μάρκος Μπότσαρης από την πλευρά τους, μαζί με τους άλλους ισάξιους τους Σουλιώτες οπλαρχηγούς, αναβίωσαν στη συνείδηση μας το κλέος και την πολεμική αρετή των λεοντόκαρδων Σουλιωτών.-

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου και η στρατηγική του Ποντιακού Ελληνισμού

Του Δαμιανού Βασιλειάδη

εκπαιδευτικού, συγγραφέα, π. Γραμματέα της Πανελλήνιας Ένωσης Ποντίων Αξιοματικών
«Αλέξανδρος Υψηλάντης», μέλους του ΙΗΑ (International Hellenic Association)

*“Θα σας κόψουμε τα κεφάλια, θα σας εξαφανίσουμε. Ή εμείς θα επιζήσουμε ή εσείς”
Σεφκέτ πασάς, Τούρκος Πρωθυπουργός*

Εισαγωγή

Από το 1994 μια νέα “εθνική επέτειος” ήρθε να προστεθεί στο πάνθεον των εθνικών επετείων.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1994, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως «Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο Μικρασιατικό Πόντο». Ημέρα που ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάστηκε στην Σαμψούντα και ολοκλήρωσε την προγραμματισμένη και προαποφασισμένη από τους Νεότουρκους εθνική εκκαθάριση με την τελευταία κατάληξη της σφαγής και πυρπόλησης της Σμύρνης το 1922, για την οποία γνωστή Ελληνίδα «ιστορικός» έγραψε ότι δεν ήταν σφαγή, αλλά «συνωστισμός» στο λιμάνι της. Επίσης το 1998 η Βουλή ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη «της 14ης Σεπτεμβρίου ως ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

I. Το ιστορικό πλαίσιο

Η γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, για να τη γνωρίσουμε σε όλες της τις διαστάσεις, δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αποκομμένο από τις γενικότερες γεωστρατηγικές και γεωπολιτικές εξελίξεις στην περιοχή. Ούτε εθνολογικά, ούτε γεωγραφικά ούτε χρονικά. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την Γενοκτονία από τους Τούρκους όλων των χριστιανών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από την Θράκη έως την Μικρασιατική Ανατολία στα πλαίσια του λεγόμενου Ανατολικού Ζητήματος, μέσα από το οποίο αναδύεται ως ένα αναπόσπαστο κομμάτι και το πρόβλημα της Γενοκτονίας των Ποντίων.

Φάσεις της γενοκτονίας διαπιστώνουμε από την εποχή έναρξης του Ανατολικού Ζητήματος έως την τελική του κατάληξη με την επικράτηση των Νεότουρκων και την πολιτική της Γενοκτονίας και εθνοκάθαρσης που εφάρμοσαν συστηματικά και προγραμματισμένα για την οριστική του λύση κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων και κυρίως του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και ό,τι ακολούθησε μετά απ’ αυτόν, έως την συνθήκη της Λωζάννης το 1923.

Το Ανατολικό Ζήτημα προκύπτει βασικά, όταν οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, μπροστά στην επιταχυνόμενη παρακμή της οθωμανικής αυτοκρατορίας, προβάλλουν αξιώσεις και επιχειρούν κάθε είδους διείσδυση, οικονομική, πολιτική στρατιωτική ή άλλη, σε αυτό τον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.

Γνωρίζουμε από την ιστορία ότι οι διάφορες διενέξεις των ισχυρών δυνάμεων ακόμη και από τα τέλη του 19 αιώνα είχαν να κάνουν βασικά με την ενέργεια, της οποίας η βασική πηγή ήταν και είναι οι υδρογονάνθρακες: πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Ακόμη και αυτό το λεγόμενο ανατολικό ζήτημα, στο πρόσφατο παρελθόν, είχε άμεση σχέση με τον μαύρο χρυσό της περιοχής της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου. Ο Έλεγχος των πηγών του πετρελαίου και φυσικού αερίου και η ασφάλεια της απρόσκοπτης ροής του προς την Δύση, αποτελούσε αντικείμενο διένεξης των τότε ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, στις οποίες εμπλέκονταν και τα κράτη της περιοχής. Ήταν η εποχή της βιομηχανικής επανάστασης και οι υδρογονάνθρακες από τότε αποτελούσαν στρατηγική πηγή ενέργειας, όπως ακριβώς και σήμερα.

Σ’ αυτά τα πλαίσια αναπτύσσεται ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις δυτικές δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία και Γερμανία εναντίον της Ρωσίας, η οποία προσπαθεί να προσεταιριστεί τους χριστιανικούς πληθυσμούς της Αυτοκρατορίας για να πετύχει τους στόχους της, που ήταν και είναι ανέκαθεν η κάθοδος και η δημιουργία γεωστρατηγικών και γεωπολιτικών ερεισμάτων στην Μεσόγειο και στο χώρο της Μέσης Ανατολής, υψίστης γεωστρατηγικής σημασίας. Θα αναφέρω μόνο έναν όρο της συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, της 21 Ιουλίου 1774, που αφορά τους Χριστιανικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας:

Η Ρωσία επέβαλε το ασαφές δικαίωμα προστασίας των ορθόδοξων χριστιανών υπηκόων της Πύλης από τον Τσάρο. Αυτήν την πολιτική κατά το μάλλον ή ήττον συνέχισε η Ρωσία μετέπειτα, για να προσεταιριστεί του χριστιανικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Αυτήν την πολιτική της Ρωσίας απεφάσισε στις αρχές του 20 αιώνα να εμποδίσει με κάθε τρόπο και μέσο η Γερμανία, συμβουλευόντας τους Νεότουρκους να εξαφανίσουν τους χριστιανικούς πληθυσμούς της επικράτειάς της κι’ έτσι να θέσουν φραγμό στην κάθοδο της Ρωσίας στα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δίνοντας τη δυνατότητα στους δυτικούς να δημιουργήσουν ένα απροσπέραστο ανάχωμα στις στρατηγικές επιδιώξεις της Ρωσίας για την κάθοδο στην Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή.

Μήπως οι σημερινές διενέξεις των ισχυρών της γης στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης

Ανατολής δε θυμίζουν τα τραγικά γεγονότα αναβίωσης του Ανατολικού Ζητήματος;

Η αλλαγή κι επαναχάραξη συνόρων, οι Γενοκτονίες, οι εθνοκαθάρσεις, όπως αυτή των Ελληνοκυπρίων το 1974 και οι αναζωπυρώσεις εθνικιστικών διεκδικήσεων και εναντίον της Ελλάδας, συνεχίζουν να τροφοδοτούν και ανατροφοδοτούν ένα νέο Ανατολικό Ζήτημα, του οποίου την κατάληξη δεν είμαστε ακόμη σε θέση να προσδιορίσουμε.

Η εισβολή και κατοχή του Βόρειου τμήματος της Κύπρου, η προσπάθεια νομιμοποίησης μονομερών τουρκικών αναθεωρητικών διεκδικήσεων στο Αιγαίο και την Θράκη, οι επεκτατικές βλέψεις των Σκοπιανών στην ελληνική Μακεδονία και ο Μεγαλοϊδεατισμός την Αλβανίας, με βλέψεις προς την Ήπειρο, την αποκαλούμενη απ' αυτούς Τσαμουριά, έχουν άμεση σχέση με το νέο Ανατολικό Ζήτημα, όπως ακριβώς και η διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Οι «άσπονδοί φίλοι και σύμμαχοί μας», συνεχίζουν στα πλαίσια της διένεξής τους με την Ρωσία και στην προσπάθεια απομόνωσής της, να επιβουλεύονται παντοiotρόπως τον Ελληνισμό, ο οποίος για τους γνωστούς λόγους τρέφει φιλικά αισθήματα προς την ομόδοξη Ρωσία. Ακόμη και η σημερινή κρίση στην Ελλάδα δεν είναι άμοιρη του Ανατολικού Ζητήματος.

II. Σύντομη αναφορά στο Ανατολικό Ζήτημα

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στο Ανατολικό Ζήτημα, αν θέλουμε να κατανοήσουμε την διάσταση και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η Γενοκτονία των Χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, στην οποία συγκαταλέγεται η Γενοκτονία των Αρμενίων, των Ποντίων, των Ασσυρίων και των Ελλήνων της Θράκης και της Ιωνίας.

Με την έννοια αυτή η ενασχόλησή μας σήμερα με την Ποντιακή Γενοκτονία αποτελεί θεωρητική αφαίρεση, για να μην επεκταθούμε σε όλο το πλέγμα της Γενοκτονίας, όπως κανονικά θα έπρεπε, αλλά μόνο στην Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

Μέσα στα πλαίσια αυτά των γεωστρατηγικών και γεωπολιτικών αντιπαράθεσεων των μεγάλων δυνάμεων αρχίζει βασικά να ξετυλίγεται η ιστορία που έχει άμεση σχέση με τις τύχες των προγόνων μας.

Η ιστορία αυτή, που ξεκινάει από τα πρώτα δείγματα της υποχώρησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, είναι άμεσα συνδεδεμένη και με τις εναλλαγές της τουρκικής διοίκησης, της κεντρικής, αλλά και της τοπικής, που τότε ήταν ανεκτική και τότε καταπιεστική, όμως πάντοτε ανυπόφορη, γιατί ήταν απρόβλεπτη, συγκυριακή και βάρβαρη. Ορισμένες φορές η βαρβαρότητά της έπαιρνε κατά διάφορα χρονικά διαστήματα και τη μορφή της φυσικής εξόντωσης, πριν από τον οριστικό σχεδιασμό της Γενοκτονίας.

Σ' αυτή τη συγκυρία καθοριστικό παράγοντα για όλη την περιοχή του Πόντου έπαιζαν οι ρωσοτουρκικές

αντιπαλότητες, όπως τονίσαμε, διενέξεις και πόλεμοι, που είχαν άμεση επίπτωση και στους ομόθρησκους Ποντίους και στους υπόλοιπους χριστιανικούς πληθυσμούς.

Συνήθως μετά από κάθε ρωσοτουρκικό πόλεμο, τα θύματα στην περιοχή ήταν κυρίως οι Έλληνες και οι Αρμένιοι, αλλά και οι Ασσύριοι, που υφίσταντο τις αντεκδικήσεις και αγριότητες των Τούρκων ως αντίποινα. Στην κυριολεξία ήταν έρμαιο της αυθαιρεσίας τους.

Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν κατ' επανάληψη κύματα φυγής των Ποντίων, κυρίως προς την ορθόδοξη Ρωσία.

Η περιοχή του Πόντου εκών άκων μπαίνει στη δίνη του πολύπλοκου Ανατολικού Ζητήματος.

Μόνιμη επιδίωξη της Ρωσίας, είτε της τσαρικής είτε της Σοβιετικής, ήταν στα πλαίσια της πανσλαβιστικής της επέκτασης, να κατέβει στα θερμά ύδατα της Μεσογείου και να προελάσει κι επεκτείνει την κυριαρχία της στις πετρελαιοπηγές της Μοσούλης, όταν πια το πετρέλαιο άρχισε να αποκτά την αξία που γνωρίζουμε.

Μπροστά σ' αυτόν τον κίνδυνο οι εκάστοτε μεγάλες δυτικές δυνάμεις, Αγγλία, Γαλλία, Αμερική και Γερμανία προσπαθούσαν ανέκαθεν και με κάθε μέσο να αποκλείσουν την Ρωσία από τους στρατηγικούς της στόχους, χρησιμοποιώντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία ως ανάχωμα απέναντι στην αυταρχική και δεσποτική Ρωσία, όπως την αποκαλούσαν. Ακόμη και ο Μαρξ και ο Ένγκελς ήταν γι' αυτό το λόγο, υπέρ της ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και σήμερα στην Ουκρανία.

Η Ρωσία βέβαια -και απ' εδώ αρχίζει το δράμα-, στην αντιπαλότητά της με την Τουρκία και όσους την στήριζαν, προσπαθούσε να προσεταιριστεί τους χριστιανικούς πληθυσμούς, παίζοντας το ρόλο του προστάτη τους. Με τον τρόπο αυτό έβρισκε αφορμές και αιτίες για την εφαρμογή των δικών της γεωστρατηγικών σχεδίων.

Από την άλλη η Γερμανία, για να αναφερθούμε στο πρόσφατο παρελθόν, που έχει σχέση με την Γενοκτονία, το τελευταίο κεφάλαιο του δράματος, είχε βλέψεις και η ίδια στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, Υποκινούσε τους Τούρκους εναντίον των χριστιανικών πληθυσμών, που θεωρούσε ότι ήταν δυνατό να συνδράμουν τους Ρώσους στις επιδιώξεις τους.

Το θέμα της Γενοκτονίας των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έχει συνεπώς άμεση σχέση με την πολιτική του Κάιζερ της Γερμανίας, ο οποίος επεδίωκε να προσεταιριστεί την Τουρκία πάση θυσία, για να φτάσει στα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής σε ανταγωνισμό με την Αγγλία την Γαλλία και κυρίως την Ρωσία.

Περιττό να τονίσουμε ότι διαχρονικά η Γερμανία, αλλά και η Δύση στο σύνολό της, εκτός από μερικές εξαιρέσεις, τάχθηκε ενάντια στα συμφέροντά της Ελλάδας, ακόμη και πριν από τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Δεν πρέπει συνεπώς να ξεχνούμε ότι ο κύριος εμπευστής για τη γενοκτονία του χριστιανικού πληθυσμού

από μέρους των Νεότουρκων και του Μουσταφά Κεμάλ και συνεπώς και ενάντια στον Ποντιακό Ελληνισμό, υπήρξε η Γερμανία. Υπάρχουν αδιάσειστα ντοκουμέντα που το αποδεικνύουν.

Η Γερμανία στήριζε και στηρίζει ανέκαθεν την Τουρκία εναντίον της Ελλάδας.

III. Οι τραγικές μαρτυρίες και το ιστορικό καθήκον των Ποντίων

Η πρόσφατη ιστορία μας με την κατοχή και την σημερινή ηγεμονική στάση της Γερμανίας αποδεικνύει για άλλη μια φορά του λόγου το αληθές. Εν παρενθέσει θα αναφέρω ότι η Ελλάδα είχε τα περισσότερα θύματα από όλες τις κατεχόμενες χώρες κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Και αυτό επίσης δεν πρέπει να το λησμονούμε.

Ο ποντιακός Ελληνισμός διεκδικεί τη δική του ιστορική μνήμη και την εγγραφή του στη συλλογική μνήμη του έθνους. Δυστυχώς όμως η επίσημη πολιτεία δεν ανταποκρίνεται σ' αυτό το καθήκον, σε αντίθεση με την Τουρκία. Ας δούμε για παράδειγμα τι ισχυρίζεται ο μέντορας του Ερντογάν, ο πολύς Αχμέτ Νταβούτογλου λέγοντας: «Κοινωνίες με ριζικά αποδυναμωμένη και φθαρμένη εθνική συνείδηση, δεν έχουν πεδίο στρατηγικής λογικής, θέτουν σε κίνδυνο την ιστορική τους ύπαρξη, περιθωριοποιούνται στη διεθνή σκακιέρα».

Καθήκον μας λοιπόν είναι να διατηρήσουμε εμείς οι Πόντιοι και οι λοιποί Συνέλληνες τη μνήμη της μακραίωνης και ένδοξης ιστορία μας και την εθνική μας συνείδηση, που αποτελεί την ταυτότητά μας και τον συνεκτικό κρίκο της ύπαρξής και της δυναμικής παρουσίας μας στα πεπρωμένα αυτού του τόπου, που λέγεται πατρίδα, προτάσσοντας πάντα ως σημείο αναφοράς και συνεκτικό κρίκο της συλλογικής μας μνήμης την Γενοκτονία, σε αντίθεση με τις θέσεις της επίσημης πολιτείας.

Φέτος συμπληρώνονται ενενήντα πέντε (98) χρόνια από τότε που ο Μουσταφά Κεμάλ πασάς μπήκε με τους Τσέτες του στην Σαμψούντα και έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο για τον ξεριζωμό των Ελλήνων του Πόντου (19 Μαΐου 1919). Το τέλος της αποτρόπαιης αυτής πράξης το 1923, είχε ως τραγικό απολογισμό 353.000 αθώα θύματα και τον ξεριζωμό από τις πατρογονικές εστίες εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων του Πόντου.

Ήδη από το 1908 οι λεγόμενοι Νεότουρκοι, οι αιμοσταγείς Εμβέρ πασάς, ο Ταλαάτ, ο δρ. Σακίρ, ο δρ. Ναζί, ο Νουρεντίν, ο σφαγέας της Σμύρνης και του εθνομάρτυρα Μητροπολίτη της Χρυσόστομου, είχαν πάρει την απόφαση να εξοντώσουν τον Ελληνισμό της Μ. Ασίας.

Η διαταγή του Τούρκου διοικητή της Σμύρνης το 1922 είναι επίσης πολύ ενδεικτική για τον μένος εναντίον των Ελλήνων: «Σφάζετε τους Έλληνες, εξολοθρεύστε τους». Όσον αφορά τις γυναίκες επεσήμανε: «μη διστάσετε, μην υπολογίσετε ούτε την τιμή, ούτε τη φιλία». Αυτό όσον αφορά τον «συνωστισμό» της ανιστόρητης «ιστορικού» κ. Ρεπούση.

Οι Γερμανοί, που ήταν οι ηθικοί αυτουργοί των εγκλημάτων, έβλεπαν τους Έλληνες και τους Αρμενίους, καθώς

και τους Ασσυροχαλδαίους, που στην πλειοψηφία τους ήταν χριστιανοί, ως εμπόδιο στα σχέδιά τους. για οικονομική διείσδυση στην Ανατολή.

Το σχέδιο που πρότειναν στους Τούρκους ήταν σατανικό. Ο καθοδηγητής των Τούρκων Γερμανός στρατηγός Λίμαν Φον Σάντερς, ο μετέπειτα αρχιστράτηγος των Τουρκικών στρατιωτικών δυνάμεων, μαζί με το γερμανικό επιτελείο του, υποστήριζε κυνικά τα εξής: «Η Τουρκία δεν έχει ουδεμίαν ασφάλειαν ούτε δύναται να οργανωθεί ελευθέρως εις το μέλλον, λόγω της παρουσίας των Ελλήνων. Για να μην προκληθεί αντίδραση στον “πολιτισμένο” κόσμο προτείνει, ως “τελική λύση”, τον λευκό θάνατο, τις ατέλειωτες οδοιπορίες. Σας διαβεβαιώνω ότι οι παγωνιές και το κρύο του χειμώνα, οι βροχές και η μεγάλη υγρασία, ο ήλιος και η τρομερή ζέστη του καλοκαιριού, οι αρρώστιες του εξανθηματικού τύφου και της χολέρας, οι κακουχίες και η ασιτία, θα φέρουν το ίδιο αποτέλεσμα, με τις σφαγές που λογαριάζετε να κάνετε εσείς».

Οι Νεότουρκοι από το 1914 έως το 1918 και ο Μουσταφά Κεμάλ από το 1919 έως το 1922 ακολούθησαν κατά γράμμα το συστηματικό, οργανωμένο, σατανικό σχέδιο των Γερμανών συμβούλων κατά του άμαχου πληθυσμού.

Έτσι οι Νεότουρκοι μετά από τους Βαλκανικούς Πολέμους και πριν από την έναρξη του Α Παγκόσμιου Πολέμου θέτουν σε εφαρμογή το σχέδιο της «λύσης» των εθνικών προβλημάτων με την εξόντωση των άλλων εθνотήτων.

Το σχέδιο συζητείται στα μυστικά συνέδρια των Νεότουρκων που διεξάγονται στη Θεσσαλονίκη το 1908, 1909, 1910 και 1911 και προβλέπει την απομάκρυνση του χριστιανικού πληθυσμού από τα εδάφη της Μικράς Ασίας ακόμα και με τη χρήση βίας, για να δημιουργηθεί εκεί το νέο τουρκικό κράτος.

Στο τελευταίο συνέδριό τους, αυτό του 1911, οι Νεότουρκοι λαμβάνουν την εξής απόφαση, που είναι χαρακτηριστική για τα αποτρόπαια σχέδιά τους:

«Η Τουρκία πρέπει να γίνει μωαμεθανική χώρα, όπου η μωαμεθανική θρησκεία και οι μωαμεθανικές αντιλήψεις θα κυριαρχούν και κάθε άλλη θρησκευτική προπαγάνδα θα καταπνίγεται... Αργά ή γρήγορα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η πλήρης οθωμανοποίηση όλων των υπηκόων της Τουρκίας. Και είναι ολοκάθαρο ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει με την πειθώ. Άρα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένοπλη βία... Το δικαίωμα των άλλων εθνотήτων να έχουν δικές τους οργανώσεις θα πρέπει να αποκλειστεί. Κάθε μορφή αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης θα θεωρείται προδοσία προς την τουρκική αυτοκρατορία».

Το σχέδιο της συστηματικής εξόντωσης ολοκληρώνεται.

Σε μυστική σύσκεψη των Νεότουρκων υπό την προεδρία του Ταλαάτ Πασά, ο δρ. Σακίρ Μπεχαεντίν αναφέρει τα εξής: «*Τα έθνη που απέμειναν από παλιά στην Αυτοκρατορία μας, μοιάζουν με ξένα και βλαβερά χόρτα που πρέπει να ξεριζωθούν. Να ξεκαθαρίσουμε τη γη μας. Αυτός άλλωστε είναι και ο σκοπός της επανάστασής μας.*»

Στην ίδια σύσκεψη ο δρ. Ναζίμ λέει: «...Θέλω να ζήσει ο Τούρκος. Και θέλω να ζήσει μόνο σ' αυτά τα εδάφη και να είναι ανεξάρτητος. Εκτός των Τούρκων όλα τα άλλα στοιχεία να εξοντωθούν, άσχετα σε ποια θρησκεία ή πίστη ανήκουν. Αυτή η χώρα πρέπει να καθαρίσει από τα ξένα στοιχεία. Οι Τούρκοι πρέπει να κάνουν την εκκαθάριση». Αρχίζει πλέον αποκάλυπτα η ριζική εξόντωση. Οι άνδρες δολοφονούνται στα διαβόητα «Αμελέ Ταμπουρού», στα τάγματα θανάτου, και τα γυναικόπαιδα με την διαδικασία του «λευκού θανάτου. Συνολικά δηλαδή ο αριθμός των Ποντίων που δολοφονήθηκαν έως το Μάρτιο του 1924 ήταν 353.000. Είναι ωστόσο λάθος να διακηρύττουμε πως τα θύματα τις γενοκτονίας ανέρχονται στις 353.000. Ποια στατιστική υπολόγισε τους θανάτους στις θανατηφόρες διαδρομές της προσφυγιάς, όπου τους Πόντιους θέριζε η πείνα, οι κακουχίες, οι ποικίλες ασθένειες κι επιδημίες; Κανείς. Όσοι δεν σφαγιάστηκαν προσπάθησαν να διασωθούν με τη φυγή προς τον Καύκασο, κυρίως οι Πόντιοι του Επαρχείου του Καρς. Όμως οι παράπλευρες συνέπειες της Γενοκτονίας είχαν κι εκεί τραγικά αποτελέσματα. Θα αναφέρουμε μόνο δύο από τα χιλιάδες χαρακτηριστικά παραδείγματα. Την προσωπική μαρτυρία του Χαράλαμπου Βασιλειάδη, που υπήρξε πέντε φορές πρόσφυγας, ο οποίος το 1918, μετά την παράδοση του Επαρχείου του Καρς από τον Λένιν στον Μουσταφά Κεμάλ, οδήγησε το χωριό του αποτελούμενο από 70 οικογένειες στην περιοχή του Κουμπάν του Βορείου Καυκάσου. Στην μακρά διαδρομή προς το Κουμπάν πέθανε το oligότερο ένα τρίτο των συγχωριανών του από τις κακουχίες και τις ασθένειες, διανύοντας γύρω στα 2.000 χιλιόμετρα ανάμεσα από τις ορεινές διαβάσεις του Καυκάσου. Ανάλογη και χειρότερη ήταν η τύχη των υπολοίπων 70 χιλιάδων Ελλήνων του Επαρχείου του Καρς, αλλά και των άλλων Ποντίων που ζούσαν στον Καύκασο. Πολλοί πέθαναν στα πλοία της προσφυγιάς και στα στρατόπεδα φιλοξενίας από την πείνα, τις επιδημίες της χολέρας, του τύφου, της ελονοσίας κ.λπ. Γράφει ο Χαράλαμπος Βασιλειάδης για την περίπτωση της Θεσσαλονίκης, περιγράφοντας στην βιογραφία του την κατάσταση στο στρατόπεδο των προσφύγων στην Θεσσαλονίκη: «Τότες, επί Βενιζελοκρατίας, μας στείλανε στην Θεσσαλονίκη, όπου φτάσαμε στο Καραπουρνού και μας αποβίβασαν. Ο κόσμος υπέφερε τα πάνδεινα από τον τεράστιο αριθμό των προσφύγων, τις ακαθαρσίες και την μόλυνση. Οι ασθένειες θέριζαν. Εμάστιζε τον κόσμο ο εξανθηματικός τύφος και η ελονοσία. Και από τις κακουχίες και ταλαιπωρίες σε ξένα μέρη ο κόσμος πέθνησκε κάθε μέρα».

Και μια άλλη προσωπική μαρτυρία για τους Πόντιους που καμιά στατιστική δεν περιέλαβε στον επίσημο αριθμό των θυμάτων, και φυσικά δεν είναι η μοναδική. Γράφει πάλι ο Χαράλαμπος Βασιλειάδης: «Και το 1921, μετά την καταστροφή της Μικράς Ασίας, οπισθοχώρησε και ο στρατός από την Ανατολική Θράκη και έτσι όλος ο Ελληνισμός έφυγε προς την Αλεξανδρούπολη, που μας είχαν τοποθετήσει σε μιαν άκρα της πόλεως προσωρινά.

(Πριν φύγουμε ξέχασα να σημειώσω πως, όταν κατοικούσαμε στο Παπάεσκι, αρρώστησε πρώτα η γιαγιά μας και έπειτα ο πατέρας ο Δάμος. Και τους δυο τους θάψαμε στην Ανατολική Θράκη, πριν φύγουμε).

Θα προσθέσουμε και μια άλλη μαρτυρία από το Χρονικό του Καρς του Χρήστου Σαμουηλίδη, κοντά στις τόσες άλλες μαρτυρίες συμπατριωτών μας που έχουν βιώσει τα γεγονότα. Περιγράφει ανάμεσα στα άλλα μαρτύρια των Ποντίων του επαρχείου του Καρς και το ακόλουθο τραγικό γεγονός της τραγωδίας της προσφυγιάς. Γράφει σ' ένα σημείο μόνο για την τύχη των προσφύγων από την Όλτη του Καρς: «ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ της περιοχής Όλτης, κάπου δέκα χιλιάδες κόσμος, όταν έφτασαν τελικά στο Βατούμ της Γεωργίας, σε κακά χάλια, γιατί είχαν ταλαιπωρηθεί φοβερά στη διαδρομή, κατασκήνωσαν στο ύπαιθρο και περίμεναν τρεις ολόκληρους μήνες να έρθει ελληνικό καράβι να τους πάρει. Σ' όλο αυτό το διάστημα υπόφεραν τα πάνδεινα, ζώντας παρατημένοι σε άθλια κατάσταση, γυμνοί, νηστικοί και άστεγοι, με τις αρρώστιες και τις επιδημίες να θερίζουν τους γέροντες και τα παιδιά.

Ως τον Οκτώβρη, που φάνηκε το πρώτο καράβι στο λιμάνι του Βατούμ, οι πρόσφυγες της Όλτης είχαν αποδεκατιστεί και απομείνουν σχεδόν οι μισοί». Για τους υπόλοιπους από τις 70 χιλιάδες του Καρς δεν υπάρχουν γραπτές πηγές θανάτων. Αυτά τα νούμερα δεν τα κατέγραψε καμιά στατιστική. Για μας της δεύτερης γενιάς, τα τραγικά βιώματα των γονιών μας, είναι νωπές μαρτυρίες, χαραγμένες άσβεστες στην μνήμη μας. Δεν χρειάζεται ιστορικούς για να μας τις θυμίσουν. Είναι ζωντανές μνήμες, είναι άμεσα βιώματα, που δεν μπορεί να τα αμφισβητήσει κανείς. Υπάρχει παρ' όλα αυτά πλήθος μαρτυριών ξένων πρεσβειών και προξενείων που αδιάψευστα επιβεβαιώνουν με ντοκουμέντα τη θηριωδία των Τούρκων. Η διεθνής βιβλιογραφία και τα κρατικά αρχεία πολλών χωρών βρήκουν μαρτυριών για το ειδεχθές έγκλημα, που διαπράχθηκε εναντίον του Ελληνικού λαού. Απ' αυτές τις μαρτυρίες μόνο μία θα αναφέρουμε ενδεικτικά. Στις 20 Μαρτίου 1922, ο Άγγλος διπλωμάτης Ρέντελ συνέταξε ένα μνημόνιο για τις τουρκικές ωμότητες σε βάρος των χριστιανών. Στο προοίμιο αυτού του μνημονίου διαβάζουμε: «Η επίτευξη της ανακωχής με την Τουρκία, στις 30 Οκτωβρίου 1918, φάνηκε να επέφερε μια προσωρινή παύση των διωγμών των μειονοτήτων εκ μέρους των Τούρκων, που διαπράχθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου. Στην επιδίωξη αυτών των διωγμών, είναι γενικώς αποδεκτό ... ότι πάνω από 500.000 Έλληνες εξορίστηκαν, εκ των οποίων συγκριτικώς ελάχιστοι επέζησαν...». Ποίων άλλων έχουμε ανάγκη μαρτυρίας εκτός από την μαρτυρία των «άσπονδων φίλων μας Άγγλων»; Όταν ο Άγγλος πρέσβης τους αναβιβάζει στις περίπου 500 χιλιάδες, πώς είναι δυνατόν να αμφισβητείται από Έλληνες μάλιστα αυτό το αδιάψευστο γεγονός;

Δεν είναι όμως μόνο ο Άγγλος πρέσβης που αναφέρεται στο αποτρόπαιο έγκλημα της Γενοκτονίας. Βασισμένος σε μια σειρά επισήμων αναφορών ο ίδιος ο

Βρετανός πρωθυπουργός Λόιντ Τζορτζ προβαίνει σε δηλώσεις δηλώσεις στη Βουλή των Κοινοτήτων (House of Commons. The Parliamentary Debates), Fifth Series, τόμ. 157): «...(στον Πόντο) δεκάδες χιλιάδες (Έλληνες) άνδρες, γυναίκες και παιδιά απελαύνονταν και πέθαιναν. Ήταν καθαρή ηθελημένη εξολόθρευση. “Εξολόθρευση” δεν είναι δικιά μου λέξη. Είναι η λέξη που χρησιμοποιεί η Αμερικανική Αποστολή». Αυτά είναι τα λόγια του. Το ίδιο αποκαλυπτικός είναι και ο σερ Γουίνστον Τσόρτσιλ στο βιβλίο του *The World Crisis*, τόμ. V, Γράφει σχετικά: «... οι φοβεροί εκτοπισμοί των Ελλήνων από την Τραπεζούντα και τη Σαμψούντα, που είχαν γίνει το φθινόπωρο του 1921, έφταναν τώρα για πρώτη φορά στην Ευρώπη». Το φρικιαστικό έγκλημα συμπληρώνει ο Αμερικανός ταγματάρχης Γίδουελ, ο οποίος δίνει μια εικόνα του μικρασιατικού Πόντου το 1921: «*Πτώματα, πτώματα σε όλο το μήκος της πορείας των εκτοπιζομένων... Φρίκη και πτώματα*». Τέλος ο Αμερικανός δημοσιογράφος Γκίμπονς προσθέτει: «*Η πεδιάδα της Μαλάτειας ήταν στρωμένη με πτώματα Ελλήνων*». Δεν θα μπορούμε σε άλλες μαρτυρίες που είναι έργο των ιστορικών.

Δυστυχώς, επαναλαμβάνουμε, υπάρχουν Έλληνες συμπολίτες μας που αμφισβητούν την ποντιακή γενοκτονία, υπηρετώντας, συνειδητά ή ασυνειδητά, συμφέροντα ξένων δυνάμεων. Είναι γνωστοί και μη εξαιρετέοι. Ήταν, όπως είπαμε, μια αρχή, όχι όμως το τέλος. Γιατί όμως αυτή η επιμονή στη συλλογική μνήμη των Ποντίων και στη διεκδίκηση διατήρησης αυτής της μνήμης μέσα από την απαίτηση για αναγνώριση της Γενοκτονίας; Μάλιστα μετά και την παρέλευση ενός ολόκληρου αιώνα, που οι πληγές της τραγωδίας φαίνεται να αποτελούν μακρινή ανάμνηση;

Υπάρχει ένας πολύ σημαντικός λόγος που μας υποχρεώνει ως Ποντίους να διατηρήσουμε άσβεστη τη μνήμη του κορυφαίου αυτού γεγονότος της γενοκτονίας των προγόνων μας. Είναι η δικαίωση αυτής της θυσίας και η απαίτηση να μην επαναληφθούν, καθώς επαναλήφθηκαν τέτοια ή παρόμοια τραγικά γεγονότα, όπως ο διωγμός των Ελλήνων από την Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο, την Τένεδο και η εθνοκάθαρση 200.000 Ελληνοκυπρίων από τις προγονικές τους εστίες το 1974.

Εμείς οι Πόντιοι, αλλά και οι υπόλοιποι Έλληνες δεν διακατεχόμαστε από αισθήματα εκδίκησης και μίσους. Δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτε με τους λαούς, που αποτελούν με τον ένα ή άλλο τρόπο πάντοτε τα θύματα. Θέλουμε και επιδιώκουμε συμφιλίωση. Θέλουμε και επιδιώκουμε την ειρηνική επίλυση των προβλημάτων. Όμως με έναν απαράβατο κανόνα. Την αναγνώριση των εγκλημάτων από τους θύτες και την δικαίωση των θυμάτων, ώστε να αποτραπεί η επανάληψή τους.

Η γενοκτονία ήταν ομολογουμένως ένα καλά προμελετημένο και οργανωμένο έγκλημα, που η κυβέρνηση των Νεότουρκων και ο Κεμάλ Πασάς έφερε σε

πέρας με συστηματικότητα. Δεν είχε σχέση με τις στρατιωτικές διαμάχες και τις λεγόμενες παράπλευρες απώλειες, αλλά με την εξόντωση του άμαχου πληθυσμού. Οι μέθοδοι που χρησιμοποίησε ήταν ο ξεριζωμός του, η εξάντληση στις κακουχίες, οι φυλακίσεις, εκτελέσεις, τα βασανιστήρια, η πείνα και η δίψα και τα στρατόπεδα θανάτου στην έρημο, τα περίφημα «αμελέ ταμπουρού» (τάγματα εργασίας). Ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε. Οι μνήμες πρέπει να μένουν ζωντανές. Είναι καθήκον απέναντι στους αδικοχαμένους νεκρούς. Οφείλει η ελληνική πολιτεία να την διατηρεί άσβεστη, για να διδάσκει στις νέες γενιές ότι τέτοια εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας δεν πρέπει να εναληφθούν στο μέλλον. Οι τουρκικές κυβερνήσεις αρνούνται πως υπήρξε γενοκτονία και τοποθετούν επισήμως το θάνατο των Ελλήνων στα πλαίσια των ευρύτερων απωλειών του πολέμου, του λιμού ή άλλων κοινωνικών αναταράξεων. Όμως η πραγματικότητα τις διαψεύδει. Για την ιστορία πρέπει να αναφέρουμε ότι πριν από τον όρο “Γενοκτονία” υπήρχε ο όρος “Εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας”. Τον Δεκέμβριο 2007 η Διεθνής Ένωση Μελετητών Γενοκτονιών (International Association of Genocide Scholars ή IAGS) αναγνώρισε επίσημα τη γενοκτονία των Ελλήνων, μαζί με την γενοκτονία των Ασσυρίων, και εξέδωσε το εξής ψήφισμα[6]:

«*EKTIMΩΝΤΑΣ ότι η άρνηση μιας γενοκτονίας αναγνωρίζεται παγκοίως ως το έσχατο στάδιο γενοκτονίας, που εξασφαλίζει την ατιμωρησία για τους δράστες της γενοκτονίας, και ευαπόδεκτα προετοιμάζει το έδαφος για τις μελλοντικές γενοκτονίες,*

EKTIMΩΝΤΑΣ ότι η Οθωμανική γενοκτονία εναντίον των μειονοτικών πληθυσμών κατά τη διάρκεια και μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, παρουσιάζεται συνήθως ως γενοκτονία εναντίον μόνο των Αρμενίων, με λίγη αναγνώριση των ποιοτικά παρόμοιων γενοκτονιών, εναντίον άλλων χριστιανικών μειονοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΤΑΙ ότι είναι πεποίθηση της Διεθνούς Ένωσης των Μελετητών Γενοκτονιών, ότι η Οθωμανική εκστρατεία εναντίον των χριστιανικών μειονοτήτων της αυτοκρατορίας, μεταξύ των ετών 1914 και 1923, συνιστούν γενοκτονία εναντίον των Αρμενίων, Ασσυρίων, Ποντίων και των Ελλήνων της Ανατολίας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΤΑΙ η Ένωση να ζητήσει από την κυβέρνηση της Τουρκίας να αναγνωρίσει τις γενοκτονίες εναντίον αυτών των πληθυσμών, να ζητήσει επίσημα συγγνώμη, και να λάβει τα κατάλληλα και σημαντικά μέτρα προς την αποκατάσταση (μη επανάληψη).»

Θα είμαστε ανάξιοι των νεκρών μας, αν δεν παραμένουμε σταθεροί στην αξίωση για τη δικαίωση της γενοκτονίας των προγόνων μας, που αποτελεί ένα από τα κορυφαία και απαράγραπτα καθήκοντα του Ποντιακού Ελληνισμού.

Πηγή: INTERNATIONAL HELLENIC ASSOCIATION

Εκθεση και Τεκμηρίωση της Ημερίδας: 'Αμυντική Βιομηχανία-Τεχνολογία-Logistics, ως μοχλός ανάπτυξης της οικονομίας'

Επιμέλεια Αναστάσιος Μπασαράς, Αντιπρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ

Αγαπητοί (ες) Φίλοι(ες)

Την Πέμπτη 27 Απριλίου 2017, πραγματοποιήθηκε Ημερίδα με το θέμα του τίτλου. Η Ημερίδα ολοκλήρωσε το σεμινάριο 'Οικονομία Ασφάλειας & Άμυνας - Διοικητική, Μηχανική & Υποστηρικτική Επιμελητεία'.

Μέσα στο κατάμεστο αμφιθέατρο, περισσότερα από 250 άτομα από όλα τα στρώματα των ενεργών πολιτών μας (πάνω από 40 σπουδαστές των παραγωγικών στρατιωτικών μας Σχολών -ΣΣΕ,ΣΝΔ,ΣΙ, Ακαδημία ΕΛΑΣ, ΣΤΥΑ-, πάνω από 70 πτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και πάνω από 150 στελέχη των ΕΔ και ΣΑ (ενεργά και εα), Διευθύνοντες Σύμβουλοι Εταιριών, Διδάκτορες, ενεργοί πολίτες) έγινε με εξαιρετική επιτυχία και κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον του ακροατηρίου από τις 0900 μέχρι τις 1700.

Οι εισηγητές της ημερίδας, ανώτατα θεσμικά στελέχη (ΥΕΘΑ, ΕΒΕΑ, Ενώσεων της Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΕΛΕΕΑ και Σ.Ε.Κ.ΠΥ, της Ένωσης Logistics (ΣΥΝΔΔΕ & L), Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή των Ελλήνων παρουσίασαν και Υψηλόβαθμα Στελέχη της Αγοράς και της Ακαδημαϊκής κοινότητας ανέπτυξαν και ανέλυσαν τα θέματά τους, όπως φαίνεται στο PDF κείμενο των 430 σελίδων που θα κατεβάστε, κατά ένα εξαιρετικό τρόπο και με περίσσεια απλότητα και σαφήνεια.

Την ημερίδα άνοιξε ο Γενικός Διευθυντής της Γ.Δ. Αμυντικού Εξοπλισμού και Επενδύσεων Αντιναύαρχος Κυριάκος Κυριακίδης, ως εκπρόσωπος του ΥΕΘΑ, Οι Τομεάρχες Άμυνας: της ΝΔ Αθανάσιος Δαβάκης και του Ποταμιού Γεώργιος Τσιτσιλιάνος, Ο Διευθυντής το ΣΓ της Προεδρίας της Δημοκρατίας Αντιπτεράρχος Γρηγόριος Πρεζεράκος και οι Πρόεδροι του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. και Σ.Α.Σ.Ι. Αντιναύαρχος Βασίλειος Μαρτζούκος και Αντιπτεράρχος Ευάγγελος Γεωργούσης. Παραβρέθηκαν επίσης οι πρώην αρχηγοί της ΠΑ Χρήστος Βαίτσης και της ΕΛΑΣ Αναστάσιος Δημοσχάκης (Βουλευτής της ΝΔ).

Την πλήρη Εκθεση και Τεκμηρίωση της Ημερίδας θα την βρείτε στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου μας σε κείμενο PDF των 430 σελίδων και 45MB "Αμυντική Βιομηχανία-Τεχνολογία-Logistics, ως μοχλός ανάπτυξης",

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΩΝ

**Γράφει ο Γεώργιος Ε. Δουδούμης,
Οικονομολόγος-Συγγραφέας, Μέλος ΔΣ ΕΛΙΣΜΕ, Υπεύθυνος ΔΣ**

Τα ψέματα δεν αντέχουν στον χρόνο και αυτό ισχύει και για το γειτονικό της Ελλάδος κράτος της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, δημιούργημα της κομμουνιστικής φαντασίωσης, που επιζεί μέχρι σήμερα μόνο χάριν της ανιστόρητης και λανθασμένης πολιτικής εκτίμησης αφελών σύγχρονων σερίφηδων των ΗΠΑ. Υπενθυμίζουμε με την ευκαιρία το τηλεγράφημα του State Department, τον Δεκέμβριο του 1944, προς αμερικανικές Αρχές, με υπογραφή του τότε αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών, Edward Stettinius, που έγραφε ότι: «Η (αμερικανική) Κυβέρνηση θεωρεί ότι αναφορές του τύπου μακεδονικό «έθνος», μακεδονική «Μητέρα Πατρίδα» ή μακεδονική «εθνική συνείδηση» αποτελούν αδικαιολόγητη δημαγωγία, που δεν αντικατοπτρίζει καμία πολιτική πραγματικότητα και βλέπει σε αυτές την αναγέννηση ενός πιθανού μανδύα που θα υποκρύπτει επιθετικές βλέψεις εναντίον της Ελλάδος».

Η σημερινή κατάσταση στη δημοκρατία του Βαρδάρη μπορεί να χαρακτηριστεί σημείο καμπής στην πορεία της, εφόσον πλέον οι κύριοι συγκάτοικοι στον συγκεκριμένο χώρο αρνούνται να συνυπάρξουν με τους όρους που συνυπήρξαν μέχρι σήμερα.

Η αποκληθείσα «πλατφόρμα των Τιράνων» περιλαμβάνει τους σαφείς όρους, που έθεσαν οι Αλβανοί της ΠΓΔΜ υπό την αιγίδα της «μητέρας πατρίδας», οι οποίοι οδηγούν σε συνδιοίκηση της χώρας από Σλάβους και Αλβανούς. Το επόμενο βήμα της ήδη συμφωνημένης συνδιοίκησης που ξεκίνησε με την κυβέρνηση Ζάεφ, όταν θα επέλθουν τριβές και διενέξεις μεταξύ Σλάβων και Αλβανών και το σημερινό κράτος θα έχει εξελιχθεί σε ένα κράτος με δύο ταυτότητες, προβλέπεται να είναι ο οριστικός χωρισμός. Το ερώτημα είναι, αν ο χωρισμός θα είναι ειρηνικός ή αν θα συμβεί ως αποτέλεσμα αιματηρής σύγκρουσης.

Αν ο χωρισμός γίνει με πρότυπο το διαζύγιο Τσεχίας και Σλοβακίας, εκτιμάται, ότι το τμήμα υπό αλβανική διοίκηση θα ενωθεί με την Αλβανία (ενδεχομένως σε συνδυασμό με την προγραμματισμένη ένταξη στην Αλβανία και του Κοσόβου) και θα παραμείνει ως ανεξάρτητο κράτος μια ψευδομακεδονία μικρότερη της σημερινής, τουλάχιστον σε πρώτη

φάση. Αν όμως, και αυτό είναι το πιθανότερο, υπάρξουν συγκρούσεις που θα εμπλέξουν και άλλους, εκτός των σημερινών συνόρων της ΠΓΔΜ, τότε η κατάσταση εκτιμάται, ότι θα διεθνοποιηθεί και την τύχη της περιοχής θα την κρίνουν στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων οι επικυρίαρχοι της περιοχής, οι οποίοι σήμερα είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, οι οποίες σε έναν πολύ μεγάλο βαθμό συμπίπτουν. Η Ρωσία, εκτιμάται, ότι θα θέλει να έχει λόγο στην απόφαση και θα συνηγορήσει, ώστε το μη αλβανικό τμήμα να μοιραστεί πρωτίστως μεταξύ Σερβίας και Βουλγαρίας, ενώ λογικό είναι να αναμένεται, ότι για λόγους ισορροπίας που έχουν να κάνουν με τα δικά της συμφέροντα στα Βαλκάνια, θα συμφωνήσει να δοθεί ένα μικρό τμήμα και στην Ελλάδα.

Από την άλλη πλευρά, οι Δυτικοί θα έχουν κατά νου μάλλον μια πιο ισορροπημένη μοιρασιά μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας, δυο χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, ενώ δεν προβλέπεται να φανούν γενναιόδωροι έναντι της Σερβίας, η οποία εμφανίζεται σήμερα ως το πιο φιλικό κράτος της Ρωσίας στην περιοχή. Επιπροσθέτως, η Σερβία προβλέπεται εν καιρώ να ενωθεί με τη Σερβική Δημοκρατία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης. Συνεπώς, οι Δυτικοί δεν έχουν λόγο να δημιουργήσουν μια μεγάλη Σερβία, πόσο μάλλον όταν αυτή θα έχει στραμμένο το βλέμμα στη Ρωσία. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμφέρον να ενσωματωθούν αυτά τα μικρά τμήματα στα ήδη κράτη-μέλη της, ώστε να διαγραφεί η προοπτική ένταξης ενός ακόμη μικρού και προβληματικού κράτους σε αυτήν συνδεδεμένου με μια προβληματική γλώσσα (Μακεδονική;).

Συμπερασματικά, προκύπτει ως άμεση ανάγκη να παύσει η Ελλάδα να διακηρύσσει αφελώς, ότι δεν διεκδικεί τίποτε και να αρχίσει να τοποθετείται ευθαρσώς πληροφορώντας επιλεγμένους εταίρους και συμμάχους καταλλήλως. Σκόπιμο είναι, το υπουργείο Εξωτερικών μας να αρχίσει να ενημερώνει τον φάκελο «Ελλάς», ώστε όταν υποβληθεί να πληροί τις προϋποθέσεις επιτυχίας.

Ποιοι είναι είναι οι Τούρκοι που διεκδικούν το μισό Αιγαίο;

Του δημοσιογράφου ΕΣΗΕΑ Κώστα Δούκα

Καθώς τά νέφη του πολέμου συσσωρεύονται στά Βαλκάνια και οι διάφοροι ξένοι αξιωματούχοι μιλούν για αλλαγή συνόρων και θεωρούν αναπόφευκτη την εμπλοκή της Ελλάδος σε ένα νέο Βαλκανικό πόλεμο, με εξαγωγή της Τουρκικής κρίσης προς τό Αιγαίο και τά Έλληνικά νησιά, νομίζω ότι είναι χρήσιμη μιά μικρή ιστορική αναδρομή, που καταδεικνύει την Έλληνικότητα της Μ. Ασίας από την Όμηρική και την Αρχαιοελληνική εποχή.

Ποιοί είναι, αλήθεια, οι Τούρκοι, που λένε ότι τους ανήκει τό μισό Αιγαίο και δέν ξέρω ποιές άλλες γεωγραφικές περιοχές;

Η πραγματική ιστορία έχει ως εξής: Η αρχική πατριά του Σουλεϊμάν Σάχ πιάστηκε από τόν Τζεγκίς Χάν και κατέβηκε στόν Νότο από την Κεντρική Ασία. Ήσαν Μογγόλοι δηλαδή, περίπου 400 οικογένειες σκηνιτών, που στίς αρχές του 1233 φιλοξενήθηκαν αρχικά από τούς Σελτζουκίδες, που είχαν κι αυτοί εκδιωχθεί και κατοικούσαν μεταξύ Προύσης και Άγκυρας. Αργότερα ό Όσμάν, γιός του Έρτογούλ, τούς χειραφέτησε τό 1288. Τό Σελτζουκικό κράτος κατέρρευσε και οι σκηνίτες του Όσμάν χρησιμοποιήθηκαν σάν όροφύλακες του Βυζαντίου (φύλακες συνόρων).

Αυτοί οι όλίγιστοι σκηνίτες Όσμανίδες κατόρθωσαν μέσα σε δύο αιώνες από τό 1233 βαθμιαίως νά ενσωματώσουν, εξισλαμίσουν και νά άφομοιώσουν γλωσσικώς όλόκληρη την Μικρά Ασία και όχι μικρό μέρος του πληθυσμού της Βαλκανικής. Οι μέθοδοι γνωστές: Γενιτσαρισμός και παιδομαζώματα. Είναι λάθος και άφέλεια νά υποστηρίζεται ότι άλλεπάλληλα κύματα Ούνων και άλλων βαρβάρων λαών εξετόπισαν τούς λαούς του Βυζαντίου. Οι λαοί, κάτω από όποιεσδήποτε συνθήκες, δέν έχουν κανένα λόγο μετακινήσεως. Δέν θά τό επέτρεπε άλλωστε ό κατακτητής. Ποιοί θά δούλευαν γι' αυτόν; Οι λαοί άντεπεξέρχονται στίς έπιδρομές με όποιονδήποτε τρόπο και ύποτάσσονται γενικώς στους έπιδρομείς. Οι φεύγοντες είναι όλιγάριθμοι, όπως είναι ή περίπτωση του Σουλεϊμάν Σάχ, που ξέφυγε από την καταδίωξη του περιβόητου Μογγόλου κατακτητή Τζεγκίς Χάν (1167-1227). Έτσι, οι αυτόχθονες, δηλαδή ό Έλληνισμός του Βυζαντίου, άπερρό φησε τούς 400 Όσμανίδες. Ό Όρχάν, γιός του Όσμάν, σχημάτισε τόν λαό του από ντόπια στοιχεία. Κατά τό πλείστον Έλληνικά. Τέτοιος υπήρξε ό εξισλαμισμός του Έλληνικού στοιχείου, ώστε δέν θά ήταν καθόλου άπίθανο, αλλά ούτε και ιστορικώς παράλογο, νά είχαμε, μετά από όλα αυτά, πρό των πυλών της Κωνσταντινουπόλεως, άντί του Μωάμεθ Β', κάποιον σαρικοφόρο άπόγονο του Μιχαήλ Σπανού ή του Έβρενου ή Ούρανο, άλλου έπισήμου άποστάτου.

Ούτε οι Όσμανίδες ούτε οι Σελτζουκίδες έπέφεραν κάποια φυλετική αλλοίωση στόν μεγάλο πληθυσμό της σημερινής Τουρκίας, οι όποιοι στην όψη μοιάζουν Εύρωπαίοι, αλλά μιλούν τουρκικά και πιστεύουν στό Ίσλάμ κατά πλειοψηφία. Βλέπετε μογγολικά χαρακτηριστικά στους κατοικούντες την Τουρκία; Μόνο στά βόρεια της Άγκυρας ίσως βρεϊ κανείς κάποιους με φυσιognωμία μογγολικής ιδιότητας, σε άναλογία που παρατηρείται και σε άλλα εύρωπαϊκά κράτη.

Ολόκληρη ή περιοχή του Βυζαντίου είχε τότε πληθυσμό περί τά 70 εκατομμύρια ψυχών και δέν ήταν δυνατόν μερικές οικογένειες σκηνιτών Όσμανιδών και Σελτζουκιδών νά αλλάξουν τόν φυλετικό χαρακτήρα της περιοχής. Ωστόσο οι Όσμανίδες κατόρθωσαν νά εξισλαμίσουν όλόκληρη την περιοχή

και νά κάνουν κράτος (όχι έθνος), γι' αυτό άλλοτε άποκαλούνται Τουράν, άλλοτε Ίσλάμ και άλλοτε Εύρωπαίοι, επιδιώκοντας μάλιστα νά γίνουν μέλος της ΕΕ.

Στόν Βαλκανομικρασιατικό χώρο δέν ύπάρχει σήμερα κανένας φυσικός πρόγονος των επηλύδων Τούρκων. Άνθρωπολογικώς εξαφανίστηκαν. Είναι ήλιου φαεινότερο ότι οι Τούρκοι <κατακτητές>, λόγω της μικρής αριθμητικής των δυνάμεως, είναι κατ' ουσία φυλετικώς άνύπαρκτοι, και οι ύποτιθέμενοι σημερινοί Τούρκοι της Μ. Ασίας είναι, στό σύνολό τους, τουρκοφωνήσαντες και εξισλαμισθέντες Έλληνομικρασιάτες. Όπως ήσαν κατά την αρχαιότητα οι λαοί αυτοί (Τρώες εκ καταγωγής Δαρδάνου, από την Αρκαδία) με άργότερα επικυριάρχους της περιοχής τούς Πέρσες. Οι Πέρσες εκδιώχθηκαν στά δικά τους μέρη μετά τίς ιστορικές ναυμαχίες και μάχες των Έλλήνων (Αρτεμίσιον, Σαλαμίνα, Μαραθώνας, Πλαταιές), ώστε τό Αιγαίο νά γίνει <ήμετέρα θάλασσα> του Άρριανού. Και πάλι ό Κίμων, ό γιός του Μιλτιάδου, τό 460 π.Χ. έδωσε μία παγκοσμίως πρωτοφανή νίκη, πραγματοποιώντας νικηφόρος σε μία ήμέρα δύο ναυμαχίες και μία πεζομαχία στην Κύπρο, καταναυμαχώντας τόν Αιγυπτιακό και τόν Φοινικικό στόλο. Και πάλι άργότερα, ό Μέγας Άλέξανδρος εξετόπισε όριστικώς τούς βαρβάρους από τόν μικρασιατικό χώρο και τό Αιγαίο.

Τήν ιστορία την γνωρίζουν καλλίτερα από έμάς οι σημερινοί Τούρκοι, που διεκδικούν διά του Έρντογάν τό μισό Αιγαίο, τά Δωδεκάνησα και άλλα νησιά. Άπλως, δρούν και σκέπτονται ιμπεριαλιστικά, στηριζόμενοι στους μύθους περί τουρκικού αυτόχθονισμού και άναμίξεώς τους στόν Αιγαιακό πολιτισμό ως άπόγονοι των σκηνιτών Όσμανιδών και Σελτζουκιδών, στηριζόμενοι στά <πιστεύω> του Κεμάλ Άτατούρκ, ότι οι Τούρκοι είναι...γγενείς της Μ. Ασίας. Μάλιστα έπεχείρησαν πριν από λίγες δεκαετίες νά έτυμολογήσουν τουρκιστί διάφορα άγνωστου έτυμολογίας άρχαία Έλληνικά όνόματα, όπως Άπόλλων=Άλπ Όγλάν=τό παιδί του βουνο, Άγαμέμνων=Άγά μενούν=ό εύχαριστημένος Άγας, Όμηρος=Όμέρ, Τροία- Τρωϊός=Τούρκος και άλλα παρόμοια ήλαρα.

Ό κ. Έρντογάν πρέπει κάποτε νά καταλάβει ότι άνέκαθεν ή Μ. Ασία κατοικείτο από λαούς της Αρχαιοελληνικής όμοφυλίας. Όσονδήποτε κι άν ανατρέξομε πίσω και σκάψομε βαθύτερα την γή στην Μ. Ασία, μόνο την άδιάπτωτη από τά παλιά χρόνια συνέχεια και Αρχαιοελληνική ένότητα θά βρούμε.

Στήν Ίλιάδα, ό Όμηρος άποκαλεί Χίο την Χίο, Ψαρά τά Ψαρά (Ψυρή νήσος), Σαμοθράκη την Σαμοθράκη (Σάμον Θρηκυήν), Τένεδον την Τένεδον, Λήμνο την Λήμνο, Ρόδο την Ρόδο, Κύπρο την Κύπρο, Κρήτη την Κρήτη κλπ.

Που ήσαν τότε οι <αυτόχθονες> όλίγιστοι εκδιωχθέντες άπόγονοι-πατριές του Τζεγκίς Χάν; Που βρισκόταν τό Μογγολικό ιδεώδες στίς Έλληνικές πατρίδες;

Και όμως, σήμερα ό πανταχόθεν βαλλόμενος άπόλυτος άρχων της διχασμένης Τουρκίας, διεκδικεί τό μισό Αιγαίο, την <ήμετέραν θάλασσαν> του Άρριανού.

Και είναι θλιβερό ότι βρέθηκε Έλληνας δημοσιογράφος νά εκδόσει έγκωμιαστικό βιβλίο προβάλλοντας τίς ήγετικές ικανότητες του διεφθерμένου Έρντογάν, ό όποιος πολλαπλώς άπειλεί με πόλεμο την Ελλάδα.

14ο Συνέδριο
Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Ομάδας
για το Στράτευμα και τη Κοινωνία. (ERGOMAS)
Αθήνα 26-30 Ιουνίου 2017

Το Πρώτο Συνέδριο Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας στην Ελλάδα
από την Ευρωπαϊκή Ερευνητική Ομάδα για το Στράτευμα και τη Κοινωνία.*
Δρ Δημήτριος Σμοκοβίτης

Εισαγωγή

Η Στρατιωτική Κοινωνιολογία, ως επιστημονικός κλάδος έρευνας και μελέτης των Ενόπλων Δυνάμεων της σύγχρονης διεθνούς κοινωνίας, ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και έγινε γνωστή στον υπόλοιπο κόσμο μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Στην Ελλάδα, η Στρατιωτική Κοινωνιολογία δεν είχε την ευκαιρία να γίνει γνωστή και να εξελιχθεί για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. Στην δεκαετία 1970-80 έγιναν μεμονωμένες προσπάθειες από νέους αναδυόμενους στρατιωτικούς επιστήμονες, οι οποίες όμως δεν απέδωσαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα εκ του λόγου ότι τόσο το στρατιωτικό θεσμικό κατεστημένο όσο και ο ακαδημαϊκός χώρος δεν ευνοούσαν την ανάπτυξη και εδραίωση της επιστημονικής μελέτης ενός κλάδου απασχόλησης που είχε μεν εξελιχθεί θεσμικά κατά τη μακρά παράδοση του μικρού αναδυόμενου κράτους, αλλά απέτρεπε την σε βάθος ανάλυση ενός ιδιαίτερου θεσμού που είχε μεν ήδη επισημανθεί από πλευράς σπουδαιότητας και επικαιρότητας, πλην όμως είχε ποικιλοτρόπως αμφισβητηθεί από άλλους θεσμούς και κοινωνικές ομάδες ως προς τους στόχους, τη δομή, τη σύνθεση και την ηγεσία.

Μικρές ατομικές και μεμονωμένες συμμετοχές στελεχών Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και Ελλήνων επιστημόνων συγγενών κλάδων μελέτης σε διεθνή συνέδρια έδωσαν την ευκαιρία σε ξένους κυρίως ερευνητές να ασχοληθούν και με την ελληνική περίπτωση.

Μεταξύ των δυνατοτήτων της Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας είναι ο προσδιορισμός και η διεξοδική ανάλυση των παραγόντων που μειώνουν την αποτελεσματικότητα του θεσμού «Στρατός», αποτελούν τροχοπέδη στην εξελικτική πορεία των Ενόπλων Δυνάμεων και των στελεχών τους καθώς η εξεύρεση και εισήγηση τρόπων υπέρβασης των αρνητικών συνεπειών τους. Η εν λόγω ανάγκη δεν είναι μόνο θεωρητική αλλά και βαθιά πρακτική, ενδεχομένως άκρως ωφέλιμη.

Η συνεχής μελέτη των Ενόπλων Δυνάμεων από κοινωνιολογική άποψη σε νέες διεθνείς συνθήκες παγκοσμιοποίησης, πρέπει να γίνει μέρος της διαδικασίας ορισμού των προβλημάτων και επίλυσής τους στον πόλεμο αλλά και στην ειρήνη.

Διεθνώς οργανώνονται συνέδρια για να αναδειχθούν οι νέες και ραγδαία αναπτυσσόμενες περιοχές της έρευνας στους τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας. Η συμμετοχή σε αυτή ερευνητών υψηλού κύρους από όλο τον κόσμο υπόσχεται να καθοδηγήσει την έρευνα για το στράτευμα και τους στρατιωτικούς στη επόμενη δεκαετία.

Σήμερα μας δίνεται μια μοναδική ευκαιρία, που η χώρα μας θα φιλοξενήσει το 14ο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ομάδας Έρευνας Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας (ERGOMAS), για να δοθεί και στη χώρα μας η απαιτούμενη ώθηση σε ένα επιστημονικό κλάδο που έχει επιδείξει, διεθνώς πλέον, την χρησιμότητά του για την οργάνωση και λειτουργία της σύγχρονης διεθνούς κοινωνίας, της οποίας αποτελεί αναπόσπαστο μέλος και η σημερινή Ελληνική κοινωνία.

Σκοπός της παρούσης είναι η ενημέρωση του Ελληνικής Ακαδημαϊκής και Στρατιωτικής κοινότητας για το προσεχές 14ο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Ομάδας για το Στράτευμα και τη Κοινωνία (ERGOMAS) θα διεξαχθεί 26-30 Ιουνίου 2017 στην Αθήνα, και θα φιλοξενηθεί από την Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (ΣΣΕ). Στη παρούσα εργασία μας θα περιγράψουμε την ίδρυση και τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ομάδας Έρευνας των Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας (ERGOMAS).

Επίσης επισυνάπτεται το Πρόγραμμα του Συνεδρίου καθώς και οι Περίληψεις των Εργασιών των συμμετεχόντων (στην αγγλική). Διαπιστώνεται ατυχώς η απουσία ικανού αριθμού Ελλήνων ερευνητών (απουσιάζει και η συμμετοχή των Ελλήνων Κοινωνιολόγων της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρίας).

Το Συνέδριο είναι η μοναδική ευκαιρία για την καλύτερη κατανόηση παραδοσιακών και των σύγχρονων εξελίξεων στη σχέση των Ενόπλων Δυνάμεων και της Κοινωνίας για τους Έλληνες στρατιωτικούς και μη. Αποτελεί και μια εξαιρετική ευκαιρία για την κατανομή των ερευνητικών εργασιών στις ομάδες εργασίας που λειτουργούν κάτω από την ευθύνη της και την διασύνδεση τους με τα αναπτυσσόμενα διεθνώς δίκτυα επιστημονικής συνεργασίας στους τομείς ασφάλειας και άμυνας. Θα θιγούν θέματα που αφορούν τη σχέση στρατιωτικού θεσμού και ευρύτερης κοινωνίας, την οργάνωση και ένταξη του στρατού ως κοινωνικού θεσμού στα πλαίσια συγκεκριμένων κοινωνικών συστημάτων. Επιθυμώ να τονίσω τη σημασία του πρώτου Διεθνούς Συνεδρίου Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας στη χώρα μας για εθνικούς λόγους. Είμαι σίγουρος ότι το προσεχές Διεθνές Συνέδριο, με την συμμετοχή μεγάλου αριθμού συνέδρων από 45 χώρες από όλες τις ηπείρους, θα είναι απόλυτα επιτυχημένο. Επίσης αισθάνομαι ότι πραγματοποιείται το μεγάλο όνειρό μου, να οργανωθεί και στην Ελλάδα ένα Συνέδριο Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας, δεδομένου ότι υπηρετώ περισσότερο από τριάντα έτη τις δραστηριότητες της ERGOMAS, ως τακτικό μέλος.

Ένα μεγάλο Μπράβο για τη ΣΣΕ και ατομικά για όσους συνέβαλαν στην πραγματοποίηση του εν λόγω Συνεδρίου στην Αθήνα το 2017.

1.Η Ίδρυση και εξέλιξη της ERGOMAS

Η ERGOMAS (European Research Group on Military and Society) ιδρύθηκε το 1986.

Μετά από την πρωτοβουλία αρκετών Γερμανών επιστημόνων, είκοσι τέσσερις κοινωνικοί επιστήμονες που μελετούσαν τις σχέσεις μεταξύ Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας, συναντήθηκαν σε ένα Εργαστήριο στο Lavandou της Γαλλίας, στη γαλλική Ριβιέρα, μεταξύ 31ης Οκτωβρίου και 2ας Νοεμβρίου 1986. Ο λόγος γι' αυτό το Εργαστήριο ήταν η αυξανόμενη δυσaréσκεια που υπήρχε μεταξύ των Ευρωπαίων κοινωνικών επιστημόνων, δυσaréσκεια σχετική με τη λειτουργία των διεθνών οργανισμών στον τομέα της επιστήμης τους.

* Το 14ο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Ομάδας για το Στράτευμα και τη Κοινωνία. (ERGOMAS) θα διεξαχθεί 26-30 Ιουνίου 2017 στην Αθήνα, και θα φιλοξενηθεί από την Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (ΣΣΕ).

Η δυσαρέσκειά τους αυτή τροφοδοτήθηκε αρχικά από την έντονη κυριαρχία των Ηνωμένων Πολιτειών στους διεθνείς οργανισμούς, που είχε ως αποτέλεσμα τα ευρωπαϊκά ζητήματα συχνά να παραμένουν στο παρασκήνιο. Ένας δεύτερος λόγος δυσαρέσκειας ήταν η γεωγραφική απόσταση μεταξύ των κοινωνιολόγων που εργάζονταν για τις πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις, απόσταση η οποία καθιστούσε εξαιρετικά δαπανηρό το να ανταποκριθούν θετικά στη πρόσκληση για το συνέδριο για περισσότερο από μία φορά κάθε δύο χρόνια.

Σε μια λοιπόν προσπάθεια για να αντιμετωπιστεί η παραπάνω κατάσταση, οι εμπνευστές του εργαστηρίου στο Λανδου αποφάσισαν να ιδρύσουν μια οργάνωση που θα ήταν διαφορετική από τις ήδη υπάρχουσες. Αυτή η νέα Ένωση, που ονομάζεται ERGOMAS θα ήταν περιορισμένη γεωγραφικά στις χώρες της Ευρώπης και θα βασιζόταν σε Συνεργατικές Ομάδες Εργασίας.

Ο Καθηγητής Ralf Zoll, από το Πανεπιστήμιο του Μάρμπουργκ / ΟΔΓ, εκλέχτηκε ως ο προσωρινός Πρόεδρος. Οι Δρ Simon Andrä, Δρ Heinz-Ottrich Kohr, και ο Δρ Matias Schönborn (όλοι από το Γερμανικό Ινστιτούτο των Ενόπλων Δυνάμεων για την Κοινωνική Έρευνα, στο Μόναχο / ΟΔΓ) απετέλεσαν την Γραμματεία της ERGOMAS.

2.Η φιλοσοφία της Λειτουργίας και η Δομή του ERGOMAS

Η ERGOMAS είναι δομημένη σε Θεματικές Ομάδες Εργασίας. Αυτές οι ομάδες διαμορφώθηκαν ως το μέσο (φόρουμ) δια μέσω του οποίου διεξάγονταν οι κοινές διακρατικές ερευνητικές και διαπολιτισμικές συγκρίσεις και αξιολογήσεις στον τομέα της διεθνούς ασφάλειας και των πολιτικο-στρατιωτικών σχέσεων. Οι Ομάδες Εργασίας ανδράθηκαν από τα κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα των μεμονωμένων λογίων από διαφορετικές χώρες.

Η κάθε ομάδα εργασίας, μετά από την επίσημη αποδοχή της από την ERGOMAS, ήταν, καταρχήν, ανοικτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη της ERGOMAS. Οι Ομάδες Εργασίας που ιδρύθηκαν είναι ανεξάρτητες από τα μέλη τους προκειμένου να είναι δυνατό να συζητηθούν τα αντικείμενα σύμφωνα με την ατζέντα της ομάδας.

Εκτός από την παραπάνω συγκεκριμένη επιστημονική συνεργασία, η ERGOMAS επιδιώκει να ενσωματώσει και τους ακόλουθους στόχους:

- να ενημερώνει το κοινό σχετικά με την έρευνα μέσα από τις δημοσιεύσεις και τα αποτελέσματα των επιστημονικών συνεδρίων,
- να ενεργεί ως το φόρουμ για την επιστημονική επικοινωνία και συνεργασία με όλες τις ευρωπαϊκές χώρες,
- να υποστηρίξει τους Ευρωπαίους επιστήμονες που εργάζονται στον τομέα αυτό προκειμένου να ενταχθούν σε αυτό το φόρουμ συνεργασίας,
- να παρέχει το οργανωτικό πλαίσιο για τις μελλοντικές επιστημονικές πρωτοβουλίες (όπως η ίδρυση νέων εργασιακών ομάδων).

Πρόκειται για μια διεθνή επιστημονική εταιρεία, με βάση αρχικά στην Ευρώπη, η οποία ανοιχτή είναι σήμερα σε όλους τους επιστήμονες από τον διεθνή χώρο. Σε όλους εκείνους οι οποίοι μελετούν τη σχέση στρατού και κοινωνίας, καθώς και τα σχετικά φαινόμενα στις διακρατικές έρευνες και τις διαπολιτισμικές συγκρίσεις.

Η ERGOMAS προάγει την εμπειρικά και θεωρητικά προσανατολισμένη Ευρωπαϊκή ερευνητική συνεργασία και διεθνή επιστημονική επικοινωνία. Η πολλαπλότητα των θεμάτων με τα οποία απασχολούνται οι ομάδες εργασίας, η συχνότητα των διεθνών συνεδριάσεων μελέτης (sessions), και οι σχετικές δημοσιεύσεις, καθώς και η επέκταση της γεωγραφικής της κάλυψης (ήδη 1995 επιστήμονες από 24 χώρες είχαν εγγραφεί ως μέλη) αποδεικνύουν την εγκυρότητα και αξιοπιστία της ένωσης.

Η ERGOMAS είναι μια δημόσια, μη-κερδοσκοπική, πολιτικά και ιδεολογικά ανεξάρτητη, επαγγελματική οργάνω-

ση επιστημόνων. Οι σκοποί της επιδιώκονται μέσω της δραστηριότητας των Ομάδων Εργασίας και το ανά διετία Συνέδριο.

Η αξιολογη ποιότητα της ERGOMAS στηρίζεται στις ερευνητικές δραστηριότητες των Ομάδων Εργασίας, οι οποίες συναντώνται περιστασιακά εκτός των τυπικών συναντήσεων της Ένωσης ως σύνολο.

Οι Ομάδες Εργασίας είναι οι ακόλουθες:

- Ηθικό, Συνοχή και Ηγεσία
- Κοινή Γνώμη, Μ ΜΕ και ο Στρατός
- Η Οικογένεια των Στρατιωτικών
- Το Φύλο των Στρατιωτικών
- Το Στρατιωτικό Επάγγελμα
- Κατάταξη Στρατολόγηση και Διατήρηση
- Γυναίκες στο Στρατό
- Δημοκρατικός Έλεγχος των Ενόπλων Δυνάμεων
- Διατήρηση της Ειρήνης
- Στρατιωτικοί και Αστυνομικοί Ρόλοι
- Βία και Στρατός
- Κρίσιμες Στρατιωτικές Μελέτες,

Οι συνδιασκέψεις οργανώνονται σε διάφορες διενεχθείς τοποθεσίες και στηρίζονται στην παρουσίαση σημαντικών επιστημονικών παρουσιάσεων από τα μέλη των Ομάδων Εργασίας σε μια ποικιλία θεμάτων που αφορούν στις ένοπλες δυνάμεις, τις επικρατούσες συνθήκες στις διεθνείς λειτουργίες αλλά και σε σημαντικά γεγονότα που αφορούν στρατιωτικούς και πολίτες, όπως λ.χ. «Υποστήριξη της Ειρήνης έναντι της Επιβολής της Ειρήνης» που αφορά την νομιμοποίηση της παρέμβασης, την κοινή γνώμη, καθώς και την στρατολόγηση. Το ανά διετία Συνέδριο δεν συμβάλλει μόνο στην καλύτερη κατανόηση των πρόσφατων εξελίξεων στη σχέση Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας, αλλά και στην παρουσίαση σημαντικών μελετών και ερευνητικών ευρημάτων σε επί μέρους θέματα.

Η ERGOMAS εξακολουθεί ανά διετία να συνέρχεται για τα Συνέδρια Εργασίας. Κατά τη διάρκεια αυτών των διασκέψεων της Ολομέλειας, εκλέγεται ο νέος Πρόεδρος (το γραφείο του προεδρεύοντας μετονομάστηκε σε Προεδρία, μετά το Συνέδριο του Τελ-Αβίβ τον περασμένο Ιούνιο του 2015). Στα ανά διετία συνέδρια, που γίνονται παράλληλα και οι συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας, γίνονται οι παρουσιάσεις των ερευνητικών προσεγγίσεων των ομάδων εργασίας και τα αποτελέσματα αυτών κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας. Επιπλέον είναι δυνατόν οι σχετικές εργασίες να συζητηθούν σε στρογγυλά τραπέζια και μπορούν να παρουσιάζονται στην Ολομέλεια.

Κατά την διάρκεια της ιστορίας της ERGOMAS εκατοντάδες από τα μέλη της έχουν εισαγάγει αναρίθμητες επιστημονικές γνώσεις στο γνωστικό τους πεδίο και θα συνεχίσουν να το κάνουν με όλο και ταχύτερους ρυθμούς. Αποτελούν το σημείο αναφοράς για όλους εκείνους τους κοινωνικούς επιστήμονες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στο συγκεκριμένο τομέα και να συνεχίσουν να εργάζονται για την πραγμάτωση των ιδανικών αυτών που οι ιδρυτές επίσης προέβλεπαν πριν από 30 χρόνια.

Ο σημερινός Πρόεδρος της ERGOMAS είναι ο Έλληνας Καθηγητής της ΣΣΕ Γεώργιος Καφφές. Για την επόμενη περίοδο των δύο ετών και έχει αναλάβει τη διοργάνωση του Συνεδρίου που θα γίνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα και μάλιστα με τη συνδρομή της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, που είναι ένα από τα πιο ιστορικά πανεπιστήμια στη χώρα μας, και που θα γιορτάσει την επέτειο των 190 χρόνων από την ίδρυσή της.

3.Δραστηριότητές των Ομάδων Εργασίας ERGOMAS για 2016-2017

Από τις όλες τις Ομάδες Εργασίας παρουσιάζονται για λόγους ενημέρωσης, μερικές, όπως οι ακόλουθες:

3.1.Ομάδα Εργασίας ERGOMAS: Ηθικό, Συνοχή και

Ηγεσία.

Η ομάδα εργασίας για το ηθικό, τη συνοχή και την ηγεσία (υπό την ηγεσία του Franz Kernic σε τη συνεργασία του Michael Holenweger), έχει αρχίσει την κατάρτιση και την επεξεργασία του ειδικού τόμου με τίτλο «Η Ηγεσία σε Ακραίες Καταστάσεις», που αναμένεται να δημοσιευθεί το 2017. Η συνάντηση της ομάδας θα φιλοξενηθεί από την Στρατιωτική Ακαδημία της Ελβετίας στο ΕΤΗ της Ζυρίχης το Νοέμβριο 2016.

3.2.Ομάδα Εργασίας ERGOMAS Κοινή Γνώμη, τα Μέσα Μαζικής

Η ομάδα εργασίας για την κοινή γνώμη, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ο στρατός, (επικεφαλής ο Marjan Malešič).

Χάρη στη συνεργασία των μελών της ERGOMAS της με την Διεθνή Κοινωνιολογική Εταιρία (ISA) και ειδικότερα την Επιτροπή Έρευνας 01 (RC 01) για τις Ένοπλες Δυνάμεις και την Επίλυση των Διενέξεων, θα οργανωθούν δύο συνεδρίες κατά την επερχόμενη διάσκεψη της ISA RC 01 που θα πραγματοποιηθεί στο Ρίο ντε Τζανέιρο, τον Σεπτέμβριο του 2016. Το Συνέδριο της Επιτροπής Έρευνας 01 (RC 01) για τις Ένοπλες Δυνάμεις και την Επίλυση των Διενέξεων της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρίας (ISA) με τίτλο «Η διεθνής διάσκεψη για μετασχηματισμούς των ενόπλων δυνάμεων», θα πραγματοποιηθεί 25-28 Σεπτεμβρίου 2016 στο Ρίο ντε Τζανέιρο, Βραζιλία. Συνολικά εννέα εργασίες θα εισαχθούν για κρίση κατά τη διάρκεια των συνόδων. Αυτές θα συντονίζονται από Tibor Szvircsev Tresch και Thomas Ferst, αντίστοιχα. <http://cpdoc.fgv.br/RC01/program>.

Επίσης στο πλαίσιο της μόνιμης επιστημονικής συνεργασίας της ERGOMAS με το Διαπανεπιστημιακό Σεμινάριο στις Ένοπλες Δυνάμεις και την Κοινωνία (IUS), του οποίου το Συνέδριο του θα πραγματοποιηθεί 21-23 Οκτωβρίου στην Οτάβα του Καναδά θα ανταλλάξουν απόψεις για το θέμα του συνεδρίου με τίτλο «Αντιμέτωποι με την Αλλαγή». <https://cimvhr.ca/iusecan/iusefa.php>.

3.3.Ομάδα Εργασίας ERGOMAS: Η Οικογένεια των Στρατιωτικών

Η Ομάδα Εργασίας για τις οικογένειες των στρατιωτικών, (επικεφαλής Andres Manon και Rene Moelker) θα πρέπει να εργάζονται για την ολοκλήρωση του βιβλίου, με τίτλο «Οι Οικογένειες Των Στρατιωτικών Οικογενειών Στη Σύγχρονη Εποχή: Εντάσεις Μεταξύ της Εργασίας και Των Οικογενειών.»

Για τον σκοπό αυτό προσκαλούν τους μελετητές στον τομέα των στρατιωτικών οικογενειών να υποβάλουν έγγραφα σχετικά με αυτό το θέμα στη Διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα το 2017.

Στο πλαίσιο των επιστημονικών εργασιών του 5ου Συνεδρίου της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρίας (ΕΚΕ) που έγινε στην Αθήνα 10-12 Δεκ. 2015 παρουσιάστηκε η εργασία «Η οικογένεια των Ελλήνων Στρατιωτικών κατά την Κρίση» από τον Δρ. Δημήτριο Σμοκοβίτη.

Στην παραπάνω εργασία του ο Δρ. Δημήτριος Σμοκοβίτης αναγνωρίζεται η ανάγκη για αντιμετώπιση της έντασης εντός της στρατιωτικής οικογένειας. Οι αναλύσεις έδειξαν ότι η εκτίμηση μεταξύ των συζύγων, οι επιπτώσεις του τρόπου της στρατιωτικής ζωής στις οικογένειες και οι ακολουθούμενες τις σταδιοδρομίες των συζύγων φαίνεται να είναι τα κλειδιά για την κατανόηση των επιπτώσεων από την ανάπτυξη στρεσογόνων παραγόντων για την συζυγική ευημερία. Η απαίτηση για κοινωνική δικτύωση της στρατιωτικής οικογένειας εξακολουθεί να είναι ένας στόχος που με δυσκολία μπορεί να επιτευχθεί με τα υπάρχοντα κοινωνικά δίκτυα. Στην περίοδο της οικονομικής κρίσης έχουν τα δίκτυα αυτά αποσπασθώθει και δεν καλύπτουν παρά ένα μικρό μέρος από τις πραγματικές απαιτήσεις. Ως διάδοχος των δικτύων αυτών εμφανίστηκαν τα κοινωνικά δίκτυα υποστήριξης που παρουσιάζονται από το Διαδίκτυο. Βιώνουμε τώρα μια ποικιλομορφία των νέων μέσων ενημέρωσης, που διοργανώνουν τις επαφές

μεταξύ των ανεπτυγμένων στρατιωτών στο θέατρο επιχειρήσεων και της μητέρας πατρίδας και των οικογενειών τους. Οι Στρατιωτικοί Οργανισμοί θα πρέπει να ανταγωνίζονται την αγορά εργασίας για την εύρεση του εξειδικευμένου προσωπικού. Ευρισκόμενοι αντιμέτωποι με τις προκλήσεις της πρόσληψης, της επιλογής και της διατήρησης αυτού του ικανού προσωπικού, αντιλαμβάνονται τον ρόλο της οικογένειας και ότι αυτός μπορεί και να είναι υψίστης σημασίας για τις αποφάσεις τους να ενταχθούν ή να παραμείνουν στο στρατό.

Μετά από το βιβλίο «Οι Οικογένειες των Στρατιωτικών και Πόλεμος του 21ου αιώνα Σύγκριση- Προοπτικές» (Routledge, 2015), η Ομάδα Εργασίας για τις οικογένειες των στρατιωτικών θα εστιάσει στο θέμα: «Εντάσεις μεταξύ της Στρατιωτικής και της Οικογενειακής Ζωής στη Σύγχρονη Εποχή» σε δύο μάλλον τόμους.

Με τις εργασίες στο πρώτο τόμο διαπιστώθηκε ότι εντάσεις μεταξύ της στρατιωτικής εργασίας και της οικογένειας αυξάνονται λόγω της ανάληψης των νέων πλέον προκλητικών αποστολών και της ανάπτυξης, στο εσωτερικό των χωρών, ενός μετώπου αμοιβαίας της ανδρείας του στρατιώτη μαχητή.

Στο δεύτερο τόμο θα επιδειχθεί να γίνει η ανάλυση αυτών των ιδίων των εντάσεων. Αυτές οι εντάσεις έχουν πολλαπλή προέλευση και αφορούν στις επιχειρησιακές αναγκαιότητες, τους ανταγωνισμούς μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής που απειλούν την υγιή ισορροπία μέσα στις ίδιες τις οικογένειες. Για παράδειγμα, τόσο η εργασία όσο και οι οικογενειακές απαιτήσεις ασκούν πίεση στη ποιότητα των σχέσεων ή προκαλούν εντάσεις μεταξύ των πρώτου και δεύτερου βαθμού συγγενών (γονείς, παιδιά, τους άλλους συγγενείς) και μεταξύ των φίλων από τους οποίους ο στρατιωτικός δεν αναμένεται να αναζητήσει υποστήριξη για τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

3.4.Ομάδα Εργασίας ERGOMAS Κατάταξη Στρατολόγηση και Διατήρηση.

Η Ομάδα Εργασίας για Κατάταξη Στρατολόγηση και Διατήρηση, (επικεφαλής Tibor Szvircsev Tresch)

Η Ομάδα Εργασίας για Κατάταξη & Στρατολόγηση (Κ&Σ) και Διατήρηση, οργανώνει το Εργαστήριο Πρόσληψης και Διατήρησης, με ιδιαίτερη έμφαση στις μειονότητες και τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, που θα πραγματοποιηθεί στη Ζυρίχη, Ελβετίας από 11 – 13 Ιουλίου 2016.

Τα αντικείμενα του Εργαστηρίου περιλαμβάνουν:

- Η Πολιτική για Κατάταξη & Στρατολόγηση (Κ&Σ) των Αλλοδαπών.
- Σημασία της Ελκυστικότητας ως εργοδότη για τις Ένοπλες Δυνάμεις.
- Αναθεώρηση της Πολιτικής για Κατάταξη & Στρατολόγηση (Κ&Σ) των Γυναικών Αλλοδαπών.
- Κανονική ή εναλλακτική στρατιωτική θητεία για τους ξένους μετανάστες.
- Στρατιωτική Εκπαίδευση και εξέταση της αύξησης του ποσοστού των πολιτιστικών εθνικών μειονοτήτων.
- Συμμετοχή Μεταναστών σε μια πλήρως εθελοντική δύναμη: οι επιπτώσεις στις πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις και η στρατιωτική αποτελεσματικότητα.
- Εθνικές μειονότητες και ο Στρατός: μια αμοιβαία περιφρόνηση;

3.5.Ομάδα Εργασίας ERGOMAS: Το Φύλο των Στρατιωτικών.

Η Ομάδα Εργασίας για το φύλο των στρατιωτικών, (επικεφαλής Marina Nuciari) εργάστηκε για την ολοκλήρωση του πρώτου τόμου του βιβλίου της με τίτλο «Το Φύλο και ο Στρατός» που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Res Militaris τον Σεπτέμβριο του 2015.

Η Ομάδα Εργασίας για το φύλο των στρατιωτικών, (επικεφαλής Marina Nuciari) εργάζεται για την συγκέντρωση των εργασιών του δεύτερου τόμου του βιβλίου της με τίτλο «Το Φύλο στις Ένοπλες Δυνάμεις».

Τα έξι άρθρα που συλλέγονται σε αυτό το δεύτερο τόμο για

«Το Φύλο στις Ένοπλες Δυνάμεις» παρέχουν τις έρευνες και τις αναλύσεις σε θέματα που είναι κεντρικής σημασίας για την ολοκλήρωση και την ενσωμάτωση στις ένοπλες δυνάμεις 'όλων' ανεξάρτητα από το φύλο που έχει ή δηλώνει, ένα ζήτημα πολύ σημαντικό στους δυτικούς στρατούς στη σημερινή εποχή.

Το πρώτο άρθρο, (Trond Svela Sand and Kari Fast-ing), εξετάζει τις συμπεριφορές των αρρένων Νορβηγών Υπαξιωματικών όσον αφορά τη γυναικεία συμμετοχή και τις ικανότητες τους για τις ένοπλες δυνάμεις. Η ανάλυση αυτή έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι η Νορβηγική κοινωνία είναι αναγνωρισμένη ως εξαιρετικά υπέρ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ και αποτελεί το πρότυπο για άλλα έθνη από την άποψη της ισότητας των φύλων. Ακόμη, η εκπροσώπηση των γυναικών στις ένοπλες δυνάμεις της Νορβηγίας εξακολουθεί να θεωρείται ως τομέας που χρειάζεται βελτίωση από τη στρατιωτική ηγεσία της Νορβηγίας.

Το δεύτερο άρθρο, (Krystal Hachey και οι συνεργάτες) εμβαθύνει στις διαφορές των φύλων κατά τη μετάβαση τους στη συνταξιοδότηση και πολιτική ζωή για τα πρώην μέλη των Καναδικών Ενόπλων Δυνάμεων. Η ανάλυση αυτή είναι τόσο επίκαιρη όσο και σημαντική δεδομένου ότι οι περισσότερες μελέτες για τη ζωή μετά από την υπηρεσία έχουν επικεντρωθεί σε άνδρες και δεν λαμβάνουν υπόψη την αύξηση των γυναικών και το διαφοροποιημένο ρόλους τους στις ένοπλες δυνάμεις και την κοινωνία.

Το τρίτο άρθρο, (Rosalie Arcala Hall) περιγράφει τις εμπειρίες των μουσουλμάνων γυναικών στο Στρατό των Φιλιππίνων. Ειδικότερα, το άρθρο εξετάζει προσεκτικά αυτό που αποτελεί ταυτόχρονα μια διπλή, λόγω φύλου και έθνους, μειονότητα μέσα σε ένα αρσενικό και κυρίως χριστιανικό στρατό.

Το τέταρτο άρθρο (Annika Berg and Elin Bjarnegård) στοχεύει στην μελέτη ενός από τους κύριους στόχους του ψηφίσματος (UNSCR) 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών που προωθεί την ισορροπία των φύλων στις ειρηνευτικές αποστολές του ΟΗΕ. Εξετάζεται η σημασία του επιπέδου κινδύνου της αποστολής ως μια πιθανή εξήγηση για τα χαμηλά ποσοστά των γυναικών στις αποστολές του ΟΗΕ. Για την εξέταση αυτή εφαρμόζεται μία οριζόντια ανάλυση που διακρίνει τις διαφορές στις στρατιωτικές λειτουργίες στις αποστολές του ΟΗΕ, εκείνων που απαιτούν την ανάπτυξη στρατιωτικών ως παρατηρητών και εκείνων που έχουν ανάγκη από μια άλλη συγκρότηση τμημάτων και ενδεχομένως αποτελούμενα εν μέρει και από μη-στρατιωτικούς. Για παράδειγμα η Αποστολή του ΟΗΕ στο Β. Ιράκ (UN Guards Contingent (UNGCI) in Noth Iraq)

Το πέμπτο άρθρο, (Dana Grosswirth Kachtan) αμφισβητεί την ιδέα ότι η εικόνα της ανδροπρέπειας για τον στρατιωτικό είναι ομογενής. Εφαρμόζοντας τη θεωρία της 'διαθεματικότητας' (intersectionality), που στον φεμινισμό εννοούμε πως η φεμινιστική μας σκοπιά περνάει μέσα από τον φακό πολλαπλών στοιχείων: φυλή, σεξουαλικότητα, αναπηρία, τάξη κ.ο.κ. Και επειδή, αυτές οι διαθεματικότητες περιλαμβάνουν και το σύνολο των συστημικών καταπιέσεων και διακρίσεων, ισχυρίζεται ότι είναι αυτές οι κατηγορίες που αλληλοεπιδρούν με το φύλο στη διαμόρφωση της ταυτότητας του Στρατιώτη Μαχητή. Ειδικότερα, εξετάζει τους αλληλένδετους ρόλους που επιτελούν η εθνικότητα και το φύλο χρησιμοποιώντας μια περιπτώσιολογική μελέτη δύο διακριτές εθνικά Ταξιαρχίες Πεζικού στον Ισραηλινό Στρατό, δηλαδή την Ταξιαρχία Golani και τη Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών.

Το έκτο και τελευταίο άρθρο (Margie Serrato), σκιαγραφεί τα συστημικά προβλήματα που επηρεάζουν την Αμερικανίδα Στρατιώτινα, συμπεριλαμβανομένων της: φυλετικής παρενόχλησης, σεξουαλικής παρενόχλησης, διακρίσης και καταχρηστικών πρακτικών στη στρατιωτική υπηρεσία. Τονίζεται η ανάγκη για τη πολιτιστική αλλαγή στις Ένοπλες Δυνάμεις των ΗΠΑ ως τον τρόπο με τον οποίο θα ελαττωθούν αυτά τα ζητήματα, ώστε ο στρατιωτικός της Αμερικής να μπορεί να

ανταποκριθεί στην πρόκληση των φύλων ως μια πραγματικά ικανή επαγγελματική οργάνωση που αντιπροσωπεύει αξίες, τόσο σε στρατιωτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

4.Συνεργασία ERGOMAS με Διεθνείς Επιστημονικές Ομάδες

Η ERGOMAS διατηρεί άμεσες σχέσεις επικοινωνίας και συνεργασίας με διεθνείς επιστημονικές ομάδες παρεμφερών ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων:

Το Δια-Πανεπιστημιακό Σεμινάριο Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας (Inter-University Seminar on Armed Forces and Society IUS). Πρόκειται για ένα τόπο δημόσιας συζήτησης για την ανταλλαγή και εκτίμηση της έρευνας και της επιμόρφωσης στις κοινωνικές επιστήμες και τις επιστήμες της συμπεριφοράς που ασχολούνται με το στρατιωτικό κατεστημένο και τις πολιτικο-στρατιωτικές σχέσεις.

Την Ερευνητική Επιτροπή για τις Ένοπλες Δυνάμεις και την Επίλυση των Συγκρούσεων RC01 της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας (Research Committee on Armed Forces and Conflict Resolution RC01, International Sociological Association ISA). Για την ανάπτυξη επαγγελματικών επαφών μεταξύ κοινωνιολόγων των ενόπλων δυνάμεων και επίλυση των συγκρούσεων διεθνώς/ για την ενθάρρυνση της διεθνούς ανταλλαγής ερευνητικών ευρημάτων, θεωρητικών εξελίξεων και μεθοδολογιών στην κοινωνιολογία των ενόπλων δυνάμεων και την επίλυση συγκρούσεων/ για την προώθηση της διδασκαλίας ακαδημαϊκού υλικού σχετικού με τις ένοπλες δυνάμεις και την επίλυση συγκρούσεων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο/ και για την προώθηση διεθνών συναντήσεων και συνεργασίας σε έρευνα στον τομέα των ενόπλων δυνάμεων και της επίλυσης συγκρούσεων.

Την Ένωση Διεθνούς Πολιτικής Επιστήμης (International Political Science Association IPSA). Η Ένωση Διεθνούς Πολιτικής Επιστήμης, ιδρυθείσα υπό την αιγίδα της UNESCO το 1949, είναι μια διεθνής επιστημονική ένωση. Οι στόχοι της είναι η προσαγωγή της πολιτικής επιστήμης μέσω της συνεργασίας επιστημόνων σε διάφορα μέρη του κόσμου. Έχει συμβουλευτικό ρόλο στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών και της UNESCO.

Την Στρατιωτική Ακαδημία της Ζυρίχης (Military Academy [MILAK] at ETH Zurich). Η Στρατιωτική Ακαδημία της Ζυρίχης είναι το εκπαιδευτικό κέντρο για επαγγελματίες αξιωματικούς του Ελβετικού Στρατού και ένα διεθνώς αναγνωρισμένο. Άριστο κέντρο για τις στρατιωτικές επιστήμες.

Το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας της Ζυρίχης (Center for Security Studies, ETH Zurich).

Το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας της Ζυρίχης είναι ένα Ελβετικό ακαδημαϊκό κέντρο επάρκειας με διεθνή προσανατολισμό, το οποίο αναλαμβάνει βασική έρευνα στους τομείς των διεθνών και Ελβετικών μελετών ασφαλείας.

Το Κέντρο της Γενεύης για τον Δημοκρατικό Έλεγχο των Ενόπλων Δυνάμεων (Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces DCAF).

Το Κέντρο της Γενεύης για τον Δημοκρατικό Έλεγχο των Ενόπλων Δυνάμεων, είναι ένας από τους παγκόσμιους πρωτοποριακούς θεσμούς σε θέματα αφορώντα τον τομέα νέων μορφών ασφαλείας καθώς και ελέγχου/ διακυβέρνησης της ασφαλείας.

Το Κέντρο της Γενεύης για την Πολιτική Ασφαλείας (Geneva Centre for Security Policy GCSP).

Το Κέντρο της Γενεύης για την Πολιτική Ασφαλείας είναι ένας διεθνής θεσμός που ιδρύθηκε το 1995 με Ελβετικό νόμο για την προώθηση και εδραίωση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας. Ιδρύθηκε από το Ελβετικό Ομοσπονδιακό Τμήμα Άμυνας, Πολιτικής Προστασίας και Αθλητισμού, σε συνεργασία με το Ομοσπονδιακό Τμήμα Διεθνών Υποθέσεων, ως μια Ελβετική συνεισφορά στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη (Partnership for Peace PfP).

Την «Κοινωνιολογία και Ηγεσία» στο Σουηδικό Κολλέγιο Εθνικής Ασφαλείας (Swedish National Defence College).

Η «Κοινωνιολογία και Ηγεσία» αντιπροσωπεύει μια από τις ακαδημαϊκές επιστήμες κορμού του Σουηδικού Κολλεγίου Εθνικής Ασφαλείας. Αποτελεί έναν ακαδημαϊκό τομέα διδασκαλίας στο Τμήμα Ηγεσίας και Διοίκησης, ο οποίος έχει τρεις καθηγητικές έδρες: τις επιστήμες της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας και της παιδαγωγικής.
(βλ. <http://www.ergomas.ch>).

5. Συμπεράσματα

Δίδεται μια πολύ μεγάλη ευκαιρία σε ερευνητικές ομάδες και μελετητές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό να συνεργαστούν, ανταλλάσσοντας τις εμπειρίες και τα αποτελέσματα των ερευνητικών τους εργασιών, αναπτύσσοντας νέες απόψεις και θεωρητικές προσεγγίσεις για το μέλλον της άμυνας και ασφάλειας της χώρας.

Οι επιστημονικές απόψεις και οι μελέτες, που διαμορφώνονται και υιοθετούνται διεθνώς για τις ένοπλες δυνάμεις όλων των άλλων χωρών, είναι επίσης απαραίτητες και θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους Έλληνες ερευνητές και τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις όταν επιδιώκουν πραγματικά την βελτίωση τους.

Η Στρατιωτική Κοινωνιολογία οφείλει να αναπτύξει ίδια θεωρία με βάση τα δεδομένα της χώρας και της εδώ κοινωνίας, το πολιτιστικό-πολιτισμικό περιβάλλον, την συγκεκριμένη ιστορική εμπειρία. Ο ρόλος ανήκει σε νέους πανεπιστημιακούς με την αναγκαία σε βάθος κατάρτιση, τόσο στην Γενική Κοινωνιολογία όσο και στην Στρατιωτική Κοινωνιολογία.

Υπάρχει ανάγκη για την ανάπτυξη συνεργασίας Στρατιωτικών και Πανεπιστημιακών Ερευνητών σε αντικείμενα Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας. Επίσης, ανάγκη για την εκπαίδευση των αξιωματικών σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο αντικείμενο της Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας και την παραγωγή στρατιωτικών κοινωνιολόγων από την ΣΑΑΣ, όπως των ψυχολόγων και επιστημόνων παρεμφερών κλάδων.

Τέλος θα πρέπει να υιοθετηθεί η καθιέρωση και διδασκαλία του μαθήματος της Στρατιωτικής Κοινωνιολογίας στις παραγωγικές σχολές των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας,

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΜΟΚΟΒΙΤΗΣ

Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Μεταδιδακτορικές σπουδές στο Center for International Affairs, Harvard University (υπότροφος του Ιδρύματος Α. ΩΝΑΣΗΣ).

Visiting Scholar στο Sloan School, M.I.T. Μεταπτυχιακές σπουδές ΑΣΟΕΕ, Cranfield Institute of Technology Αγγλίας (υπότροφος NATO/Υπουργείου Συντονισμού), Université de Toulouse Γαλλίας (Military Sociology). Πτυχιούχος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Αποφοίτος της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων. Καθηγητής Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, Ικάρων, Αστυνομικών Σχολών, Σχολή Εθνικής Αμύνης, ΤΕΙ Αθήνας και Πειραιά.

Συμμετείχε σε Προγράμματα Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών ERASMUS με πολλά Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, TEMPUS με τα Πανεπιστήμια της Αλβανίας, και το MED-CAMPUS με το MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY (M.E.T.U.) της Τουρκίας.

Μέλος της International Sociological Association / RC 01 Armed Forces and Conflict Resolution, της European Research Group on Armed Forces and Society (ERGOMAS) και του Inter-University Seminar on Armed Forces and Society (IUS).

Μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας, του Συλλόγου Ελλήνων Κοινωνιολόγων. Πρόεδρος του Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών Ελλάδος και Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας.

Έχει πλούσιο ερευνητικό και συγγραφικό έργο στην Στρατιωτική Κοινωνιολογία, δημοσιεύσεις σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά. Εκπροσώπησε την Ελλάδα σε διεθνή συνέδρια.

ΕΝΟΧΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΙΣΛΑΜΙΣΤΕΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ BREXIT; ΟΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

Του Βασίλη Κουφαχίλη
Διεθνολόγου, Γεωστρατηγικού Αναλυτή

Για άλλη μια φορά, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, η Μεγάλη Βρετανία έγινε στόχος ακραίων Ισλαμιστών τρομοκρατών. Χτύπησαν Σάββατο βράδυ στην καρδιά του Λονδίνου, αφήνοντας πίσω τους έξι νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Γιατί αυτή η στοχοποίηση και γιατί τώρα, μόλις τον τελευταίο χρόνο; Στις διεθνείς σχέσεις συνηθίζουμε να λέμε ότι πάνω από δύο «συμπτώσεις» παύει το γεγονός να αποτελεί «σύμπτωση» και θα πρέπει να θεωρείται δουλειά του «εχθρού». Είναι «εισαγόμενη» η Ισλαμική τρομοκρατία στη Βρετανία ή μήπως η χώρα έχει το πρόβλημα στο εσωτερικό της και για παράδειγμα θα πρέπει να αρχίσει να ξει με το πρόβλημα, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση του Ισραήλ; Τέλος, τι σχέση μπορεί να έχει η έξαρση της Ισλαμικής τρομοκρατίας στη Βρετανία με την κήρυξη πρόωρων εκλογών στη χώρα και την κατά τα φαινόμενα ισχυρή απόφαση να προχωρήσουν σε ένα σκληρό Brexit με την ΕΕ; Τα παραπάνω, είναι μερικά από τα ερωτήματα που επιχειρούμε να προσεγγίσουμε. Ισλάμ και Βρετανία Στο παρελθόν και για περίπου τριακόσια χρόνια η Βρετανία υπήρξε Αυτοκρατορία με ισχυρή παρουσία σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη. Μεγάλο μέρος των κτήσεών της αφορούσε περιοχές του Μουσουλμανικού κόσμου. Στις αρχές του 20ου αιώνα, το Λονδίνο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην εθνοκρατική συγκρότηση της ευρύτερης Μέσης Ανατολής και όταν μετά το Β' ΠΠ η Αυτοκρατορία αυτοδιαλύσταν, πολλοί Μουσουλμάνοι, πρώην άποικοι, μετανάστευσαν στις Βρετανικές νήσους με την ελπίδα μιας καλύτερης ζωής μακριά από την αστάθεια, την αβεβαιότητα και την έλλειψη προοπτικής στις ιδιαίτερες πατρίδες τους. Πολλοί λοιπόν Μουσουλμάνοι, πρώην άποικοι, που πολέμησαν συνειδητά υπό το Βρετανικό Στέμμα κατά τον Β' ΠΠ πόλεμο, είδαν μετέπειτα τη Βρετανία ως νέα πατρίδα τους και εντάχθηκαν ομαλά και σύμφωνα σε αυτή. Στο διάστημα από το τέλος του Β' ΠΠ ως σήμερα, η Βρετανία, από μία κοινωνία συντηρητική εξελίχθηκε σε μια υπέρμετρα φιλελεύθερη κοινωνία. Έγινε τόσο φιλελεύθερη που πολλές φορές και εμείς οι Δυτικοί αισθανόμαστε άβολα με ορισμένες προωθημένες επιλογές της. Η νέα Παγκοσμιοποίηση της μετανυχτροπολεμικής εποχής δεν είχε το χαρακτήρα της εξωστρέφειας, αλλά αντίθετα μετέβαλλε επαναστατικά το εσωτερικό της Βρετανικής κοινωνίας. Και αυτή η παγκοσμιοποίηση έφερε αλλαγές όχι μόνο σε επίπεδο κουλτούρας, αλλά και σε πρακτικό επίπεδο. Μεγάλο μέρος των νέων Βρετανών άρχισαν να βλέπουν τους εαυτούς τους στο περιθώριο των εξελίξεων. Από τις αρχές του 21ου αιώνα, η νέα Παγκοσμιοποίηση άρχισε να αφορά όλο και λιγότερους νέους ανθρώπους στη χώρα. Λόγω αύξησης των γεννήσεων τις προηγούμενες

δεκαετίες μεταξύ των Μουσουλμάνων υπηκόων, μεγάλο μέρος των νέων που βρέθηκαν στο περιθώριο αφορούσε νέους Μουσουλμάνους. Βρετανούς Μουσουλμάνους που τα κοινωνικά, πολιτισμικά και κυρίως επαγγελματικά αδιέξοδα τους έριξαν στην αγκαλιά άθλιων ιμάμηδων που εκμεταλλευόμενοι τον φιλελεύθερο χαρακτήρα της Βρετανικής κοινωνίας άρχισαν να υποσκάπτουν σταθερά και συστηματικά την κοινωνική σταθερότητα, λέγοντας σε αυτούς τους νέους προβληματισμένους ανθρώπους το παραμύθι ότι το Ισλάμ έχει Ιερή Αποστολή γι' αυτούς – την δολοφονία αθώων αλλοθρήσκων – συμπληρώνοντας την κατήχηση με ενδιαφέρουσες οικονομικές απολαβές προς τους Μάρτυρες και τις οικογένειές τους. Κανονική στρατολόγηση μισθοφόρων! Με το ξέσπασμα της Αραβικής Άνοιξης, πολλοί νέοι Μουσουλμάνοι από την Βρετανία ταξίδεψαν στα κέντρα της τρομοκρατίας στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή για να λάβουν εκπαίδευση, οδηγίες και κατευθύνσεις. Γύρισαν πίσω και άρχισαν να διαδίδουν τη «γνώση». Εκμεταλλευόμενοι τις δομές, τους θεσμούς και την ανοχή μιας πραγματικά φιλελεύθερης και ανοιχτόμυαλης κοινωνίας και χώρας. Και έκαναν την νέα Παγκοσμιοποίηση που κατά το αφήγημά τους, τους περιθωριοποίησε, εργαλείο στα τρομοκρατικά τους σχέδια. Γιατί επέλεξαν όμως να χτυπήσουν τώρα μετά την απόφαση της Βρετανίας να προχωρήσει σε μια νέα εποχή με το Brexit; Ισλαμική τρομοκρατία και Brexit – Υπάρχει σύνδεση; Και φτάνουμε στο περσινό καλοκαίρι του 2016 με το Βρετανικό ψήφισμα για Brexit να δικαιώνει οριακά τους υποστηρικτές του. Η ερασιτεχνική διαχείριση του ζητήματος από τις Βρυξέλλες σκλήρυνε ακόμη περισσότερο τους Βρετανούς, οι οποίοι πλέον θέλουν ένα «σκληρό» Brexit με την υπόλοιπη ΕΕ. Ένα από τα καντά ζητήματα-διακυβεύματα είναι το Μεταναστευτικό. Η Βρετανία είναι αποφασισμένη να αλλάξει ριζικά την μεταναστευτική της πολιτική προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο απογαλακτισμός από την ΕΕ, η οποία εξακολουθεί να κινείται σε ρυθμούς 90s, είναι το πρώτο βήμα για τους Βρετανούς. Θέλουν να ελέγχουν οι ίδιοι το παιχνίδι, να επιβάλλουν ενδεχομένως απαγορεύσεις ή περιορισμούς στη μετανάστευση, από και προς συγκεκριμένες χώρες (στα πρότυπα του σχεδίου Τράμπ;). Θέλουν να ψηφίσουν και να εφαρμόσουν αυστηρούς νόμους στο εσωτερικό τους για να πλήξουν σε βάθος το σαλαφιστικό απόστημα στη χώρα, και που ενδεχομένως οι ΜΚΟ των Βρυξελλών να ενοχλούνταν από αυτό (φυσικά οι Βρετανικές ΜΚΟ να μπορούν να συνεχίζουν το «έργο» τους σε άλλες περιοχές ανά τον κόσμο). Βαθιές τομές αναμένονται και στον εκπαιδευτικό τομέα της χώρας, κυρίως στους πα-

νεπιστημιακούς χώρους. Ένα άλλο ζήτημα είναι οι φορολογικοί παράδεισοι και οι ύποπτες χρηματοπιστωτικές ροές. Είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο συμφερόντων με εξόχως ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες που απαιτείται οι συγγραφή τόμων μόνο για να το περιγράψει κανείς. Με το Brexit η Βρετανία θέλει επίσης να ελέγξει και εκεί το παιχνίδι, ειδικά την ώρα που οι Βρυξέλλες της έθεταν επιτακτικά ζήτημα απεμπόλησης των συμφερόντων της στο ισχυρότερο όπλο ήπιας ισχύος που διέθετε και διαθέτει η χώρα. Αυτό ακριβώς το πολύπλοκο δίκτυο εκμεταλλευόταν και εκμεταλλεύεται το ακραίο Ισλάμ για να χρηματοδοτεί τις δράσεις του στο εξωτερικό. Και η Βρετανία θέλει αυτές τις ροές να τις ελέγξει. Και να το κάνει – για να το θέσω κομψά – με ένα εκλεκτικό και ευέλικτο τρόπο, πράγμα που από τη μία σαφώς υπονομεύει τα συμφέροντα των ακραίων Ισλαμιστών εντός Βρετανίας αλλά και απ' την άλλη θα την έφερνε σε σύγκρουση με τις Βρυξέλλες. Ενοχλούνται οι τρομοκράτες από το Brexit; Πιθανότατα ναι! Γι' αυτό έχουν εξαπολύσει ένα μπαράζ τρομοκρατικών ενεργειών για να φοβίσουν την Βρετανική κοινωνία απέναντι στην σημερινή τους κυβέρνηση, υπέρμαχου του «σκληρού» Brexit, εμφανίζοντάς τη ως ανίκανη να ελέγξει την εσωτερική τάξη και ασφάλεια των πολιτών. Θέλουν επίσης να φοβίσουν την Βρετανική κοινωνία και να την προειδοποιήσουν για το τι την περιμένει αν υλοποιηθεί η λαϊκή ετυμηγορία απομάκρυνσης της χώρας από την διεθνοποίηση της παγκοσμιοποίησης μέσω της συμμετοχής της στην ανυποψίαστη ακόμη ΕΕ, αντί της κρατικοποίησης της παγκοσμιοποίησης που οραματίζεται η κυβέρνηση της Πρωθυπουργού May, η οποία πιθανότατα θα κόψει τους δεσμούς μεταξύ των εξωτερικών αποσταθεροποιητικών παρεμβάσεων και των εσωτερικών θυμάτων αυτής της στρατηγικής των τρομοκρατών. Φυσικά, οι παραπάνω σκέψεις μπορεί να είναι υπερβολικές. Μπορεί η έλλειψη επαρκούς ανάλυσης να τις κάνει να φαίνονται ως ένα λογικό άλμα. Όμως, καλό είναι στην εποχή που ζούμε, να σκεφτόμαστε και λίγο «έξω από το κουτί». Διότι έτσι σκέφτεται ο «εχθρός» και μας πιάνει συστηματικά εξαπίνης...

Πηγή: Ενοχλούνται οι ισλαμιστές τρομοκράτες από το Brexit; Οι παγκόσμιες στρατηγικές και τα συμφέροντα <http://mignatiou.com/2017/06/enochlounte-i-islamistes-tromokrates-apo-to-brexit-i-pagkosmies-stratigikes-ke-ta-simferonta/>

Το Σχέδιο Τουρκίας, Βρετανίας και Αίντα για να ανασταλούν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί στην Κυπριακή ΑΟΖ

Του κ. Μιχάλη Ιγνατίου

Ο στόχος της νέας Διάσκεψης για την Κύπρο, που αναμένεται να πραγματοποιηθεί στις 28 Ιουνίου στο απομονωμένο θέρετρο, όπως το χαρακτήρισε η Αμερικανίδα πρέσβειρα κ. Καθλίν Ντόχερτι, του Κρανς Μοντανά (Crans-Montana), είναι γνωστός, όσο και αν προσπαθούν οι πρωταγωνιστές, να καμώνονται ότι δήθεν δεν γνωρίζουν.

Χαριτολογώντας η κ. Ντόχερτι, σε εκδήλωση της κυπριακής Ομογένειας, την Παρασκευή στη Νέα Υόρκη, είπε ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο κατοχικός ηγέτης Μουσταφά Ακιντζί θα συναντηθούν σε ένα απομονωμένο ορεινό χωριό της Ελβετίας «όπου δεν μπορούν να δραπετεύσουν», μαζί με αντιπροσώπους της Βρετανίας, της Ελλάδας και της Τουρκίας, στην παρουσία της Ευρωπαϊκή Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών.

Οι Βρετανοί, λοιπόν, σε συνεργασία με τον Νορβηγό Έσπεν Μπαρθ Άιντα, και τους Αμερικανούς γραφειοκράτες, που παραμένουν στο ...παρελθόν χωρίς να έχουν συνειδητοποιήσει ότι άλλαξε κυβέρνηση η Αμερική, και απλά ακολουθούν, έχουν σχεδιάσει αυτή τη Διάσκεψη με τρόπο ώστε μοιραία να αναγκαστεί ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, και μαζί του και η Αθήνα, να αναστείλουν τους ενεργειακούς σχεδιασμούς της Λευκωσίας. Ως γνωστόν, στις 13 Ιουλίου η TOTAL, ο γαλλικός πετρελαϊκός κολοσσός, θα ξεκινήσει το ταξίδι των ερευνών στην κυπριακή ΑΟΖ.

Ο παμπόνηρος Άιντα, που εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ισλαμικής κυβέρνησης της Τουρκίας, ανακοίνωσε ήδη ότι αυτή η Διάσκεψη θα κρατήσει εβδομάδες. Χωρίς να έχει ετοιμάσει το έγγραφο για την ασφάλεια, που απαιτούν η Λευκωσία και η Αθήνα, και χωρίς να συνεννοηθεί με τις κυβερνήσεις της Κύπρου και της Ελλάδας. Και είναι απορίας άξιο ότι ο κ. Αναστασιάδης, που εκνευρίζεται με το παραμικρό, δεν πήρε στο τηλέφωνο τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, για να διαμαρτυρηθεί. Ή του έχει τηλεφωνήσει ήδη; Αλλά, ούτε από την Αθήνα ακούστηκε η παραμικρή ένσταση.

Προτίθεται ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος

Κοτζιάς να πάει στην Ελβετία και να καθίσει να περιμένει δύο και πλέον εβδομάδες όποτε δεήσει ο Ταγίπ Ερντογάν να δημοσιοποιήσει τις προθέσεις του για τις τουρκικές εγγυήσεις και την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων; Διότι εάν το πράξει, μειώνει και ισοπεδώνει το καθεστώς του σαν υπουργός και εκπρόσωπος της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Βεβαίως, μέχρι τώρα απέδειξε ότι με τα εθνικά θέματα, και ειδικά το Κυπριακό, δεν παίζει ο κ. Κοτζιάς. Και αντιδρά άσχημα όταν απαιτηθεί...

Ποιο είναι το σχέδιο του Νορβηγού Άιντα, που ήδη έχει αποφασίσει να πολιτευθεί τον Σεπτέμβριο στην ιδιαίτερη πατρίδα του;

Θα τους μαζέψει στην Ελβετία, στην βάση ενός προσβλητικού, για τη Λευκωσία και την Αθήνα, εγγράφου και θα συντηρήσει ένα διάλογο μόνο και μόνο για να φτάσουμε στο τέλος του πρώτου δεκαπενθήμερου του Ιουλίου, οπότε θα εκβιάσει τον κ. Αναστασιάδη, αλλά και τον εκπρόσωπο της ελληνικής κυβέρνησης. Το σχέδιο του, που είναι γνωστό στον Πρόεδρο της Κύπρου, είναι η αναστολή των ενεργειακών σχεδιασμών στο όνομα του δήθεν καλού κλίματος των συνομιλιών της Ελβετίας.

Το παραπάνω σχέδιο έχει συμφωνηθεί με τους Τούρκους και τους Βρετανούς και ο κ. Άιντα, που το σχεδίασε μαζί τους, θα προσπαθήσει να φέρει σε δύσκολη θέση τον κ. Αναστασιάδη και την Αθήνα, απειλώντας ότι πρέπει να αναλάβουν και το πολιτικό κόστος για την κατάρρευση της Διάσκεψης, η οποία προφανώς δεν θα συνεχιστεί, διότι οι Τούρκοι δήθεν «ενοχλημένοι» από τις νόμιμες έρευνες και γεωτρήσεις, θα αποχωρήσουν επιρρίπτοντας την ευθύνη στη Λευκωσία και την Αθήνα.

Ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Κοτζιάς, που αντιπροσωπεύει εν λευκώ τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, έχουν ακόμα χρόνο να αποτρέψουν μία προσβλητική άτακτη υποχώρηση στο θέμα των ερευνών στην κυπριακή ΑΟΖ. Διότι εάν αναγκαστούν να αποδεχθούν αναστολή των ερευνών, θα είναι άξιοι της τύχης τους...

Πηγή:mignatiou.com

Περί διαλύσεως των πολιτικών πιστεύω
Δοκίμιον
Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Εκτός των Μεγάλων της Ιστορίας, όπως ο Αλέξανδρος, ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ως και αριθμού άλλων αξιολόγων του πνεύματος και των επιστημών, ολίγιστοι -αναλογικά- εκ των υπολοίπων απελθόντων δισεκατομμυρίων θνητών έχουν παρακαταθέσει τι το αθάνατο στην ανθρωπότητα, ώστε να προστεθεί στην μήτρα των ορισμών ένα στοιχείο, που θα προικοδοτούσε την μεθοδολογία της σκέψεως των επιγενομένων.

Κι όμως, όλοι οι θνητοί, ο καθ' ένας με τον τρόπο του και τις δυνατότητές του με μία απλή λειτουργικοποίηση της κοινής του λογικής και μέσω ενός απερίττου λόγου θα μπορούσαν να συμβάλλουν, αν όχι στην τελειοποίηση του είδους αυτού των επί Γης ενσώφων πλασμάτων, όπως δήποτε όμως στον αρμονικότερο παλμό της βιοτεύσεώς των. Θα μπορούσαν τουλάχιστον να διασφαλίσουν τις απαραίτητες συνθήκες για την αναγκαία αμοιβαία κατανόηση.

Αφ' ης μία κοινότητα ανθρώπων τείνει να οργανωθεί, προσβλέπουμε στην ασφάλεια και την ευμάρειά της, αυτομάτως αναφύεται και ένα καθολικό πολιτικό αισθητήριο. Για τους πολλούς πολιτικό αισθητήριο σημαίνει την ανάγκη υπάρξεως συντονιστικού σχήματος για την εκτέλεση της όποιας πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιδέας έχει προδιαγραφές προκρίσεως. Για τους λίγους το πολιτικό αισθητήριο είναι η κατάπειση των πολλών, ότι αυτοί οι ολίγοι είναι σε θέση να εκτελέσουν το απαιτούμενο έργο για να αρθούν τα εντελλόμενα στο επίπεδο μιας κοινής ευχής.

Αυτοί οι ολίγοι είναι σε θέση, λόγω ειδικών ικανοτήτων ή συμπαρομαρτουσών συγκυριών (όπως συγγένεια, κληρονομική πολιτική διαδοχή, διαπεπλεγμένα συμφέροντα κττ) να αξιολογούν και ελέγχουν τις συμπερασματικές συναγωγές των πολιτών και να επιτυγχάνουν με την πρακτική αυτή να ευρίσκονται εσαεί στον πυρήνα της εντέχνως προβαλλομένης πολιτικής διαίσθησεως των πολλών. Αυτοί οι ολίγοι γνωρίζουν άριστα, ότι η πολιτική φιλοσοφία, την οποία ο καθ' ένας εκ των πολλών προσπαθεί να ερμηνεύσει είναι κατανοητή από τους ίδιους αυτούς τους πολλούς. Διότι αυτοί και μόνον αυτοί συνιστούν την πολιτική κοινότητα και τον τρόπο που αυτή καλώς ή στρεβλώς πορεύεται. Και ως αποδεικνύεται, αυτός ο συνδυασμός ερμηνείας και πρακτικής διατηρείται στον χρόνο χωρίς ουσιαστικές διακυμάνσεις.

Αυτοί οι ολίγοι γνωρίζουν, ότι η πολιτική έχει ένα χαρακτήρα, που δεν απέχει από μία υπερέχουσα εικασία, η οποία ευαγγελίζεται το ευοίωνον. Αυτοί οι ολίγοι εξασφαλίζουν, ότι η βεβαιότητα της πολιτικής υπερισχύει χωρίς αμφιγνώμιες της ολοσχερούς απουσίας των όποιων «βεβαίων» ηθικών θεμελίων. Γνωρίζουν, ότι οι υπερβατολογικές αιτιολογήσεις είναι ανώφελες εμπρός στο όφελος που προκύπτει από την άσκηση της «εξορθολογισμένης» πολιτικής. Και εκτός των άλλων αυτοί οι ολίγοι δεν αισθάνονται καμμία ανάγκη να αιτιολογήσουν την παρουσία

τους στην πολιτική σκηνή, όπως θα έκανε εκείνος που θα επέβαλλε δια της βίας ένα καθεστώς μη αρεστό στους υπερμάχους της ιδέας της δημοκρατικής συμμετοχής στην διαχείριση των κοινών.

Την ίδια ανυπατιότητα αισθάνονται και εκείνοι τους οποίους οι άλλες πλευρές θεωρούν χρηματοδότες της εξουσίας. Δηλαδή αυτοί οι μοχλοί της εξουσίας σε όλες τις καμπές και σε όλες τις εναλλαγές προσώπων, τους οποίους αυτοί αναδεικνύουν, ουδεμία ανάγκη αισθάνονται στο να αποδεικνύουν κάθε φορά την οσουδήποτε ή του ανυπολόγιστου κύρους δύναμή τους. Απαξιούν ακόμη και στο να είναι αρεστοί στους πολλούς. Θεωρούν τον εαυτό τους σύγυρο. Και τούτο, διότι δεν υπάρχει ούτε διαφαίνεται εναντίωση οποθενδήποτε προερχομένη, σχεδιαζόμενη, ελλοχεύουσα, ενδεχομένη ακόμη και επικείμενη ή βεβαιωμένη. Και σαν παράγοντες που ενδιαφέρονται για τους πολλαπλασιαστές κέρδους, όπως είναι οι «σύμμαχοι» πολιτικοί με τα συμβατά νομοθετήματα ανέχονται και τις όσες ασύμφορες για την εθνική συνοχή καταστάσεις. Δηλαδή πολυπολιτισμικότητα, ισλαμική διείσδυση, αλλοίωση της δημογραφικής συνθέσεως. Και όλα τούτα προς χάριν εκείνων, που ενδιαφέρονται για χαμηλά κόστη παραγωγής και πελατειακό κοινό.

Και η αποδεδειγμένη ισχνη εθνική ισχύς υπαγορεύει στους ολίγους την υποχρέωσή τους να κατευνάζουν τους απειλούντας τον Ελληνισμό. Και αυτή την πρακτική οι ολίγοι την ονομάζουν πολιτική ορθότητα, την οποία ζητούν και από τους πολλούς. Ζητείται δηλαδή από τους πολλούς να συμμορφωθούν με την δημιουργούμενη συνθήκη ενός άλλου κόσμου, ανακολούθου των εθνικών σταθερών και των εθνικών παραδόσεων. Αυτό το σύμφυρμα των παραδοξολογιών, οι ολίγοι το «απαιτούν» με όλα τα τεχνάσματα της επικοινωνιακής πολιτικής, ώστε να γίνουν από τους πολλούς ανεκτά και αποδεκτά. Και οι πολλοί συμμορφώνονται μεν αλλά όχι για να προαχθεί το νοητικό σχήμα με βάση τους κανόνες κατανόησης της επιβαλλομένης νέας τάξεως, αλλά με την ερμηνεία που η αγέλη καταλαβαίνει κάτω από μία προσποιητή απειλή ή κάποια μηχανευμένη υπόσχεση.

Αυτά τα πράγματα είναι επικίνδυνα, διότι μπορεί μεν να συμβαίνουν και σε άλλες χώρες αλλά εκεί υπάρχει ο έλεγχος υπερβάσεως των εσκαμμένων. Στην Ελλάδα επικρατεί το ανεξέλεγκτο. Και τούτο οσονούπω θα προκαλέσει δεινά που θα μαστίσουν τις Ελληνικές ψυχές.

Εκτός εάν οι επιχώριοι αποκτήσουν την συναγερτική γνώση, ότι ουδεμία ελπίδα υπάρχει στον κόσμο ύστερα από μία συμφορά παρά μόνον αν διαλυθούν τα κρατούντα πολιτικά «πιστεύω» και εμφανιστούν εκείνες οι προκλήσεις που αιθριάζουν τις κοινωνικές ατμόσφαιρες και διαπλατύνουν τους αξιακούς ορίζοντες. Δηλαδή με πιο απλά λόγια, η σωτηρία εδράζεται στην αγάπη προς την πατρίδα.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 11 ΜΑΡΤΙΟΥ έως 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1.ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Οι ενδοκυπριακές συνομιλίες, που επανελήφθησαν στις 11 Απριλίου με στόχο την πραγματοποίηση μιας νέας διεθνούς διασκέψεως, διεκόπησαν και πάλι στις 17 Μαΐου εξ αιτίας της τουρκικής πλευράς, που θέτει ως προϋπόθεση την αναστολή των ερευνών για φυσικό αέριο, που έχουν προγραμματιστεί από την Κυπριακή Δημοκρατία για τον Ιούλιο και την οποία δεν αποδέχεται ο κ. Αναστασιάδης.

Στις 4 Ιουνίου, κατόπιν πρωτοβουλίας του ΓΓ/ΟΗΕ κ. Γκουτιέρες συναντήθηκαν στη Ν.Υόρκη οι δύο ηγέτες της Κύπρου, όπου συμφώνησαν για την επανασύγκληση διεθνούς διάσκεψης στις 29 Ιουνίου στη Γενεύη, στην οποία να συζητηθεί ο κεφάλαιο της ασφάλειας και των εγγυήσεων, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την επίτευξη συνολικής συμφωνίας. Συμφώνησαν επίσης :

- Να συνεχίσουν παράλληλα τις διακοινοτικές διαπραγματεύσεις στη Γενεύη για τα άλλα θέματα, αρχής γενομένης από το εδαφικό, το περιουσιακό, τη διακυβέρνηση και την κατανομή εξουσιών.

- Ότι όλα τα θέματα θα τύχουν αλληλένδετης διαπραγμάτευσης και ότι

τίποτε δεν θα συμφωνηθεί, αν δεν συμφωνηθούν όλα.

Οι πιθανότητες επιτυχίας της νέας διεθνούς διασκέψεως είναι ελάχιστες, γιατί η Τουρκία δεν φαίνεται διατεθειμένη να υποχωρήσει στο θέμα των εγγυήσεων, που αποτελεί κόκκινη γραμμή για την ελληνοκυπριακή πλευρά.

Η Τουρκία, αντιδρώντας για τις έρευνες στην ΑΟΖ της Κύπρου, πραγματοποιεί έρευνες με το BARBAROS στον Κόλπο της Αμμοχώστου, εκδίδει NAVTEX και NOTAM με τις οποίες δεσμεύει τεράστιες περιοχές, που περιλαμβάνουν ακόμη και τμήματα των οικοπέδων της Κύπρου, για έρευνες και για εκτέλεση ασκήσεων με πραγματικά πυρά. Απέστειλε ακόμη στις 2 Μαΐου επιστολή στον ΓΓ/ΟΗΕ με την οποία απειλεί με casus belli όχι μόνο την Κύπρο αλλά και τις εταιρείες, σε περίπτωση που ξεκινήσουν έρευνες στα οικόπεδα που έχουν αναλάβει.

Η Τουρκία βλέποντας να μένει έξω από το ενεργειακό παιχνίδι στην Αν.Μεσόγειο θα εντείνει τις απειλές εναντίον της Κύπρου προκειμένου να την αναγκάσει να αναστείλει το ενεργειακό της πρόγραμμα και να μην πραγματοποιηθούν οι προγραμματισμένες για τις 13 Ιουλίου γεωτρήσεις. Λόγω

όμως της παρουσίας των εταιρειών θα αποφύγει το θερμό επεισόδιο για να μην έλθει σε αντιπαράθεση με τις χώρες των οποίων τα συμφέροντα εκπροσωπούν. Έτσι θα περιοριστεί σε απειλές, σε παρενοχλήσεις πλοίων με κυπριακή σημαία και σε έρευνες με το BARBAROS στην ΑΟΖ της κατεχομένης Κύπρου.

β. Ε/Τ Σχέσεις

Συνεχίζονται οι προκλήσεις της Τουρκίας στον εναέριο και θαλάσσιο χώρο του Αιγαίου, καθώς και οι δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων που προβάλλουν τις παράνομες διεκδικήσεις στο Αιγαίο, με αποκορύφωμα αυτή του Υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων στις 26 Απριλίου, που χαρακτήρισε το κατοικημένο Αγαθονήσι «Τουρκική γή».

Στις 20 Μαρτίου ακυρώθηκε Νατοϊκή άσκηση στο Αιγαίο, γιατί η συμμαχία εξαίρεσε τη Λήμνο κατόπιν τουρκικού βέτο.

Στις 20 Μαρτίου το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών απέρριψε και το νέο αίτημα της Τουρκίας για την έκδοση των Τούρκων αξιωματικών, που κατέφυγαν στην Ελλάδα, μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του Ιουλίου 2016, γεγονός που προκάλεσε την οργισμένη αντίδραση της

Τουρκίας.

Η κρίση στις Ε/Τ σχέσεις συνδέεται απολύτως με τις διαχρονικές παράνομες τουρκικές διεκδικήσεις της Τουρκίας στο Αιγαίο, ενώ η έντασή τους μετά το δημοψήφισμα της 16 Απριλίου έχει ως σκοπό, αφενός μεν να επιβάλει τις θέσεις της στο Κυπριακό και το Αιγαίο, παρουσιάζοντας την στρατιωτική της ισχύ και αφετέρου να απαντήσει ο κ. Ερντογάν στους αντιπάλους του, που τον κατηγορούν για ενδοτική στάση στο Αιγαίο, προκειμένου να διατηρήσει την υποστήριξη των εθνικιστών μέχρι τις προεδρικές εκλογές του 2019, των οποίων το αποτέλεσμα θα είναι αμφίβολο, όπως έδειξε και το οριακό αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Σε κάθε όμως περίπτωση θα αποφύγει το θερμό επεισόδιο, γιατί αντιμετωπίζει τεράστια προβλήματα στον οικονομικό τομέα, αλλά και στις εξωτερικές της σχέσεις.

Οι Ε/Τ σχέσεις θα επηρεάζονται δυσμενώς και όσο διατηρείται η ένταση στις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ, λόγω των επικρίσεων για την αυταρχική συμπεριφορά και το πάγωμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, αλλά και με τις ΗΠΑ λόγω της υποστήριξης των Κούρδων στη Συρία.

γ. Σχέσεις με ΗΠΑ

Οι κακές σχέσεις των ΗΠΑ με την Τουρκία έχουν αναβαθμίσει την αξία της Βάσεως στη Σούδα, τις εγκαταστάσεις της οποίας θέλουν οι Αμερικάνοι να εκσυγχρονίσουν, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανανεωθεί η σχετική συμφωνία για πέντε ή και περισσότερα χρόνια και όχι για ένα χρόνο που ισχύει σήμερα. Η υπογραφή της συμφωνίας καθυστερεί γιατί η ελληνική κυβέρνηση υπολογίζει το πολιτικό κόστος, που θα υποστεί, αλλά και γιατί οι ΗΠΑ αρνούνται την ικανοποίηση του αιτήματος της Ελλάδος, να συμπεριληφθούν στα αντισταθμιστικά ωφελήματα αντιτορπιλικά εξοπλισμένα με πυραυλικά

συστήματα, σύγχρονα ελικόπτερα «KIOWA» και α/φ πέμπτης γενιάς F-35, χωρίς οικονομική συμμετοχή της Ελλάδος.

δ. Σκοπιανό

Οι συνομιλίες για το όνομα έχουν παγώσει εξ αιτίας της πολιτικής κρίσεως που διατηρείτο μέχρι το τέλος Μαΐου.

Αμέσως μετά το σχηματισμό της νέας κυβερνήσεως ο πρωθυπουργός κ. Ζάεφ δήλωσε σε συνέντευξή του στις 3 Ιουνίου, ότι είναι αισιόδοξος για την ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ είτε κατόπιν επιλύσεως του ζητήματος της ονομασίας, είτε με άρση του βέτο της Ελλάδος και ένταξη με την προσωρινή τους ονομασία.

Επειδή η επίλυση της ονομασίας δεν είναι εύκολη, θα ασκηθούν πιέσεις στην Ελλάδα για να αποδεχθεί την ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ με την προσωρινή τους ονομασία και παράλληλη συνέχιση των διαπραγματεύσεων, προκειμένου να αποφευχθεί η αποσταθεροποίησή τους. Δηλαδή θα ζητηθεί από την Ελλάδα αυτό που απέρριψε στη Σύνοδο της Συμμαχίας στο Βουκουρέστι το 2008. Η ελληνική κυβέρνηση δεν πρέπει να το δεχθεί, γιατί αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στα Σκόπια να μην υποχωρήσουν ποτέ, αφού οι περισσότερες χώρες έχουν ήδη αναγνωρίσει με τη συνταγματική τους ονομασία και έτσι θα τα αναφέρουν ακόμη και στους διεθνείς οργανισμούς. Άλλωστε αν το αποδεχθεί για το ΝΑΤΟ, πως θα το αρνηθεί, αν πιεσθεί και για την ένταξή τους στην ΕΕ;

ε. Ενέργεια

Στις 3 Απριλίου πραγματοποιήθηκε στο Τελ Αβίβ τετραμερής συνάντηση των Υπουργών Ενέργειας της Ελλάδος, της Κύπρου, του Ισραήλ και της Ιταλίας με τη συμμετοχή του Επιτρόπου Ενέργειας της ΕΕ, στην οποία εξετάστηκε η κατασκευή του υποθαλασσίου αγωγού East Med, που θα μεταφέρει το αέριο

της Αν. Μεσογείου στην Ευρώπη μέσω Κύπρου και Ελλάδος και υπέγραψαν συμφωνία για επταετή σχεδιασμό, με κόστος 5,3 δις ευρώ.

Η ΕΕ δίνει προτεραιότητα στον αγωγό East Med έναντι του αγωγού μέσω Τουρκίας, που θα ήταν οικονομικότερος, γιατί δεν εμπιστεύεται τον κ. Ερντογάν εξ αιτίας της απρόβλεπτης συμπεριφοράς του.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Σκόπια

Στις 17 Μαΐου ο πρόεδρος κ. Ιβανόφ έδωσε, κατόπιν πιέσεων της ΕΕ και των ΗΠΑ εντολή σχηματισμού κυβερνήσεως στον αρχηγό του δεύτερου κόμματος κ. Ζάεφ με τη σύμπραξη των αλβανικών κομμάτων, την οποία ηρνείτο μέχρι τότε, λόγω της απαιτήσεώς τους, να καθιερωθεί η αλβανική γλώσσα ως δεύτερη επίσημη σε όλη τη χώρα. Η νέα κυβέρνηση πήρε ψήφο εμπιστοσύνης στις 30 Μαΐου 2017.

Η κυβερνητική κρίση έληξε αλλά η κοινωνική ένταση θα συντηρηθεί από τον κ. Γκρουέφσκι, του οποίου το κόμμα ήλθε πρώτο στις εκλογές, μέχρις ότου αποφασιστεί η τύχη του, αν δηλαδή θα αμνηστευθεί ή θα οδηγηθεί ενώπιον της δικαιοσύνης, η οποία του έχει ασκήσει δίωξη με πολύ βαριές κατηγορίες για διαφθορά, κατάχρηση εξουσίας κ.λπ. Το πιθανότερο είναι να αμνηστευτεί, γιατί αν παραπεμφθεί στη δικαιοσύνη θα συμπαρασύρει και στελέχη του αλβανικού κόμματος που συγκυβερνούσε μαζί του και σήμερα μετέχει στη νέα κυβέρνηση.

β. Αλβανία

Στις 28 Απριλίου εξελέγη από το Κοινοβούλιο ως πρόεδρος της χώρας, ο μέχρι τότε πρόεδρος της Βουλής κ. Ίλερ Μέτα με 87 ψήφους υπέρ και 2 κατά, χωρίς τη συμμετοχή του δημοκρατικού κόμματος, που απείχε από τις εργασίες του Κοινοβουλίου από τις 18 Φεβρουαρίου 2017.

Στις 18 Μαΐου κυβέρνηση και αντιπολίτευση συμφώνησαν, κατόπιν πιέσεων του διεθνούς παράγοντα, για τη διεξαγωγή εκλογών στις 25 Ιουνίου από υπηρεσιακή κυβέρνηση. Μέχρι τότε προβλέπετε η διεξαγωγή τους στις 18 Ιουνίου, αλλά χωρίς τη συμμετοχή της αντιπολιτεύσεως, η οποία δεν συμφωνούσε στη διεξαγωγή τους από την κυβέρνηση Ράμα.

Οι κκ. Ράμα και Θάτσι δήλωσαν ότι, αν διακοπεί η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης των Δυτικών Βαλκανίων, οι Αλβανοί της περιοχής θα ζήσουν σε ενιαίο κράτος.

Στις 22 Απριλίου ο πρόεδρος της Σερβίας κ. Βούτσικς κάλεσε την ΕΕ να επαναφέρει στην τάξη τους αλβανούς ηγέτες, προσθέτοντας ότι η Σερβία θα αντιδράσει δυναμικά αν επιχειρηθεί ενοποίηση Αλβανίας και Κοσόβου.

γ. Σερβία

Στις 3 Μαρτίου η επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ κ. Μογκερίνι δήλωσε ότι η Σερβία θα πάρει τη θέση της Βρετανίας.

Στις 2 Απριλίου διεξήχθησαν προεδρικές εκλογές με νικητή τον μέχρι τότε πρωθυπουργό κ. Βούτσικς από τον πρώτο γύρο με 55%.

δ. Βουλγαρία

Τις εκλογές που έγιναν στις 26 Μαρτίου κέρδισε το κεντροδεξιό κόμμα του κ. Μπορίσωφ με 32,2% ενώ το νεόκοπο φιλοτουρκικό κόμμα DOST έμεινε εκτός Βουλής με 2,7%.

Την προεκλογική περίοδο προκλήθηκε η ένταση στις σχέσεις με την Τουρκία, γιατί προσπάθησε να επηρεάσει τις εκλογές ενισχύοντας το DOST.

Στις 27 Απριλίου ο κ. Μπορίσωφ σχημάτισε κυβέρνηση συνασπισμού με το εθνικιστικό κόμμα «Ελεύθεροι Πολίτες».

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

Στις 16 Απριλίου διεξήχθη το δημοψήφισμα για την αναθεώρηση

του συντάγματος στο οποίο υπερίσχυσε το ΝΑΙ με 54,1%. Το ποσοστό αυτό είναι πολύ κοντά στο 51,8% με το οποίο κέρδισε ο κ. Ερντογάν τις προεδρικές εκλογές, αλλά υπολείπεται πολύ από το 61,4% που είχαν πάρει αθροιστικά το κόμμα ΑΚΡ του κ. Ερντογάν και το εθνικιστικό ΜΗΡ στις τελευταίες εκλογές.

Η αντιπολίτευση αμφισβήτησε το αποτέλεσμα, καταγγέλλοντας εκτεταμένη νοθεία με αδιάσειστα στοιχεία, αλλά η προσφυγή της στο Συνταγματικό Δικαστήριο απερρίφθη. Ο ΟΑΣΕ και διεθνείς παρατηρητές κατήγγειλαν ότι το δημοψήφισμα έγινε σε κλίμα φόβου και τρομοκρατίας.

Οι σχέσεις της με την ΕΕ και ιδίως με τη Γερμανία συνεχίζουν να είναι κακές. Εξ αιτίας αυτών η Τουρκία απαγόρευσε σε Γερμανούς βουλευτές επίσκεψή τους στη Βάση Ιντσιρλίκ όπου υπηρετούν 250 Γερμανοί στρατιωτικοί. Κατόπιν αυτού η Γερμανία αποφάσισε τη μεταφορά των δυνάμεών της στην Ιορδανία.

Στις 3 Μαΐου ο κ. Ερντογάν συναντήθηκε στη Ρωσία με τον κ. Πούτιν, όπου επιβεβαίωσαν την αποκατάσταση των σχέσεων των χωρών τους και συζήτησαν για τον αγωγό φυσικού αερίου Turkish Stream και την κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου στο Ακουγιού της Τουρκίας. Στις 15 Μαΐου συναντήθηκε με τον κ. Τραμπ στην Ουάσιγκτον, ο οποίος τον απογοήτευσε μη ικανοποιώντας τα αιτήματά του για διακοπή από τις ΗΠΑ της συνεργασίας με τους Κούρδους της Συρίας και του εξοπλισμού τους, αλλά και την έκδοση του ιμάμη Γκιουλέν.

Η οριακή νίκη του κ. Ερντογάν στο δημοψήφισμα θα αποδειχθεί πύρρειος, γιατί έδωσε τη δυνατότητα στους αντιπάλους του να αμφισβητούν την παντοδυναμία του, αλλά και την επανεκλογή του το 2019. Γι' αυτό θα συνεχίσει να κολακεύει τους εθνικιστές και αν χρειαστεί θα κάνει και φιλικά ανοίγματα προς τους Κούρδους. Όσον αφορά

τη στάση του προς το εξωτερικό, θα συνεχίσει τη σκληρή στάση του προς την ΕΕ και ιδιαίτερα τη Γερμανία, με απειλές για απόσυρση από τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις και για κατάρρευση της συμφωνίας για το προσφυγικό, χωρίς όμως να φτάσει στα άκρα, γιατί η οικονομία της Τουρκίας, που βρίσκεται σε κρίση, εξαρτάται από αυτήν. Θα επιδιώξει την αναθέρμανση των σχέσεων με τις ΗΠΑ προκειμένου να κερδίσει ότι καλύτερο γίνεται στο Συριακό, αλλά θα στραφεί και προς τη Ρωσία και την Κίνα.

Ειδικά προς την Ελλάδα θα συντηρήσει την κρίση για να μη χάσει τη στήριξη των εθνικιστών, αποφεύγοντας την πρόκληση θερμού επεισοδίου, αλλά θα την κλιμακώσει στην περιοχή της Κύπρου, όπου οι ενεργειακές της δραστηριότητες απειλούν τα συμφέροντα της Τουρκίας και θα αποφύγει την άσκηση βίας στις εταιρείες που προβαίνουν στις έρευνες, γιατί θα έλθει σε σύγκρουση με τις ΗΠΑ, τη Γαλλία και την Ιταλία, των οποίων τα συμφέροντα εκπροσωπούν.

Αν και είναι νωρίς, εκτιμάται ότι ο κ. Ερντογάν δεν θα κερδίσει τις εκλογές το 2019, γιατί τόσο οι αντίπαλοί του όσο και η διεθνής κοινότητα δεν θα του επιτρέψουν άλλη νοθεία.

4. ΗΠΑ

Το έργο του κ. Τραμπ το πρώτο τρίμηνο της θητείας του ήταν πενιχρό με τη δημοτικότητά του να βρίσκεται στο 41%, που είναι το μικρότερο για νεοεκλεγέντα πρόεδρο. Παράλληλα συνεχίζονται οι αποκαλύψεις, για επαφές των συνεργατών του με Ρώσους στην προεκλογική περίοδο, αλλά και για τις πιέσεις που άσκησε στον πρώην Διευθυντή του FBI κ. Κοούμι για να τερματίσει την έρευνα σε βάρος του τέως συμβούλου του κ. Φλιν, που κατηγορείται για επαφές με Ρώσους στην προεκλογική περίοδο, οι οποίες ανάγκασαν τον Υπουργό Δικαιοσύνης να

ορίσει στις 16 Μαΐου, χωρίς να τον ενημερώσει προηγουμένως, ως ειδικό ανακριτή τον τέως Διευθυντή του FBI κ. Ρόμπερτ Μίλο, που χαίρει διακομματικής αποδοχής. Ύστερα από αυτές τις αποκαλύψεις αρκετοί βουλευτές και των δύο κομμάτων, σύμφωνα με δημοσίευμα των New York Times στις 9 Μαΐου, κάνουν λόγο για σκάνδαλο «μεγάλους Γουότερ Γκέϊτ» και θέτουν θέμα καθαιρέσεώς του.

Η μέχρι τώρα στροφή σε αρκετά θέματα του κ. Τραμπ δεν έχει ικανοποιήσει το αμερικανικό κατεστημένο, το οποίο θα συνεχίσει να του ασκεί πίεση με μοχλό τις προεκλογικές επαφές των συνεργατών του με Ρώσους για πλήρη υποταγή και αν δεν το πετύχει θα τον ανατρέψει.

Αλλοπρόσαλλη χαρακτηρίζεται και η εξωτερική πολιτική του κ. Τραμπ σε σημείο που να μη μπορεί κανείς να αντιληφθεί αν σχεδιάζει να οδηγηθεί σε απομονωτισμό ή να παρεμβαίνει σε διεθνείς σχέσεις και κρίσεις. Συγκεκριμένα :

- Ενώ χαρακτηριζε το NATO «παρωχημένο», αναδιπλώθηκε και στη συνάντηση που είχε με το ΓΓ της Συμμαχίας εξέφρασε την υποστήριξή του. Στη Σύνοδο όμως του NATO στις 25 Μαΐου στις Βρυξέλλες επιτέθηκε με σφοδρότητα εναντίον όλων πλην Βρετανίας και κατηγόρησε τη Γερμανία ότι χρωστά στο NATO, ενώ δεν δεσμεύτηκε ότι θα εφαρμόσει το άρθρο 5 της Συμφωνίας, περί συλλογικής άμυνας, σε περίπτωση επιθέσεως εναντίον μιας χώρας μέλους. Η στάση του αυτή απογοήτευσε τους ηγέτες των χωρών μελών του NATO και κυρίως την κ. Μέρκελ, η οποία σε ομιλία της στις 28 Μαΐου κάλεσε τους ευρωπαίους να στηριχτούν στις δικές τους δυνάμεις, υπονοώντας ότι ΗΠΑ και Βρετανία δεν είναι πλέον αξιόπιστοι εταίροι.

- Στη Σύνοδο της G7 που συνήλθε στις 26 Μαΐου στις Βρυξέλλες συγκρούστηκε με όλους, για τη Συνθήκη των Παρισίων περί κλιματι-

κής αλλαγής και δεν υπέγραψε το κοινό ανακοινωθέν, ενώ την 1η Ιουνίου κοινοποίησε την απόφασή του για απόσυρση των ΗΠΑ από αυτή. Η απόφαση του κ. Τραμπ προκάλεσε τη διεθνή απογοήτευση και τις επικρίσεις της ΕΕ, του ΟΗΕ, της Κίνας, της Ιαπωνίας, του Καναδά αλλά και του κ. Ομπάμα. Η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία σε κοινή ανακοίνωση αναφέρουν ότι η συμφωνία δεν επιδέχεται καμιά επαναδιαπραγμάτευση, όπως επιθυμεί ο κ. Τραμπ.

- Έκανε ανοίγματα φιλίας προς την Κίνα, την οποία απειλούσε με οικονομικό πόλεμο, πριν την εκλογή του και της ζήτησε να διαμεσολαβήσει για την αντιμετώπιση της κρίσεως με τη Β.Κορέα.

- Κατά την περιοδεία του στη ΜΑ κάλεσε τους μουσουλμάνους ηγέτες, τους οποίους συνάντησε στο Ριάντ να απομονώσουν το Ιράν, εξέφρασε τη στήριξή του στο Ισραήλ και δεν πήρε θέση, κατά την συνάντησή του με τον κ. Αμπάς, αν υποστηρίζει τη λύση των δύο κρατών και αν συμφωνεί ή όχι με το οικιστικό πρόγραμμα του Ισραήλ.

Η στάση του αυτή άνοιξε τους ασκούς του Αϊόλου και προκάλεσε σοβαρή κρίση στην περιοχή, με την απομόνωση του Κατάρ από τις γειτονικές του χώρες.

5. Ε.Ε.

α. Συλλογική Άμυνα

Η Κομισιόν έδωσε στη δημοσιότητα στις 7 Ιουνίου έγγραφο εργασίας με το οποίο προτείνει στις 27 χώρες μέλη, μετά την αναχώρηση της Βρετανίας, για κοινή ευρωπαϊκή άμυνα, καθώς δεν μπορούν πλέον να υπολογίζουν με σιγουριά στις ΗΠΑ και την Βρετανία.

Οι προτάσεις της Επιτροπής περιλαμβάνουν δυνάμεις ταχείας επέμβασης για αυτόνομες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εναντίον τρομοκρατικών οργανώσεων, ναυτικές αποστολές σε εχθρικές θάλασσες και κοινές ενέργειες για προστασία από επι-

θέσεις στον κυβερνοχώρο και ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στις μυστικές υπηρεσίες των μελών κρατών. Προτείνει επίσης και τη δημιουργία ειδικού ταμείου προς υποστήριξη της κοινής άμυνας.

Η συμπεριφορά του κ. Τραμπ οδήγησε την ΕΕ σε κάτι που θα έπρεπε να είχε πράξει από καιρό. Κάλιο αργά παρά ποτέ!!!

β. Γερμανία

Οι σχέσεις με ΗΠΑ και Τουρκία έχουν επιδεινωθεί επικίνδυνα (λεπτομέρειες στις παραγράφους 3 και 4 αντίστοιχα).

Στις 2 Μαΐου συναντήθηκαν στη Μόσχα η κ. Μέρκελ με τον κ. Πούτιν και συζήτησαν για το Συριακό, το Ουκρανικό και τη διεθνή τρομοκρατία. Η κ. Μέρκελ του έθεσε και το θέμα της παραβιάσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις αρχές ασφαλείας της Ρωσίας, με τον κ. Πούτιν να αρνείται ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Συνεχίζεται ο προεκλογικός αγώνας για τις εκλογές που θα διεξαχθούν στις 24 Σεπτεμβρίου. Η κ. Μέρκελ προηγείται του κ. Σουλτς, όπως προκύπτει από τις δημοσκοπήσεις, αλλά και τις τοπικές εκλογές, όπου κυριαρχεί το κόμμα της.

γ. Γαλλία

Τις προεδρικές εκλογές, των οποίων ο δεύτερος γύρος έγινε στις 7 Μαΐου, κέρδισε ο ανεξάρτητος κεντρώος κ. Μακρόν με 66,1%, συντρίβοντας την ακροδεξιά κ. Λεπέν, που περιορίστηκε στο 33%. Το αποτέλεσμα των εκλογών και κυρίως η συντριβή της κ. Λεπέν ανακούφισαν τους ευρωπαίους, γιατί τυχόν νίκη της ή ήττα της με ποσοστό πάνω από το 40% θα πυροδοτούσε νέο κύμα αντιευρωπαϊσμού.

Την επομένη της αναλήψεως των καθηκόντων του συναντήθηκε με την κ. Μέρκελ της εξέθεσε το όραμά του για την Ευρώπη και της υπεσχέθη ότι τις μεταρρυθμίσεις, που ζητά για την ΕΕ, θα τις ξεκινήσει, πρώτα

από τη Γαλλία, προκειμένου να αποτελέσουν εφελτήριο για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Ο κ. Μακρόν συμπαρατάχθηκε με την κ. Μέρκελ στη σύγκρουσή της με τον κ. Τραμπ για το NATO και τη συμφωνία για την κλιματική αλλαγή.

Στις 11 Ιουνίου έγινε ο πρώτος των βουλευτικών εκλογών στον οποίο επικράτησε ο κ. Μακρόν. Ο δεύτερος γύρος θα γίνει στις 18 Ιουνίου και αναμένεται ότι θα έχει πλήρη αυτοδυναμία.

Η εκλογή του κ. Μακρόν κρίνεται ως εννοϊκή για την Ελλάδα γιατί οραματίζεται μια Ευρώπη από την οποία δεν μπορεί να απουσιάζει η Ελλάδα. Επίσης γνωρίζει πολύ καλά το πρόβλημά της και μπορεί να βοηθήσει, υπό την προϋπόθεση ότι η όποια ελληνική κυβέρνηση θα προωθήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Ως Υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας είχε την άποψη ότι «το ελληνικό πρόβλημα είναι πριν απ' όλα λειτουργικό. Η δημόσια διοίκηση της χώρας είναι ανεπαρκής και αδιάβροχη σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις». Αυτό σημαίνει ότι αν θέλει η ελληνική κυβέρνηση να την βοηθήσει, θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στις μεταρρυθμίσεις.

δ. Ολλανδία

Ανακούφιση στους ευρωπαίους προκάλεσε η νίκη του φιλελεύθερου πρωθυπουργού κ. Ρούτε στις εκλογές στις 15 Μαρτίου, έναντι του λαϊκιστή και ευρωσκεπτικιστή κ. Βίλντερ.

ε. Βρετανία

Στις 8 Ιουνίου έγιναν οι πρώτες εκλογές, που προκάλεσε η κ. Μέι με την αιτιολογία ότι θα έπρεπε το Brexit να το χειριστεί μία κυβέρνηση ισχυρή και με νωπή εντολή. Δυστυχώς γι' αυτήν τα πράγματα δεν ήλθαν όπως τα υπολόγιζε. Νίκησε μεν στις εκλογές, αλλά χωρίς αυτοδυναμία και η κυβέρνηση που σχημάτισε με το ενωτικό κόμμα της Βορείου Ιρ-

λανδίας, θα είναι πιο αδύναμη από την προηγούμενη, ενώ θα έχει να αντιμετωπίσει μια πιο σκληρή ευρωπαϊκή ένωση στις διαπραγματεύσεις που θα αρχίσουν στις 19 Ιουνίου 2017. Ήδη μερίδα των συντηρητικών βουλευτών την πιέζουν για ακύρωση της γραμμής του σκληρού Brexit και για την παραμονή της Βρετανίας στην Κοινή Αγορά.

Το αποτέλεσμα των εκλογών έδειξε ότι οι Βρετανοί δεν θέλουν το σκληρό Brexit και επομένως η κ. Μέι για να διατηρήσει τη θέση της θα επιδιώξει συμβιβασμό και όχι ρήξη με την ΕΕ.

Τους τελευταίους τρεις μήνες πραγματοποιήθηκαν τρεις τρομοκρατικές επιθέσεις από τζιχαντιστές στη Βρετανία, η πρώτη στις 23 Μαρτίου στο Λονδίνο με 4 νεκρούς και 20 τραυματίες, η δεύτερη στις 22 Μαΐου στο Μάντσεστερ με 22 νεκρούς και 39 τραυματίες και η Τρίτη και πάλι στο Λονδίνο στις 3 Ιουνίου με 7 νεκρούς και 48 τραυματίες.

Τα φαινόμενα αυτά θα πολλαπλασιάζονται όσο το ISIS θα ηττάται στη Συρία και το Ιράκ και οι ευρωπαίοι που τάχθηκαν στις τάξεις του θα επιστρέψουν στις χώρες τους στις οποίες έχουν ήδη δημιουργηθεί δίκτυα.

Οι ευρωπαίοι προτάσσοντας τις ατομικές ελευθερίες έναντι της συλλογικής ασφάλειας, έχουν αποδεχθεί την τρομοκρατία ως φυσικό φαινόμενο με το οποίο θα «πρέπει να μάθουν να ζουν» και δεν αντιδρούν δυναμικά όπως θα έπρεπε. Αν εξακολουθούν να είναι ανεκτικοί και αν δεν αντιδράσουν δυναμικά προτάσσοντας τη συλλογική ασφάλεια έναντι των ατομικών ελευθεριών, η τρομοκρατία θα επικρατήσει και οι τζιχαντιστές θα επιβάλλουν το νόμο τους σε όλη την Ευρώπη.

6. ΡΩΣΙΑ

Οι σχέσεις με τις ΗΠΑ έχουν επιδεινωθεί εξ αιτίας της αντιπαράθεσής των κ.κ. Τραμπ και Πούτιν για

τη ρήψη χημικών στη Συρία, για την οποία ο κ. Πούτιν ισχυρίζεται ότι ήταν αποθηκευμένα σε αποθήκες της αντιπολιτεύσεως που καταστράφηκαν από αεροπορικό βομβαρδισμό, ενώ ο κ. Τραμπ κατηγορεί τον κ. Άσαντ και γι' αυτό έδωσε εντολή στις αμερικανικές δυνάμεις να καταστρέψουν μια αεροπορική Βάση της Συρίας με την εκτόξευση πυραύλων tomahawk.

Αυτό εξόργισε τους Ρώσους. Ο κ. Πούτιν δήλωσε ότι, κατόπιν αυτού, η εμπιστοσύνη του προς τον κ. Τραμπ έχει επιδεινωθεί, ενώ ο πρωθυπουργός κ. Μεντβέντεφ τον κατηγορήσε ότι υπέκυψε στο κατεστημένο της Ουάσιγκτον, το οποίο θα τον αναγκάσει να ακυρώσει όλες τις προεκλογικές του δεσμεύσεις.

Στις 14 Μαΐου ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Τίλερσεν δήλωσε ότι «οι κακές σχέσεις με τη Ρωσία δεν πρόκειται να αλλάξουν» και στις 28 Μαΐου ο ΥΠΕΞ της Ρωσίας κ. Ορλόφ χαρακτήρισε, ως εν δυνάμει απειλή για τη Ρωσία τις περιπολίες που πραγματοποιούν οι αμερικανικές ναυτικές δυνάμεις στη Μαύρη Θάλασσα.

Όσο συνεχίζονται οι έρευνες για τις επαφές συνεργατών του με Ρώσους κατά την προεκλογική περίοδο ο κ. Τραμπ θα τηρεί σκληρή στάση έναντι της Ρωσίας για να μη δίνει επιχειρήματα στους αντιπάλους του, να τον κατηγορούν.

Οι σχέσεις με την ΕΕ είναι κακές εξ αιτίας του Ουκρανικού, αλλά και των κατηγοριών κατά του κ. Πούτιν, ότι προσπαθεί να προωθήσει στην Ευρώπη ευρωσκεπτικιστές υποψηφίους, όπως την κ. Λεπέν στη Γαλλία. Μάλιστα ο κ. Μακρόν τον κατηγορήσε δημοσίως, κατά την κοινή συνέντευξη που έδωσαν στις Βερσαλλίες μετά τη συνάντησή τους στις 29 Μαΐου.

Αντιθέτως οι σχέσεις της Ρωσίας με την Τουρκία αποκαθίστανται με γοργούς ρυθμούς. Στις 27 Μαΐου οι κ.κ. Πούτιν και Ερντογάν σε τηλεφωνική επικοινωνία τους, συζήτησαν για την άρση των ρωσι-

κών κυρώσεων, που έχουν επιβληθεί σε βάρος της Τουρκίας, για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου Turk Stream, την κατασκευή πυρηνικού σταθμού στο Ακουγιού και την αγορά των εκτοξευτών πυραύλων S-400.

Στις 3 Απριλίου σκοτώθηκαν 15 άτομα και τραυματίστηκαν 50 από επίθεση ισλαμιστή αυτοκτονίας σε σταθμό του μετρό στην Πετρούπολη.

7. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Συρία

Συνεχίζονται οι επιχειρήσεις του συριακού στρατού εναντίον των δυνάμεων της αντιπολιτεύσεως, οι οποίες εγκατέλειψαν πολλές κατοικημένες περιοχές, που πολιορκούνταν, κατόπιν συμφωνίας του Κατάρ, που υποστηρίζει τους αντάρτες και του Ιράν, που υποστηρίζει τον Άσαντ.

Η υπό τις ΗΠΑ διεθνής συμμαχία SDF (αραβικές πολιτοφυλακές και Κούρδοι της Συρίας) συνεχίζει τις επιχειρήσεις στα περίχωρα της Ράκα, της οποίας η ανακατάληψη αναμένεται εντός του θέρους.

Από 28 Απριλίου αμερικανικά τμήματα επιτηρούν τα τουρκοσυριακά σύνορα με περιπόλους στις οποίες συμμετέχουν και Κούρδοι.

Στις 30 Μαΐου, το Πεντάγωνο ανακοίνωσε ότι άρχισε ο εξοπλισμός των Κούρδων της Συρίας, που μετέχουν στην εκστρατεία κατά του ISIS. Μια ημέρα μετά το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας της Τουρκίας σχολίασε ότι αυτό «δεν αρμόζει σε μια συμμαχία».

Η μη συμμετοχή της Τουρκίας στις επιχειρήσεις κατά της Ράκα, η επιτήρηση των τουρκοσυριακών συνόρων από μικτές αμερικανο-κουρδικές περιπόλους και ο εξοπλισμός των Κούρδων από τις ΗΠΑ, έχουν προκαλέσει μεγάλη ανησυχία στον κ. Ερντογάν, που βλέπει να μένει έξω από τις εξελίξεις στη Συρία, σε αντίθεση με τους εχθρούς του, τους Κούρδους, οι οποίοι θα είναι οι ευνοημένοι.

Στις 4 Απριλίου, από χρήση χημικών στην επαρχία Ιντιλίμ σκοτώθηκαν 86 άτομα από τα οποία 30 παιδιά και τραυματίστηκαν 160. Οι ΗΠΑ κατηγόρησαν τον Άσαντ, ενώ η Ρωσία υποστήριξε ότι βρίσκονταν σε αποθήκες της αντιπολιτεύσεως που καταστράφηκαν από αεροπορικό βομβαρδισμό και έτσι διαχύθηκαν στην ατμόσφαιρα και γι' αυτό και έθεσε βέτο στο ψήφισμα που προώθησαν στο ΣΑ/ΟΗΕ, ΗΠΑ, Βρετανία και Γαλλία.

Στις 7 Απριλίου αμερικανικές δυνάμεις έπληξαν, κατόπιν εντολής του κ. Τραμπ, με 59 πυραύλους tomahawk τη δεύτερη σε μέγεθος αεροπορική Βάση της Συρίας «Αλ Σαάϊρατ». Η ενέργεια αυτή επιδοκίμαστηκε από τους ευρωπαίους, αλλά αποδοκιμάστηκε από τη Ρωσία, η οποία όμως είχε ενημερωθεί ενωρίτερα.

Στις 4 Μαΐου στην Αστάνα του Καζακστάν, όπου συνεχίζονται οι συνομιλίες, υπό την αιγίδα του Ιράν και της Τουρκίας, για ειρηνική λύση στη Συρία, οι ΥΠΕΞ Ρωσίας, Τουρκίας και Ιράν υπέγραψαν συμφωνία για τη δημιουργία ζωνών ασφαλείας στις περιοχές Ιντιλίμ, Χαλέπι, Λατάκεια και Χομς, στις οποίες θα ανεστέλλοντο οι συγκρούσεις με εξαίρεση το ISIS και την Αλ Νούρσα. Αυτή τέθηκε σε εφαρμογή στις 5 Μαΐου.

Από 16-19 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη ο έκτος γύρος των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, χωρίς ουσιαστική πρόοδο. Μετά το πέρας των εργασιών ο απεσταλμένος του ΓΓ/ΟΗΕ κ. Μιστούρα για το Συριακό ανακοίνωσε ότι ο έβδομος γύρος θα πραγματοποιηθεί εντός του Ιουνίου και ότι έχουν αποκλιμακωθεί οι συγκρούσεις στις ζώνες ασφαλείας.

β. Ιράκ

Μέχρι τέλος Μαρτίου ο ιρακινός στρατός ανακατέλαβε τις περισσότερες περιοχές που κατείχε ο ISIS. Το 2014 κατείχε το 40% του εδάφους της χώρας και τώρα έχει πε-

ριοριστεί στο 7%, ενώ από 27 Μαΐου άρχισε και η επιχείρηση για την πλήρη ανακατάληψη της Μοσούλης.

Στις 20 Απριλίου το ΥΠΕΞ των ΗΠΑ ενέκρινε την πώληση στους Κούρδους Πεσμεργκά του Ιράκ στρατιωτικού υλικού αξίας 295 εκατ. δολαρίων.

Στις 7 Ιουνίου ο πρόεδρος του ιρακινού Κουρδιστάν ανακοίνωσε την πραγματοποίηση δημοψηφίσματος τον Σεπτέμβριο για την ανεξαρτητοποίησή του.

γ. Ιράκ - Παλαιστινιακό

Στις 30 Μαρτίου η ισραηλινή κυβέρνηση, ενέκρινε, παρά την έκκληση του κ. Τραμπ, την κατασκευή και νέου οικισμού στη Δ. Όχθη, στον οποίο θα εγκατασταθούν 40 οικογένειες.

Στις 22 Μαΐου ο κ. Τραμπ επισκέφθηκε το Ισραήλ και είχε συνάντηση με τον κ. Νετανιάχου και τον πρόεδρο των Παλαιστινίων κ. Αμπάς (λεπτομέρειες στην παράγραφο 4 ΗΠΑ).

Στις 25 Μαΐου ο κ. Νετανιάχου ακύρωσε προγραμματισμένη συνάντηση με τον Αντικαγκελάριο της Γερμανίας κ. Γκάμπριελ, γιατί κατά την επίσκεψή του στο Ισραήλ συναντήθηκε με μέλη οργάνωσης που επικρίνει την πολιτική της κυβερνήσεως έναντι των Παλαιστινίων. Η κρίση στις σχέσεις των δύο χωρών άρχισε τον Ιανουάριο 2017, όταν η κ. Μέρκελ, αντιδρώντας για το επικοινωνικό πρόγραμμα του Ισραήλ ακύρωσε, για δήθεν τεχνικούς λόγους, προγραμματισμένες διαβουλεύσεις μεταξύ των κυβερνήσεων των δύο χωρών.

δ. Ιράν

Στις 19 Απριλίου έγιναν οι προεδρικές εκλογές, τις οποίες κέρδισε και πάλι ο κ. Ροχανί.

Ο κ. Ροχανί, αντιδρώντας στην έκκληση του κ. Τραμπ στις 22 Μαΐου προς τις αραβικές χώρες για να απομονώσουν το Ιράν και στις δηλώσεις του βασιλιά Σαλαμάν της Σαουδικής Αραβίας, που το χαρακτή-

ρισε «αιχμή του δόρατος της τρομοκρατίας», δήλωσε ότι στο Ιράν έγιναν πρόσφατα εκλογές ενώ στη Σαουδική Αραβία ποτέ, προσθέτοντας ότι Σαουδάραβες και όχι Ιρανοί πραγματοποίησαν την επίθεση κατά των ΗΠΑ στις 11 Σεπτεμβρίου 2001.

Στις 7 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε διπλό τρομοκρατικό κτύπημα από ισλαμιστές στο Κοινοβούλιο και το Μουσουλείο Χομεϊνί με 12 νεκρούς και 39 τραυματίες. Ο ISIS ανέλαβε την ευθύνη, αλλά το Ιράν κατηγόρησε την Σαουδική Αραβία ότι βρίσκεται πίσω από αυτή την ενέργεια.

ε. Κατάρ

Στις 5 Ιουνίου η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέϊν, η Αίγυπτος, η Υεμένη, η κυβέρνηση της Ανατολικής Λιβύης και οι Μαλβίδες ανακοίνωσαν τη διακοπή των διπλωματικών και εμπορικών σχέσεων με το Κατάρ. Επιπλέον προέβησαν και σε ενέργειες για την πλήρη απομόνωση του κλείνοντας τα σύνορα με την Σαουδική Αραβία, αλλά και τον εναέριο χώρο. Ταυτοχρόνως έδωσαν εντολή στους υπηκόους τους που ζουν στο Κατάρ να αποχωρήσουν, αλλά και στους καταριανούς που ζουν στις χώρες τους να τις εγκαταλείψουν.

Οι παραπάνω χώρες κατηγορούν το Κατάρ ότι στηρίζει την τρομοκρατική οργάνωση «Μουσουλμανική Αδελφότητα», ότι βοηθά τρομοκρατικές οργανώσεις και το ISIS και ότι στηρίζει την κυβέρνηση του Ιράν.

Η κρίση υπέβασκε από καιρό, αλλά την αφορμή έδωσε η αρνητική στάση του Κατάρ στην έκκληση του κ. Τραμπ, για απομόνωση του Ιράν. Άλλωστε και ο ίδιος με μήνυμά του στο twitter εξέφρασε την πλήρη κάλυψή του στην πρωτοβουλία της Σαουδικής Αραβίας, υπονοώντας ότι ο ίδιος έδωσε το σύνθημα. Ο πιθανότερος λόγος για τον οποίο προκάλεσε την κρίση

ήταν η επιδίωξή του να προκαλέσει νέα κύρσα εξοπλισμών στην περιοχή επ'ωφελεία των αμερικανικών πολεμικών βιομηχανιών.

Η ενέργειά του αυτή ίσως αποβεί «μπούμεραγκ» για τον ίδιο σε περίπτωση που το Κατάρ αποφασίσει το κλείσιμο των Βάσεων των ΗΠΑ στο έδαφός του, που είναι από τις μεγαλύτερες στην περιοχή.

Ο κ. Ερντογάν ανακοίνωσε ότι στηρίζει το Κατάρ και η κυβέρνηση αποφάσισε την αποστολή 5.000 ανδρών των ΕΔ στην τουρκική Βάση που άρχισε να λειτουργεί στο έδαφος του Κατάρ το 2014. Παράλληλα όμως άρχισε και πυρετώδεις διαβουλεύσεις μαζί με το Κουβέϊτ για την εκτόνωση της κρίσης.

8 Β. ΑΦΡΙΚΗ

α. Αίγυπτος

Αναταραχή στην Αίγυπτο έχουν προκαλέσει οι βομβιστικές επιθέσεις αυτοκτονίας και οι σφαγές των χριστιανών κοπτών από την ισλαμιστική οργάνωση «Επαρχία του Σινά», που είναι παρακλάδι του ISIS στην Αίγυπτο.

Σε αντίποινα η αιγυπτιακή αεροπορία βομβαρδίζει συνεχώς στρατόπεδα του ISIS στη Λιβύη.

β. Λιβύη

Στις 3 Απριλίου, με τη μεσολάβηση της ιταλικής κυβέρνησης, υπεγράφη συμφωνία μεταξύ 60 φυλών στη Ν.Λιβύη για τον έλεγχο των μεταναστών και την καταπολέμηση του ISIS.

9. ΑΣΙΑ

α. Κίνα

Στις 22 Απριλίου έγινε η καθέλκυση του δεύτερου αεροπλανοφόρου, κατασκευασμένου εξ ολοκλήρου στην Κίνα.

Από 14-15 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο η Σύνοδος για τη Διεθνή Συνεργασία, με στόχο την αναβίωση του ιστορικού δρόμου του μεταξιού από την Κίνα μέχρι τη Δ.Ευρώπη, αλλά και την επέκτασή του, μέσω Ινδικού Ωκεανού, προς την Αφρική.

Στις 3 Ιουνίου ο Υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, προκειμένου να διασκεδάσει τους φόβους των συμμάχων των ΗΠΑ, που άρχισαν να ανησυχούν από την προσέγγιση του κ. Τραμπ με την Κίνα, δήλωσε ότι «η επιδίωξη συνεργασίας με την Κίνα για το ζήτημα της Β.Κορέας δεν σημαίνει ότι οι ΗΠΑ δεν θα αμφισβητήσουν τις δραστηριότητες της Κίνας στη Ν.Σινικική Θάλασσα».

Στις 4 Ιουνίου ο εκπρόσωπος του ΥΠΕΞ της Κίνας, που είναι η πιο ρυπογόνος χώρα του κόσμου, δήλωσε, ότι η χώρα του θα εφαρμόσει τη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή.

β. Β. Κορέα

Στις 4 Ιουνίου το ΥΠΕΞ της Β.Κορέας χαρακτήρισε ως «εχθρική πράξη» τις κυρώσεις, που επέβαλε ο ΟΗΕ σε βάρος της χώρας του κατόπιν προτάσεως των ΗΠΑ, τις οποίες ψήφισε και η Κίνα, προσθέτοντας ότι θα συνεχιστεί χωρίς καθυστέρηση η ανάπτυξη πυρηνικών όπλων.

Η ένταση στην Κορεατική Χερσόνησο, που προκλήθηκε εξ αιτίας των πυραυλικών δοκιμών της Β.Κορέας συνεχίζεται. Οι ΗΠΑ εγκατέστησαν αντιπυραυλικό σύστημα στη Ν.Κορέα και απείλησαν τη Βόρεια με στρατιωτικό πλήγμα. Κατόπιν όμως παρεμβάσεως της Κίνας, η οποία ανέλαβε διαμεσολαβητικό ρόλο, έδωσαν προτεραιότητα στις κυρώσεις δια του ΟΗΕ, αφήνοντας το στρατιωτικό πλήγμα ως τελευταία επιλογή.

Επισκεφθείτε μας στο Διαδίκτυο
www.elisme.gr

ΜΕΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ & ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ

Γράφει ο κ. Δημήτριος Α. Ζακοντίνος
Οικονομολόγος-MCs Στρατηγικές σπουδές
Μέλος & τ. Αντιπρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ

Παρατηρείται ότι η διαμάχη μεταξύ των νυν & των πρώην Υπουργών Κοινωνικής Ασφάλισης σχετικά με την σχεδιαζόμενη περαιτέρω μείωση των συντάξεων εστιάζεται στην μέτρηση του αριθμού των περικοπών που έγιναν διαχρονικά ενώ σε κάθε περίπτωση τονίζεται απ' όλους η αναγκαιότητα τήρησης των μνημονίων που επέβαλλε την μείωσή τους.

Αν και είναι διαπιστωμένο ότι η εφαρμογή αυτής της πολιτικής προκάλεσε στην Κοινωνία & την Οικονομία της χώρας μείζονα προβλήματα που είναι γνωστά σε όλους, (τρόικα- κυβέρνηση & αντιπολίτευση) το ζητούμενο είναι γιατί αγνοείται επιδεικτικά το δεδομένο ότι η βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθεί μόνο από τις εισφορές των σημερινών εργαζομένων & αυτό γιατί δεν θα λαμβάνονται υπόψη:

> Τα Δημογραφικά στοιχεία που πιστοποιούν την εδώ & πολλά χρόνια μείωση των γεννήσεων & μοιραίως την αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων.

> Η αδυναμία της σημερινής Οικονομίας να απασχολήσει ενεργό πληθυσμό, πράγμα που επιβεβαιώνεται από το μεγάλο ποσοστό της ανεργίας (23,6%) αλλά & των νέων ατόμων (ιδιαίτερα των επιστημόνων) που συνεχώς μεταναστεύουν.

> Η ακολουθητέα Πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης που συρρίκνωσε τις αμοιβές των εργαζομένων και κατά συνέπεια μείωσε έτι περισσότερο την δυνατότητα κάλυψης των αναγκών του Ασφαλιστικού.

> Η περιστασιακή απασχόληση (part time) & η μεγάλη σε έκταση εισφοροδιαφυγή.

> Ότι η ισοπέδωση των συντάξεων προς τα κάτω δημιουργεί προβληματισμό σε πολλούς από τους εργαζόμενους με υψηλές αποδοχές, για την χρησιμότητα παραμονής τους σε ένα ασφαλιστικό σύστημα που τους επιβαρύνει μη ανταποδοτικά, καθώς επιβάλλει ποσοστιαία καταβολή εισφορών σχετιζόμενη με το ύψος του εισοδήματος των, πράγμα που θα προκαλέσει την εκδήλωση σοβαρών αντιδράσεων.

Κατά συνέπεια, προκύπτει η αδήριτη ανάγκη να θεσπισθούν πρόσθετοι πόροι για την ενίσχυσή του (π.χ. έσοδα από την εκμετάλλευση αεροδρομίων, λιμένων κλπ).

Κάθε άλλη επιλογή θα "σκοντάφτει" συνεχώς σε μη ρεαλιστικές συγκρίσεις με τελικό αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε περιθωριοποίηση και σε αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους πολίτες.

Παράλληλα η αντιμετώπιση του Ασφαλιστικού θα πρέπει να ειπωθεί και από διαφορετικό πρίσμα.

Οι σημερινοί συνταξιούχοι κατέβαλλαν διαχρονικά εισφορές προκειμένου να δημιουργήσουν αποθεματικό κεφάλαιο που θα επέστρεφε σ' αυτούς δια μέσου των

καθορισμένων συντάξεων, το οποίο δανείζετο & διαχειριζότο η Ελληνική Πολιτεία και ως εκ τούτου σε διασταλτική ερμηνεία οι δικαιούχοι αυτού του κεφαλαίου είναι "Πιστωτές" του Ελληνικού Κράτους.

Αυτό σήμαινε ότι εφόσον είχε υπάρξει χρηστή διαχείριση αυτού του κεφαλαίου, η καταβολή των συντάξεων δεν θα είχε εξάρτηση από τις εισφορές των σημερινών εργαζομένων, δεν θα επιβαρύνε τον Κρατικό προϋπολογισμό και ούτε θα συνδέετο σε θεωρητικό επίπεδο με μια υποτιθέμενη δυνητική ανάπτυξη.

Αν και τα παραπάνω απηχούν κάποια οπτιμιστική θεωρία στη σημερινή πραγματικότητα οι συνταξιούχοι που εμπιστεύτηκαν τις εισφορές τους στην Πολιτεία, όχι μόνο δεν μπορούν να διατηρήσουν την Κοινωνική τους θέση αλλά αντιμετωπίζουν & τεράστιες δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους πράγμα που έχει επιπτώσεις και στην Οικονομία .

Απέναντι λοιπόν στην ακολουθούμενη μέχρι σήμερα πολιτική μείωσης των συντάξεων μπορεί να αντιπαρατεθεί.

> Η Συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας να εγγυάται το εισόδημα των πολιτών.

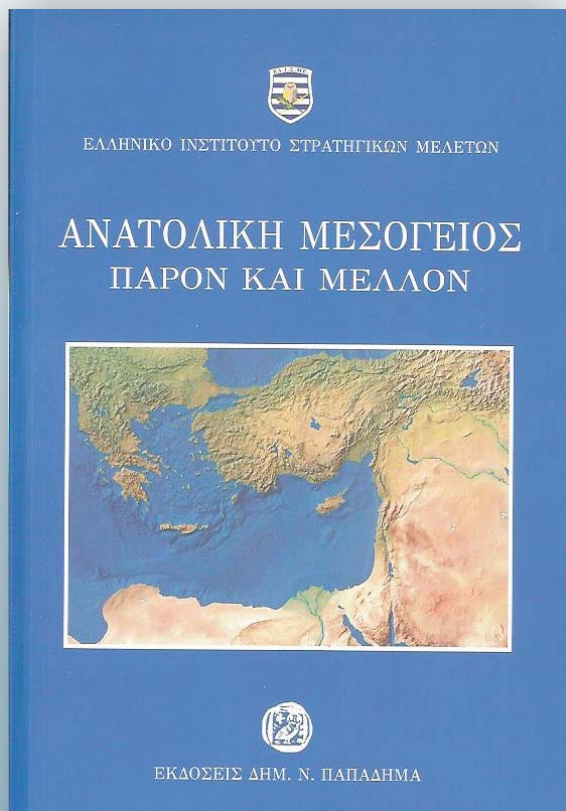
> Το δεδομένο ότι η συνταξιοδοτική δαπάνη χρησιμεύει ως υποκατάστατο άλλων μορφών κοινωνικών δαπανών και είναι πασιφανές πόσοι νέοι χωρίς εργασία στην παρούσα φάση συντηρούνται από τις τωρινές συντάξεις.

> Το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο (ΠΠΠ) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που η νομολογία του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΔΑΔ) δημιουργεί τις συνθήκες προστασίας του επιπέδου διαβίωσης των συνταξιούχων.

> Το δεδομένο ότι για να μην προκύψει Πιστωτικό γεγονός, το Ελληνικό Κράτος αποφάσισε να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του μόνο προς τους Διεθνείς πιστωτές η ασυνέπεια, στην μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του προς τους Έλληνες "Πιστωτές" δημιουργεί μείζον θέμα που δεν είναι μόνο ηθικής τάξεως αλλά μπορεί να χαρακτηριστεί ουσίας .

Κατά συνέπεια & για να μην μακρηγορούμε θα πρέπει να αντιληφθεί η Ελληνική Πολιτεία ότι είναι αναγκαίο όσο ποτέ, να αλλάξει την Πολιτική που επιβάλλει την λιτότητα & την συρρίκνωση των εισοδημάτων όχι μόνο για την βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού που άμεσα πρέπει να βρεθεί λύση αλλά & της Ελληνικής Οικονομίας & Κοινωνίας γενικότερα & μπορεί να στηριχθεί στο αξίωμα της Οικονομικής επιστήμης ότι καμμία ουσιαστική ανάπτυξη και παραγωγική επένδυση δεν γίνεται σε χώρα που η Κοινωνία της συνεχώς φθίνει.

Απρίλιος 2017

Τίτλος: **Ανατολική Μεσόγειος, παρόν και μέλλον**
Υπότιτλος: Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών
Συγγραφέας: Συλλογικό

Εκδότης: Παπαδήμας

Επιμέλεια: Δουδούμης Ε.Γεώργιος

ISBN: 978-960-206-602-7

Έτος Έκδοσης: 2017

Σελίδες: 296

Διαστάσεις: 21X14

Τιμή: € 17,00

Περίληψη:

Η ισλαμική Τουρκία του Ερντογάν παραμένει αναθεωρητική δύναμη και με όραμα την παλαιά Οθωμανική επικράτεια διεκδικεί δυναμικά και απροκάλυπτα τμήματα της ελληνικής επικράτειας στην Θράκη και το Αιγαίο, ενώ μεθοδεύει την ομηρία της Κύπρου. Παρά τα πολλαπλά εσωτερικά και εξωτερικά της προβλήματα, η Τουρκία αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική απειλή για τη χώρα μας, η οποία θα πρέπει να την αντιμετωπίζει με την δέουσα σοβαρότητα.

Τα υποθαλάσσια κοιτάσματα υδρογονανθράκων Ελλάδος και Κύπρου αποτελούν πηγή εντάσεων και διεκδικήσεων αλλά ταυτόχρονα συνιστούν εθνική ευκαιρία. Η αξιοποίηση αυτής απαιτεί Εθνική Στρατηγική, πολιτική βούληση και ανάλογη διπλωματική, στρατιωτική και επιχειρηματική προετοιμασία, ετοιμότητα και δράση. Η οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών της χώρας μας με όσο το δυνατόν περισσότερα γειτονικά κράτη θα πρέπει να αποτελεί σημαντικό μέρος της ενεργειακής μας στρατηγικής καθ' όσον αποτελεί προϋπόθεση προσελκύσεων ενεργειακών επενδύτων.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Βασίλειος Μαρτζούκος

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ:

Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΣΥΡΙΑ-ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΗΠΑ, ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Συντάκτης: Ιπποκράτης Δασκαλάκης

ΠΕΡΙ ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ-Η ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΙΣΧΥΟΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Συντάκτης: Ιωάννης Μπαλτζώης

Η ΚΥΠΡΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ Ή ΑΥΤΟΚΤΟΝΕΙ;

Συντάκτης: Παναγιώτης Λεονάρδος

ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΑΠΟ ΓΕΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

Συντάκτης: Ανδρέας Ματζάκος

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑΣ (ΥΦΑΛ) ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ (ΑΟΖ)

Συντάκτης: Παύλος Φωτίου

Χαρτόδετο.